

University of Groningen

Demografische trends en de ontwikkeling van kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte

Venhorst, Viktor; van Wissen, Leonardus

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2007

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Venhorst, V., & van Wissen, L. (2007). *Demografische trends en de ontwikkeling van kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte: Een verkenning voor de noordelijke provincies. Deelrapport provincie Groningen*. Rijksuniversiteit Groningen. Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen.

Copyright

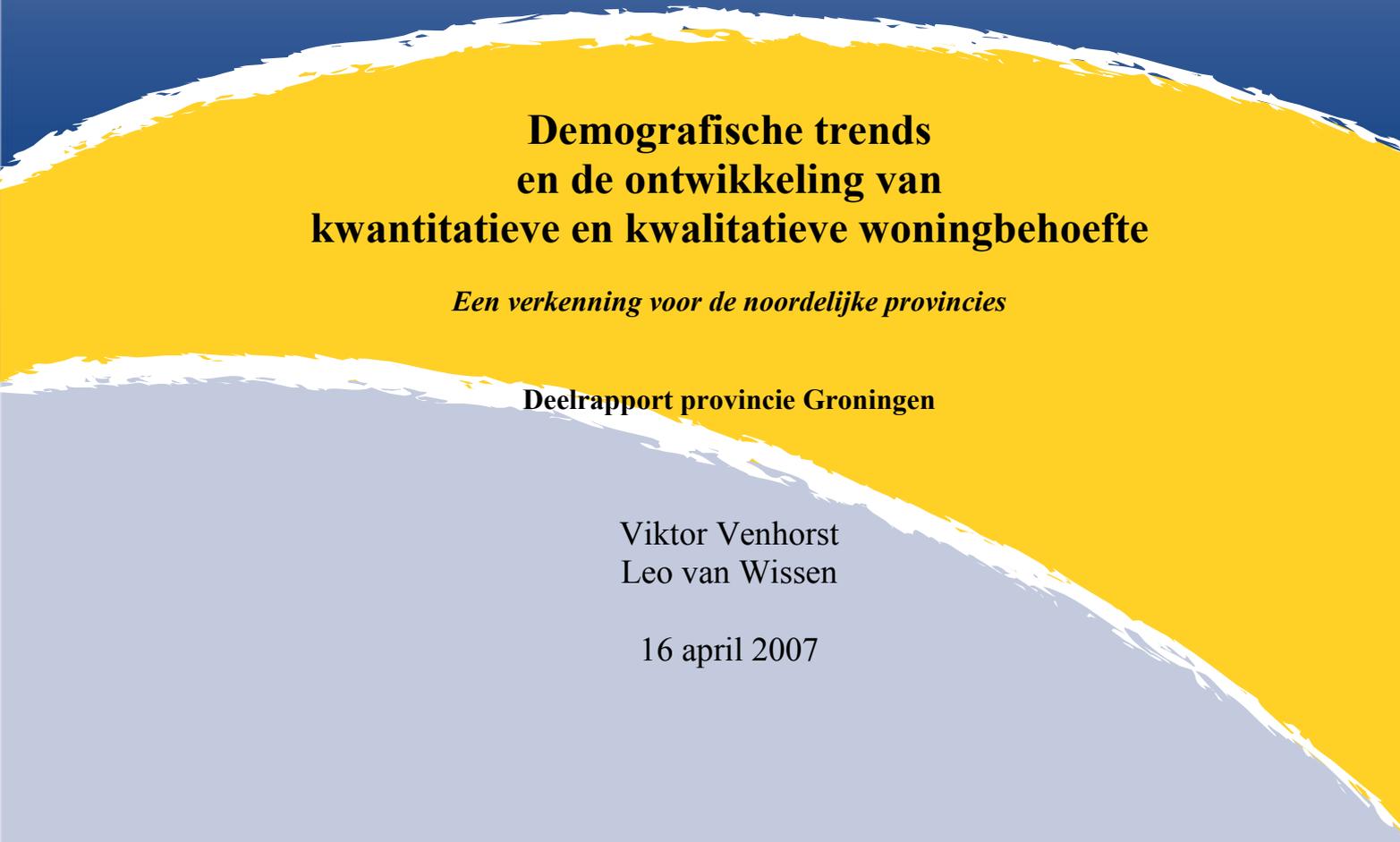
Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

A large, vibrant yellow brushstroke graphic that curves across the top half of the page, resembling a stylized horizon or a wave. It has a textured, hand-painted appearance with some white highlights and dark blue shadows.

Demografische trends en de ontwikkeling van kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte

Een verkenning voor de noordelijke provincies

Deelrapport provincie Groningen

Viktor Venhorst
Leo van Wissen

16 april 2007

Deelrapport provincie Groningen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1 Inleiding en voornaamste resultaten	2
2 Bevolkingsontwikkeling	6
2.1 De bevolkingsomvang	6
2.2 Natuurlijke groei	7
2.3 Migratie	8
2.4 Leeftijdsopbouw	10
2.5 Regionale ontwikkelingen	11
3 Ontwikkeling kwantitatieve woningbehoefte	14
3.1 Bevolkingsontwikkeling en kwantitatieve woningbehoefte	14
3.2 Leeftijd	15
3.3 Huishoudenprofielen	16
3.4 Regionaal overzicht	18
4 Bevolking en kwantitatieve woningbehoefte: ontwikkelingen in de regio's en kerngemeenten	20
4.1 Regio Noord inclusief de kerngemeente Delfzijl	20
4.1.1 Bevolking	20
4.1.2 Kwantitatieve woningbehoefte	24
4.2 Regio Oost inclusief de kerngemeenten Stadskanaal, Veendam en Winschoten	29
4.2.1 Bevolking	29
4.2.2 Kwantitatieve woningbehoefte	35
4.3 Regio Centraal inclusief de kerngemeenten Groningen en Hogeveen – Sappemeer	44
4.3.1 Bevolking	44
4.3.2 Kwantitatieve woningbehoefte	48
4.4 Westerkwartier	56
4.4.1 Bevolking	56
4.4.2 Kwantitatieve woningbehoefte	57
Bijlage 1: Huishoudenontwikkeling naar profiel, provincie Groningen totaal	60
Bijlage 2: Waarneming 2005	61

Deelrapport provincie Groningen

1 Inleiding en voornaamste resultaten

Dit rapport is onderdeel van het onderzoek *'Demografische trends en de ontwikkeling van kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte: een verkenning voor de noordelijke provincies'* dat de Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen van de RUG heeft uitgevoerd in opdracht van AEDS (Friesland) en ODW (Groningen, Drenthe). Het onderzoek heeft geleid tot een hoofdrapport met daarin de belangrijkste bevindingen, alsmede een drietal deelrapporten waarin de resultaten voor drie provincies gedetailleerd worden gepresenteerd.

In dit deelrapport bespreken we de resultaten van een viertal prognoses voor de provincie Groningen. Naast de landelijke prognoses van PEARL (2006), PRIMOS (2005) en Derks et al (2006) betreft dit de IPB prognose van de provincie Groningen zelf.¹ Waar mogelijk zetten we de trends af tegen de waargenomen ontwikkeling in de afgelopen jaren.

Dit deelrapport is als volgt opgebouwd. In paragraaf 2 presenteren we de verwachte ontwikkelingen in de bevolkingsopbouw voor de provincie Groningen als geheel. In paragraaf 3 verleggen we onze aandacht naar de ontwikkeling van de kwantitatieve woningbehoefte. Vervolgens bespreken we in paragraaf 4 de resultaten voor de diverse regio's en kerngemeenten in de provincie. De toegepaste methodologie, alsmede een bespreking van de diverse prognosemodellen, inclusief de gemaakte veronderstellingen, is beschreven in het hoofdrapport.

We beginnen onze bespreking met een overzicht van de belangrijkste resultaten.

Kernpunten provincie Groningen

- Na de stagnatie in de bevolkingsgroei van de afgelopen jaren gaat men in het algemeen uit van enige mate van herstel. Over de kracht van dit herstel bestaat verschil van mening. Volgens de drie landelijke prognoses wonen er in de provincie Groningen in 2020 tussen de 580 duizend en 600 duizend personen. IPB Groningen komt op 571 duizend, op basis van een migratie = 0 veronderstelling.
- Na 2015 zal de bevolkingsgroei opnieuw afnemen. Alleen Derks et al (2006) voorzien ook daadwerkelijk bevolkingskrimp naar aanleiding hiervan. PEARL is het meest positief.
- De natuurlijke groei van de afgelopen jaren slaat volgens alle prognoses om in natuurlijke krimp. Er is verschil van mening over het tijdstip waarop dit gebeurt. PRIMOS en de provincie gaan uit van een tijdstip rond 2010, bij PEARL en Derks et al gebeurt dit niet eerder dan 2020.

---

¹ In het voorjaar van 2007 zal de Provincie Groningen een nieuwe prognose uitvoeren. De meest recente beschikbare (IPB) prognose is uitgevoerd in 2004 en is recent nog toegepast in het kader van de provinciale nota 'Bouwen en Wonen 2005 – 2008' en onder meer ook in de nota 'Sociaal Rapport Groningen (2006)'. Deze prognose is gebaseerd op de veronderstelling dat het migratiesaldo 0 bedraagt en is dus slechts in beperkte mate vergelijkbaar met de overige prognoses. Voor de volledigheid is er wel voor gekozen de resultaten, waar mogelijk, in de onderhavige bespreking mee te nemen.

Deelrapport provincie Groningen

- De migratie zal zich volgens alle prognoses positief ontwikkelen, hoewel er enig verschil van inzicht bestaat over de uiteindelijke niveaus die bereikt worden. Derks et al bereiken hierbij het laagste niveau, PEARL zijn het meest optimistisch.
- Het belang van migratie voor de totale bevolkingsgroei neemt toe.
- Er bestaat redelijke consensus over de te verwachten leeftijdsopbouw, met uitzondering van PEARL die een uitzonderlijk positieve verwachting hebben voor het aantal 0 – 14 jarigen.
- De kwantitatieve woningbehoefte neemt naar verwachting tot 2020 nog toe met ongeveer 10%. Deze toename concentreert zich met name bij de oudere huishoudens, bij PRIMOS nog meer dan bij PEARL.

In onderstaande figuur geven we de regio indeling weer zoals deze in dit rapport is toegepast.

Regio Noord	Regio Oost	Regio Centraal	Westerkwartier
Appingedam	Bellingwedde	Groningen	Leek
Bedum	Menterwolde	Haren	Zuidhorn
Ten Boer	Pekela	Hoogezand-	Grootegast
Delfzijl	Reiderland	Sappemeer	Marum
Eemsum	Scheemda	Slochteren	
Loppersum	Stadskanaal		
De Marne	Veendam		
Winsum	Vlagtwedde		
	Winschoten		
Kerngemeente: Delfzijl	Kerngemeenten: Veendam Stadskanaal Winschoten	Kerngemeenten: Groningen Hoogezand-Sappemeer	

Provincie Groningen: regio indeling, kerngemeenten

Kernpunten regio Noord

- Er is enig verschil van inzicht tussen PEARL (2006) en PRIMOS (2005) over het verloop van de bevolking in de komende jaren. De prognose van PEARL komt hoger uit vanwege een positieve kijk op het verloop van de natuurlijke groei, op 114 duizend inwoners in 2020. PRIMOS komen lager uit vanwege een lager verloop van de binnenlandse migratie, op zo'n 109 duizend inwoners.
- De woningbehoefte neemt in de regio Noord nog toe met 5 – 7% tot 2020. PRIMOS is relatief positief over de groep singles en stellen van 15 – 29 jaar, maar negatiever over de gezinnen van 15 – 44 jaar. De woningbehoefte onder 65 – 74 jarigen neemt toe met 50 – 60%.
- Ten aanzien van de gemeente Delfzijl is er grote overeenstemming: aanhoudende krimp tot ongeveer 25 duizend inwoners in 2020, hoewel er enig verschil van inzicht bestaat over de verhouding tussen buitenlandse en binnenlandse migratie.
- De woningbehoefte in de kerngemeente Delfzijl daalt naar verwachting met ongeveer 5% tot 2020. De behoefte onder 65 – 74 jarigen neemt relatief bescheiden toe, met 25 – 30%.

Deelrapport provincie Groningen

Kernpunten regio Oost

- Algemeen wordt een forse en aanhoudende bevolkingskrimp verwacht, waarbij PEARL (2006) het laagst uitkomt, op 140 duizend inwoners in 2020, vanwege een fors negatief saldo binnenlandse migratie. PRIMOS (2005) is nog het meest optimistisch en komt uit op 149 duizend inwoners, vanwege een relatief hoog saldo buitenlandse migratie.
- De kwantitatieve woningbehoefte stagneert naar verwachting (PRIMOS) of daalt (PEARL, min 4%) tot 2020. De behoefte onder 65 – 74 jarigen neemt tot 2020 met 35 – 45% toe.
- Er is verschil van inzicht met betrekking tot de gemeente Stadskanaal, waar PRIMOS een nullijn aanhoudt ten opzichte van een krimp bij PEARL. Dit resulteert in een verwachting van 30 – 33 duizend inwoners in 2020. Algemeen verwacht men een relatief ongunstige ontwikkeling in de natuurlijke groei, en een relatief gunstige ontwikkeling in het saldo buitenland ten opzichte van de regio Oost als geheel.
- Voor Veendam wordt een consistente en aanhoudende krimp verwacht, onder meer vanwege een relatief ongunstig saldo binnenlandse migratie, waarbij PRIMOS licht optimistischer is.
- Grote eensgezindheid met betrekking tot de gemeente Winschoten: aanhoudende krimp, tot 16 – 17 duizend inwoners in 2020, met slechts beperkte verschillen van inzicht op het punt van migratie.
- De kwantitatieve woningbehoefte in de drie kerngemeenten stagneert (Stadskanaal) of neemt af (Veendam en Winschoten). Naar verwachting is de toename van de woningbehoefte voor de groep 65 – 74 in Veendam het hoogst, 45 – 55%. De overige kerngemeenten zitten onder het gemiddelde van de regio Oost als geheel met een toename van rond de 30%. De verwachte afname van de woningbehoefte voor de gemeente Winschoten is in lijn met de getallen die genoemd worden in het rapport ‘Woningmarktonderzoek Oldambt’ uit 2006.

Kernpunten regio Centraal

- Onverdeeld positieve verwachtingen met betrekking tot de bevolkingsgroei als geheel, waarbij PEARL (2006) de boventoon voert. PRIMOS en PEARL komen uit op 265, en 275 duizend inwoners respectievelijk, voor het jaar 2020. Het verschil wordt gemaakt op het gebied van de buitenlandse migratie, die zich bij PEARL niet alleen op een structureel hoger niveau bevindt, maar daarbij ook een positieve trend vertoont die de algemeen verwachte negatieve trend in de binnenlandse migratie compenseert.
- De kwantitatieve woningbehoefte neemt naar verwachting toe met zo'n 17% tot 2020. De groep singles van 30 – 44 jaar doet het opvallend goed, ten opzichte van het beeld voor de provincie als geheel: een toename van 20 – 40%. De behoefte onder 65 – 74 jarigen neemt toe met 60 – 70%.
- Het patroon voor de regio als geheel wordt in hoge mate bepaald door dat van de gemeente Groningen, hoewel de gemeente relatief gezien iets achterblijft op het gebied van de binnenlandse migratie. Het aantal inwoners in 2020

Deelrapport provincie Groningen

wordt geschat op 189 (PRIMOS) tot 205 duizend (PEARL) inwoners in 2020. De gemeentelijke bevolkingsprognose uit 2006 zit dicht bij die van PEARL.

- Ook voor Hogeveen – Sappemeer zijn de verwachtingen positief. Een hoge mate van eensgezindheid, op wellicht het saldo buitenland na dat het bij PEARL iets beter doet.
- De woningbehoefte in de kerngemeente Groningen neemt naar verwachting toe met 16 – 18%, die in Hogeveen – Sappemeer met 11 – 16%. De taakstelling met betrekking tot netto toevoegingen aan de woningvoorraad die uit het convenant Regiovisie volgt, is voor de gemeente Groningen redelijk in lijn met de hier besproken prognoses. De taakstelling voor de gemeente Hogeveen – Sappemeer zit ruim boven de behoefte volgens PEARL en PRIMOS.

Kernpunten Westerkwartier

- Algemeen gedeelde groeiverwachting voor deze regio, tot zo'n 64 duizend inwoners, waarbij PEARL (2006) ietwat hoger uitkomt. Over de ontwikkeling in de tijd bij zowel de natuurlijke groei als de migratie bestaat echter wel enig verschil van inzicht. Op een relatief hoog aandeel 0 – 14 jarigen na, komt het beeld voor deze regio in hoge mate overeen met dat voor de provincie Groningen als geheel.
- De kwantitatieve woningbehoefte in deze regio neemt naar verwachting toe met 14 – 17%. De behoefte onder 65 – 74 jarigen stijgt met 50 – 70%.

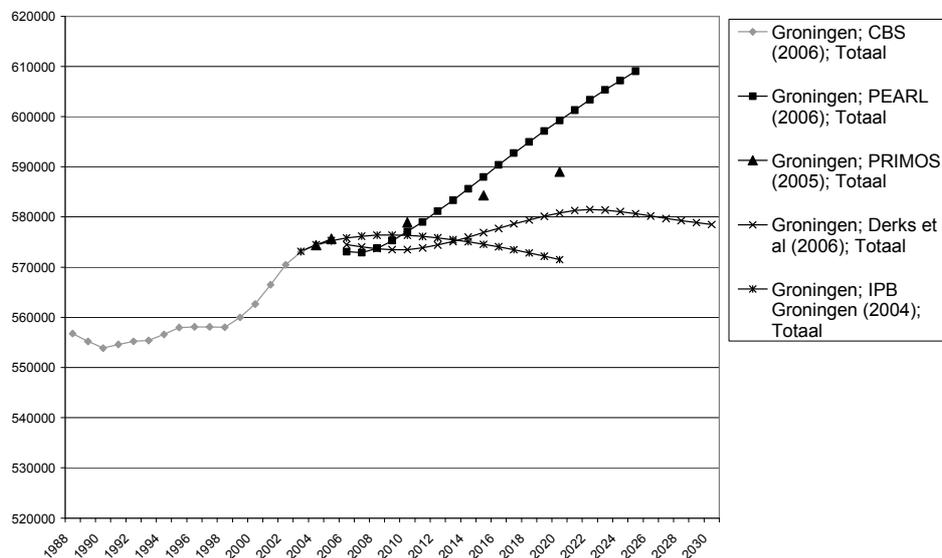
Deelrapport provincie Groningen

2 Bevolkingsontwikkeling

In deze paragraaf bespreken we de verwachte ontwikkeling in de bevolkingsopbouw. Achtereenvolgens komen aan de orde de bevolkingsgroei, de diverse componenten van groei (natuurlijke groei en migratie), de verwachte leeftijdsopbouw en een kort overzicht van de ontwikkelingen in de diverse regio's.

2.1 De bevolkingsomvang

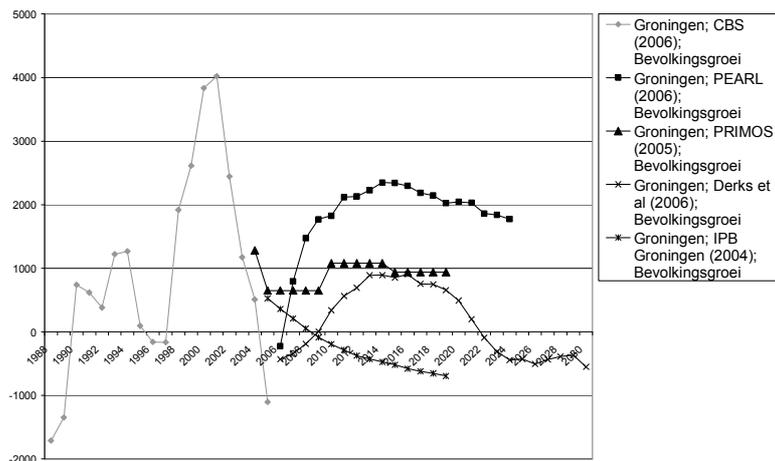
In de onderstaande figuur geven we de verwachte ontwikkeling weer van het totaal aantal inwoners van de provincie Groningen. Tot 2005 betreft dit de waargenomen reeks, vanaf 2005 is te zien hoe het aantal inwoners zich volgens de diverse prognoses zal ontwikkelen.

Provincie Groningen: inwoners totaal, waargenomen en prognose, in aantallen personen.

In de visie van met name PEARL (2006) en PRIMOS (2005) zal de bevolking in de komende jaren verder groeien in lijn met de groei die vanaf eind jaren negentig te zien is geweest. Derks et al (2006) daarentegen gaan ervan uit dat de stagnatie, die sinds ongeveer 2004 plaatsheeft, doorzet en uiteindelijk tot een bevolkingsomvang leidt die gemiddeld rond de 580 duizend inwoners zal bedragen. PEARL (2006) en PRIMOS (2005) zitten hier boven, met zo'n 10 duizend, respectievelijk 20 duizend inwoners.

Deelrapport provincie Groningen

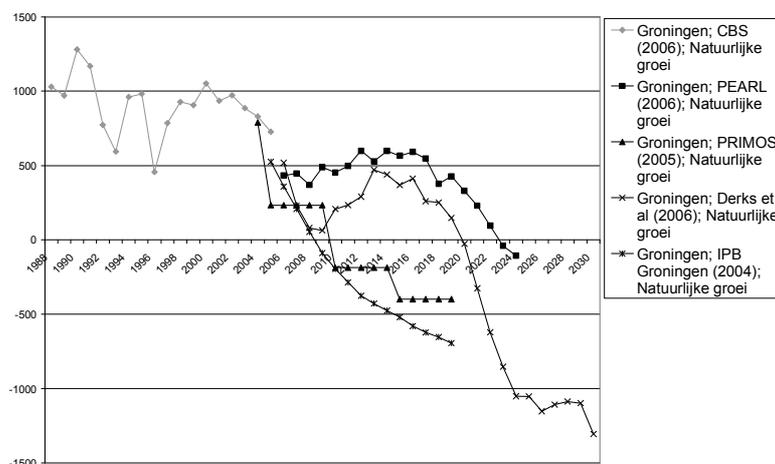

Provincie Groningen: bevolkingsgroei, waargenomen en prognose, in aantallen personen per jaar.

In bovenstaande figuur geven we de ontwikkeling in de jaarlijkse bevolkingsgroei weer. Het verwachte herstel in de bevolkingsgroei, na de stagnatie van de afgelopen jaren, is in de figuur terug te zien, waarbij opvalt dat Derks et al (2006) en PEARL (2006) het nagenoeg eens zijn over de trend in de groei van de komende jaren, maar dat er wel sprake is van een aanzienlijk en aanhoudend niveauverschil. Algemeen wordt uitgegaan van een lichte teruggang in de bevolkingsgroei met ingang van, bij benadering, het jaar 2015. Alleen bij Derks et al (2006) zet dit door tot bevolkingskrimp, ingaande in het jaar 2022.

2.2 Natuurlijke groei

In deze sectie presenteren we de verwachte ontwikkelingen op het gebied van de natuurlijke groei, waar mogelijk uitgesplitst naar levendgeborenen en overledenen. In onderstaande figuur is het verloop van de natuurlijke groei weergegeven.

Provincie Groningen: natuurlijke groei, waargenomen en prognose, in aantallen personen per jaar.

Deelrapport provincie Groningen

Er bestaat een opvallende overeenkomst tussen de trends volgens Derks et al (2006) en PEARL (2006) enerzijds, en PRIMOS (2005) en IPB Groningen (2004) anderzijds. Hoewel de natuurlijke groei zich bij alle prognoses op een lager niveau bevindt dan in het recente verleden, is er bij de eerstgenoemde twee prognoses sprake van een opvallend herstel gedurende de komende jaren. Pas na 2015 buigt deze trend zich om en gaat over in natuurlijke krimp. Bij Derks et al (2006) gebeurt dit in het jaar 2020, waarna de negatieve trend ook fors doorzet. Bij PEARL (2006) slaat groei om in krimp in het jaar 2023. Bij PRIMOS (2005) en IPB Groningen (2004) is er de komende jaren al sprake van natuurlijke krimp.

Bron Periode	Feitelijk:	Prognose:			
	CBS (2006) 1988 - 2005	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	Derks et al (2006) 2006 - 2025	IPB Groningen (2004) 2005 - 2020
Levendgeboren	6370	6392		5797	
Overleden	5467	6001		5794	
Natuurlijke groei	902	391	-61	2	-252

Provincie Groningen: natuurlijke groei, waargenomen en prognose, gemiddeld aantal personen per jaar.

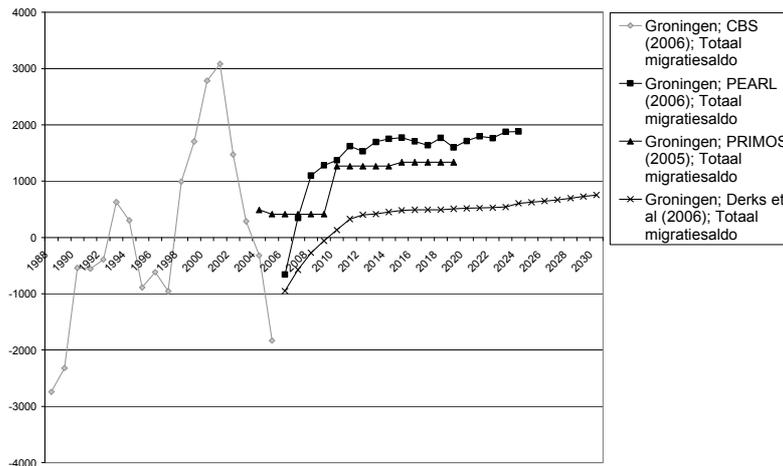
In de tabel werken we deze trends nader uit. Hier blijkt dat PEARL (2006) uitgaat van een gemiddeld aantal geboorten dat op hetzelfde niveau ligt als het aantal geboorten gedurende de afgelopen decennia. De overige prognoses zijn pessimistischer met IPB Groningen (2004) als negatieve uitschieter. Bij alle prognoses valt de natuurlijke groei fors lager uit dan de niveaus die in de afgelopen jaren te zien zijn geweest.

2.3 Migratie

In deze sectie bespreken we de verwachte ontwikkeling van zowel het binnenlands als het buitenlandmigratiesaldo. In onderstaande figuur geven we de verwachtingen omtrent het totale migratiesaldo weer.

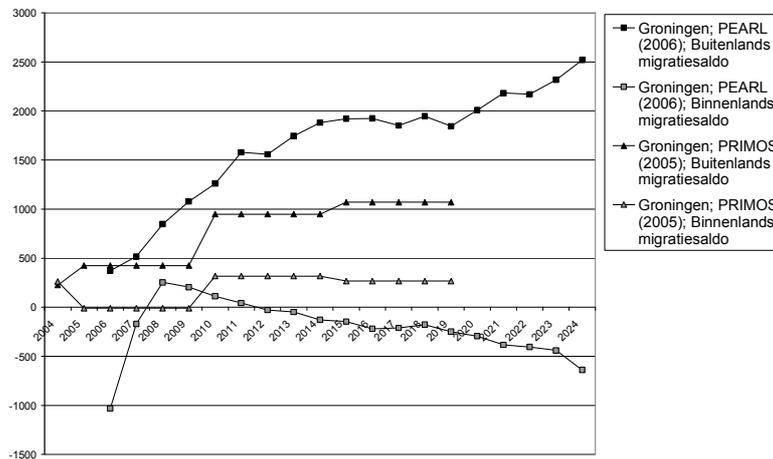
Het algemene beeld dat uit de diverse projecties naar voren komt is herstel met gemiddeld hogere niveaus dan de afgelopen decennia. Er is weliswaar verschil van inzicht met betrekking tot de uiteindelijke gemiddelde niveaus die bereikt zullen worden, maar de saldi zijn onverdeeld positief, en vertonen een licht positieve trend.

Deelrapport provincie Groningen

Provincie Groningen: totaal migratiesaldo, waargenomen en prognose, in aantallen personen per jaar.

In onderstaande figuur werken we deze trends uit naar respectievelijk het saldo buitenland en het saldo binnenland voor de twee prognoses waarvoor we deze gegevens beschikbaar hebben. Het herstel dat zichtbaar is in het totale migratiesaldo bij PEARL (2006) komt vooral voort uit een zeer gunstige ontwikkeling van de buitenlandse migratie, waar een opvallende negatieve trend bij de binnenlandse migratie tegenover staat. Het saldo binnenland slaat rond 2012 om van een overschot in een tekort. Bij PRIMOS (2005) ontwikkelen beide saldi zich licht positief.

Provincie Groningen: migratiesaldi binnen- en buitenland, prognose, in aantallen personen per jaar.

Deelrapport provincie Groningen

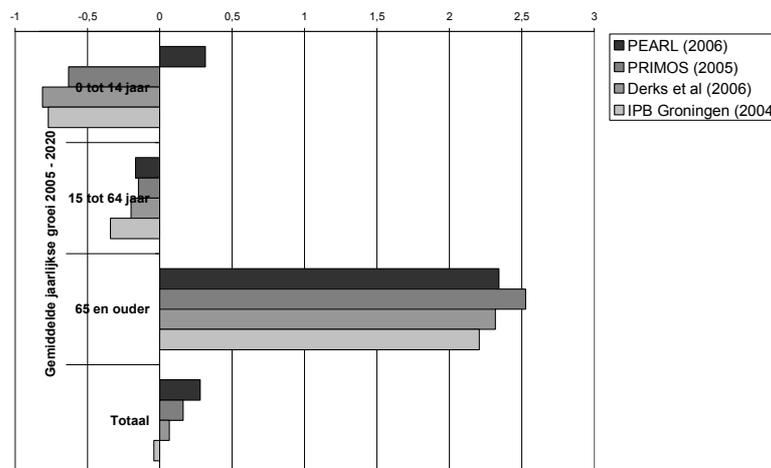
Bron Periode	Feitelijk:	Prognose:		
	CBS (2006) 1988 - 2005	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	Derks et al (2006) 2006 - 2025
Immigratie	3422	5690		
Emigratie	2293	4031		
Buitenlands migratiesaldo	1129	1659	778	
Vestiging uit andere gemeente	28223	28333		
Vertrek naar andere gemeente	29346	28541		
Binnenlands migratiesaldo	-1124	-208	196	
Totaal migratiesaldo	6	1451	974	285

Provincie Groningen: migratie, waargenomen en prognose, gemiddeld aantal personen per jaar.

Uit de tabel blijkt dat alle hier besproken prognoses uitgaan van een verbetering van het migratiesaldo ten opzichte van de afgelopen decennia met gemiddeld 280 tot ruim 1400 personen per jaar. Voor PEARL (2006) is zichtbaar dat deze verbetering met name zit in een daling van het aantal binnenlandse vertrekkers. Immigratie en emigratie nemen beide toe. PRIMOS (2005) gaat uit van een verslechtering van het saldo buitenland ten opzichte van de afgelopen jaren, ondanks de licht positieve trend die in de figuur te zien is. Ook voor PRIMOS is er een forse verbetering in het saldo binnenland. Bij zowel PRIMOS (2005) als PEARL (2006) lijkt migratie de rol van de natuurlijke groei als getalsmatig de belangrijkste groeicomponent voor de provincie Groningen over te gaan nemen. Voor deze prognoses geldt dat migratie de bevolkingsgroei vanaf 2020 op peil houdt. Bij Derks et al (2006) ontwikkelt de migratie zich gematigder, hetgeen in combinatie met de ontwikkelingen in de natuurlijke groei een negatiever trend in de bevolkingsgroei tot gevolg heeft.

2.4 Leeftijdsopbouw

In onderstaande figuur presenteren we de ontwikkeling van het aantal personen in de diverse leeftijdscategorieën, voor de jaren 2005 – 2020, in procenten per jaar.

Provincie Groningen: ontwikkeling leeftijdsopbouw, prognose 2005 - 2020, in procenten per jaar.

Deelrapport provincie Groningen

Het aantal personen in de categorie 0 – 14 jaar bedroeg in 2005 96 duizend, in de categorie 15 – 64 jaar 395 duizend en in de categorie 65 en ouder 84 duizend (CBS (2006)). De ontwikkeling naar leeftijd geeft eensgezindheid te zien, op de ontwikkeling van de groep 0 – 14 jarigen na, waar PEARL (2006) uitgaat van een opmerkelijke groei, ten opzichte van krimp bij de overige opgenomen prognoses. Dit is in lijn met het opvallend hoge niveau van het aantal geboorten dat eerder voor deze prognose naar voren kwam. De categorie 15 – 64 jarigen neemt licht af; het aantal 65 – plussers groeit volgens alle prognoses tussen de 2,2% en 2,6% per jaar.

In onderstaande tabel geven we voor een aantal geselecteerde jaren de ontwikkeling in de leeftijdsopbouw voor de provincie Groningen.

		2010		2015		2020		2025	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	96324	16,7	98116	16,7	100888	16,8	102910	16,9
	15 tot 64 jaar	391564	67,8	387174	65,8	385044	64,3	383008	62,9
	65 en ouder	89229	15,5	102712	17,5	113283	18,9	123119	20,2
	Totaal	577117	100,0	588002	100,0	599215	100,0	609037	100,0
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	93931	16,2	90654	15,5	87227	14,8		
	15 tot 64 jaar	394985	68,2	389405	66,6	386183	65,6		
	65 en ouder	89990	15,5	104247	17,8	115585	19,6		
	Totaal	578906	100,0	584306	100,0	588995	100,0		
Derks et al (2006)	0 tot 14 jaar	91972	16,0	88047	15,3	84632	14,6	84492	14,6
	15 tot 64 jaar	392614	68,5	386605	67,0	383197	66,0	372580	64,2
	65 en ouder	88918	15,5	102228	17,7	112965	19,5	123561	21,3
	Totaal	573504	100,0	576880	100,0	580794	100,0	580633	100,0
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	94418	16,4	89978	15,7	85204	14,9		
	15 tot 64 jaar	392707	68,1	382780	66,6	374740	65,6		
	65 en ouder	89213	15,5	101820	17,7	111563	19,5		
	Totaal	576338	100,0	574578	100,0	571507	100,0		

Provincie Groningen, bevolking naar leeftijd, prognose, in aantallen personen en aandelen van de totale bevolking.

De in de figuur geschetste ontwikkelingen leiden ertoe dat bij PEARL (2006) het aandeel 0 – 14 jarigen in 2020 beduidend hoger (tot wel 15 duizend personen, of 2%-punten) uitvalt dan bij de overige prognoses. Dit verschil is des te opmerkelijker in het licht van de relatieve consensus die er bestaat ten aanzien van de overige leeftijdsgroepen: tussen de 383 duizend en 386 duizend personen in de leeftijd van 15 – 64 jaar; het aantal 65 – plussers is zo rond de 114 duizend. Uit de tabel is ook op te maken dat de totale Groninger bevolking volgens de prognoses tussen de 580 duizend en 600 duizend personen zal bedragen in 2020. Onderling verschillen PRIMOS (2005) en Derks et al (2006) ongeveer 9 duizend personen in het voordeel van PRIMOS: 3 duizend personen per leeftijdscategorie. PEARL (2006) zit hier nog zo'n 10 duizend personen boven.

2.5 Regionale ontwikkelingen

In paragraaf 4 besteden we uitgebreid aandacht aan de prognoses van de ontwikkelingen binnen de diverse Groninger regio's, en een aantal kerngemeenten.

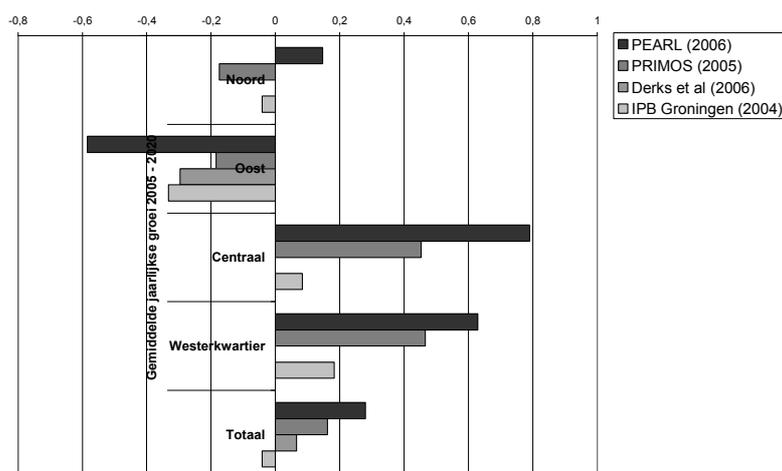
Deelrapport provincie Groningen

In deze sectie concentreren we ons op de algemene ontwikkelingen van de regio's ten opzichte van elkaar.

		Delfzijl e.o.	COROP (2005) Oost-Groningen	Overig Groningen
Regio indeling dit rapport	Noord	Appingedam Delfzijl Loppersum		Bedum Ten Boer Eemsum De Marne Winsum
	Oost		Bellingwedde Menterwolde Pekela Reiderland Scheemda Stadskanaal Veendam Vlagtwedde Winschoten	
	Centraal			Groningen Haren Hoogezand-Sappemeer Slochteren
	Westerkwartier			Leek Zuidhorn Grootegast Marum

Provincie Groningen: regio indeling en kerngemeenten.

In de bovenstaande figuur geven we de regio indeling in termen van gemeenten zoals we die in dit rapport toepassen. De indeling komt overeen met de aanpak in diverse provinciale beleidsnota's waaronder het 'Provinciaal Omgevingsplan' en 'Bouwen en Wonen 2005 – 2008'. We wijken daarmee wel af van de COROP indeling die onder meer in het rapport van Derks et al (2006) als eenheid van analyse is toegepast. Het betekent dat we bij onze regionale analyse alleen kunnen uitgaan van de resultaten van PEARL (2006), PRIMOS (2005) en IPB Groningen (2004). Dit geldt overigens niet voor de regio Oost, waarvoor de samenstelling overeenkomt met de COROP indeling.

Provincie Groningen: ontwikkeling regio's, prognose 2005 - 2020, in procenten per jaar.

Deelrapport provincie Groningen

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat er enig verschil van inzicht bestaat met betrekking tot de ontwikkelingen in de diverse regio's. PEARL (2006) verwacht een lichte groei voor de regio Noord, waar de overige prognoses uitgaan van enige krimp. Voor Oost en Centraal geldt dat de richting van de ontwikkeling weliswaar gelijk is, maar dat PEARL (2006) uitgaat van extremere ontwikkelingen dan de overige prognoses.

In onderstaande tabel hebben we voor de volledigheid de resultaten van Derks et al (2006) meegenomen. Uit de tabel is op te maken dat er voor diverse regio's behoorlijke verschillen bestaan met betrekking tot de verwachtingen van het aantal inwoners.

		2010		2015		2020		2025	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
PEARL (2006)	<i>Noord</i>	112278	19,5	113394	19,3	114678	19,1	115825	19,0
	<i>Oost</i>	149535	25,9	144478	24,6	140424	23,4	137219	22,5
	<i>Centraal</i>	253919	44,0	266647	45,3	278526	46,5	288391	47,4
	<i>Westerkwartier</i>	61385	10,6	63483	10,8	65587	10,9	67602	11,1
	Totaal	577117	100,0	588002	100,0	599215	100,0	609037	100,0
PRIMOS (2005)	<i>Noord</i>	109864	19,0	108921	18,6	109274	18,6		
	<i>Oost</i>	153580	26,5	151677	26,0	149655	25,4		
	<i>Centraal</i>	255078	44,1	261684	44,8	265943	45,2		
	<i>Westerkwartier</i>	60384	10,4	62024	10,6	64123	10,9		
	Totaal	578906	100,0	584306	100,0	588995	100,0		
Derks et al (2006)	<i>Delfzijl en omgeving</i>	49436	8,6	48246	8,4	47267	8,1	46199	8,0
	<i>Oost-Groningen</i>	152205	26,5	149844	26,0	147063	25,3	143920	24,8
	<i>Overig Groningen</i>	371863	64,8	378791	65,7	386464	66,5	390514	67,3
	Totaal	573504	100,0	576880	100,0	580794	100,0	580633	100,0
	IPB Groningen (2004)	<i>Noord</i>	112444	19,5	112141	19,5	111514	19,5	
<i>Oost</i>		152008	26,4	149316	26,0	146252	25,6		
<i>Centraal</i>		250960	43,5	251773	43,8	252171	44,1		
<i>Westerkwartier</i>		60926	10,6	61348	10,7	61570	10,8		
Totaal		576338	100,0	574578	100,0	571507	100,0		

Provincie Groningen: bevolking naar regio, prognose, in aantallen personen en aandelen van de totale bevolking.

PRIMOS (2005) en Derks et al (2006) voorspellen voor de regio Oost een daling van het aantal inwoners tot rond de 148 duizend, terwijl PEARL (2006) op 140 duizend uitkomt. Deze sterkere daling is opvallend aangezien PEARL voor de provincie als geheel beduidend optimistischer is: het aandeel van de regio Oost daalt bij deze prognose dan ook sterker, tot 2%-punten onder het niveau van de overige prognoses. De groei wordt daarentegen volledig gerealiseerd door de regio's Noord en Westerkwartier, maar vooral de regio Centraal, waar de gemeente Groningen zich bevindt. De laatstgenoemde regio doet het bij de overige prognoses ook goed: er is niet alleen sprake van een toename van het aandeel in de bevolking, ook in absolute aantallen is er groei.

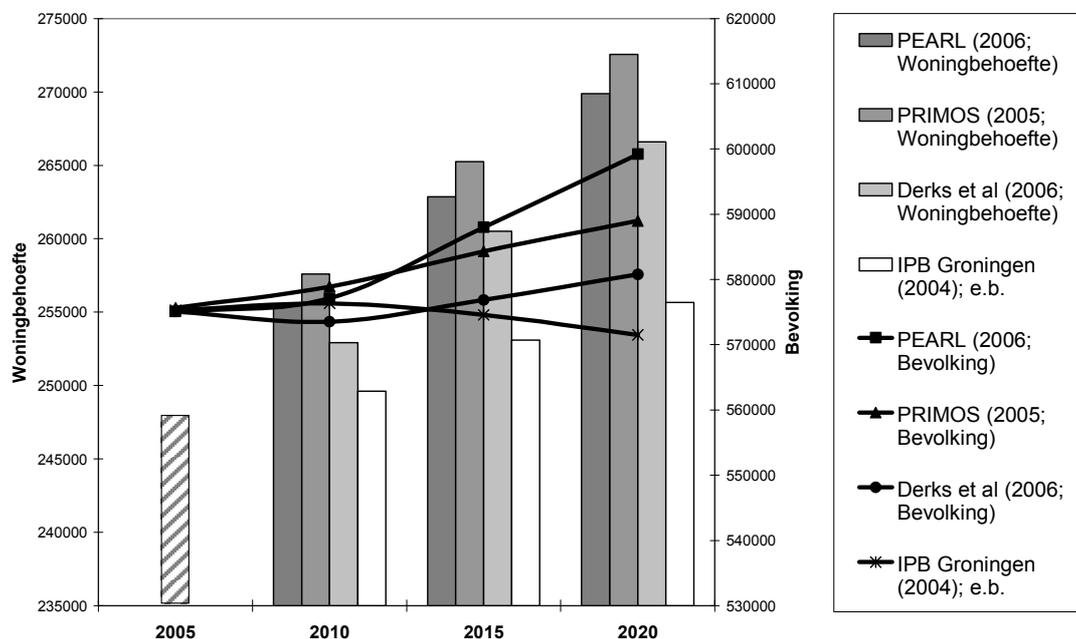
Deelrapport provincie Groningen

3 Ontwikkeling kwantitatieve woningbehoefte

In deze paragraaf presenteren we de verwachte kwantitatieve woningbehoefte voor de provincie Groningen. In onze bespreking nemen we steeds de prognoses PEARL (2006), PRIMOS (2005) en de provinciale IPB (2004) prognose mee. De laatstgenoemde is gebaseerd op de veronderstelling dat het migratiesaldo 0 bedraagt. Voor de provincie als geheel levert dit een lagere bevolkingsprognose op. Tenslotte nemen we in het eerste totaaloverzicht ook de resultaten van Derks et al mee. Vanwege een beperkte vergelijkbaarheid beperken we ons in de verdere discussie tot de drie eerstgenoemde prognoses.

3.1 Bevolkingsontwikkeling en kwantitatieve woningbehoefte

In de onderstaande figuur hebben we het verwachte verloop van de kwantitatieve woningbehoefte (kolommen) weergegeven. De gearceerde kolom geeft de waarneming over 2005. Daarbij hebben we de bevolkingsprognose volgens de diverse modellen geprojecteerd. Uit de figuur is op te maken dat volgens alle hier besproken prognoses de kwantitatieve woningbehoefte in de provincie Groningen vooralsnog zal toenemen. Hoewel PEARL met de meest optimistische bevolkingsprognose komt, is het PRIMOS die uitgaat van de hoogste woningbehoefte. De gemiddelde woningbezetting zal volgens alle hier besproken prognoses afnemen.

Provincie Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte en bevolkingsontwikkeling, prognose.

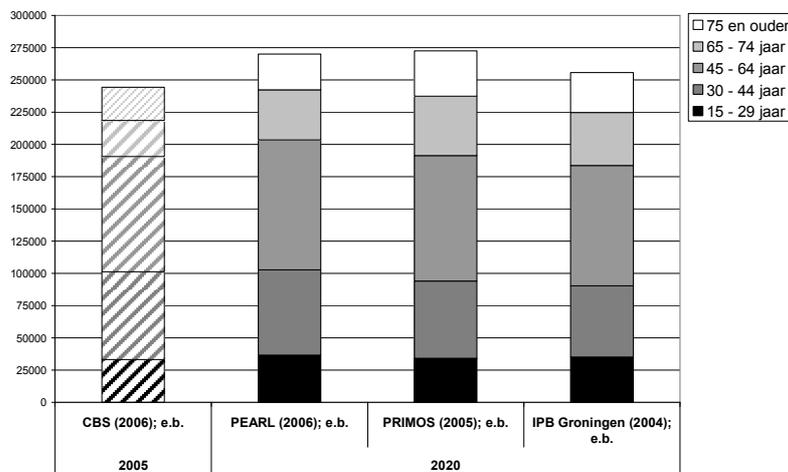
Voor het jaar 2020 verwacht PEARL een bevolking van rond de 600 duizend personen, PRIMOS komt op 590 duizend, Derks et al op 580 duizend, IPB

Deelrapport provincie Groningen

Groningen rekent met 570 duizend personen. PRIMOS verwacht voor hetzelfde jaar een kwantitatieve woningbehoefte van ruim 272 duizend eenheden, ofwel een toename van ruim 10% ten opzichte van 2005. PEARL zit hier zeer dicht bij met 270 duizend eenheden, Derks et al komen uit rond de 266 duizend eenheden.

3.2 Leeftijd

In de onderstaande figuur hebben we deze cijfers uitgewerkt naar leeftijd. Uit de figuur blijkt dat het verschil tussen PEARL en PRIMOS met name gemaakt wordt in de categorie 30 – 44 jaar, en bij de 65 plussers.

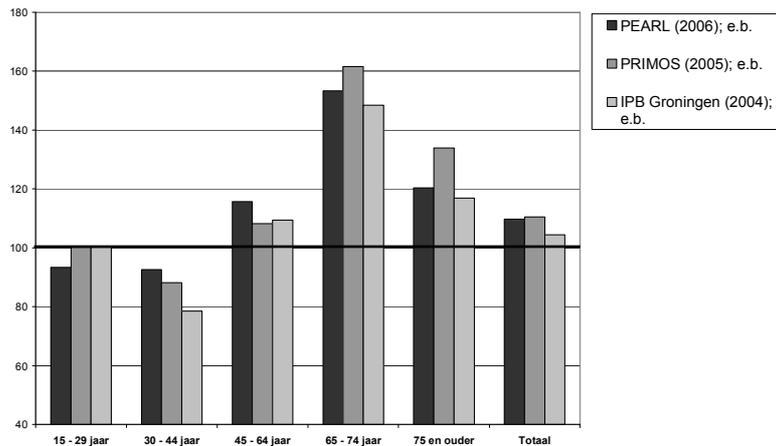

Provincie Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd referentiepersoon, waargenomen (2005) en prognose (2020).

De patronen naar leeftijd zijn nader uitgewerkt in de onderstaande figuur. Met behulp van indexcijfers is weergegeven welke ontwikkelingen de diverse prognoses tussen 2005 en 2020 voor de diverse leeftijdscategorieën verwachten. Hoewel PRIMOS en PEARL het over de ontwikkeling als geheel redelijk eens zijn (de voornoemde 10% toename), is er toch aanzienlijk verschil van inzicht met betrekking tot de groei in de diverse leeftijdscategorieën. Bij PRIMOS lijkt deze zich meer te concentreren in de oudere groepen dan bij PEARL.

Ten opzichte van Friesland en Drenthe valt op dat er voor de provincie Groningen geen groei wordt voorspeld voor de kwantitatieve woningbehoefte van 15 – 29 jarigen.

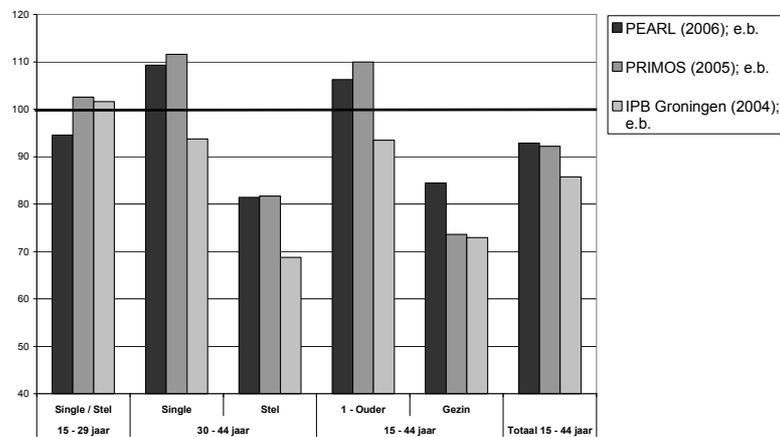
Deelrapport provincie Groningen

Provincie Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd referentiepersoon, prognose voor het jaar 2020, indexcijfers (2005 = 100).

3.3 Huishoudenprofielen

We werken de ontwikkelingen per leeftijdscategorie uit naar huishoudenprofielen. In de onderstaande figuur is de ontwikkeling per profiel tussen 2005 en 2020 weergegeven, voor huishoudens met een referentiepersoon van 15 – 44 jaar.

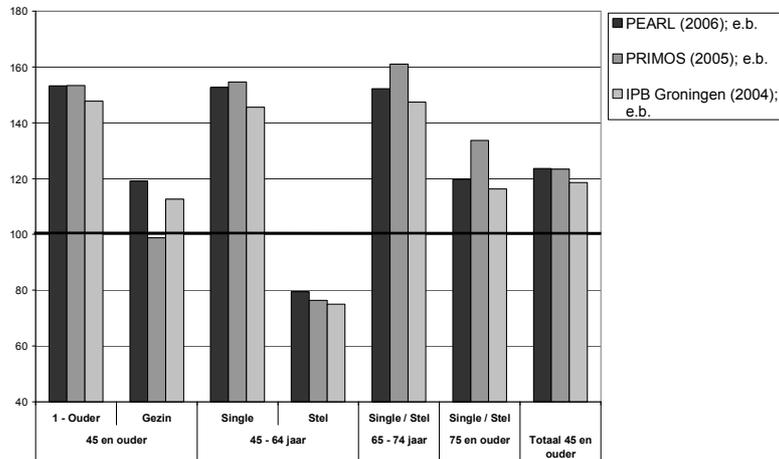

Provincie Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte naar huishoudenprofiel, leeftijd referentiepersoon 15 – 44 jaar, prognose voor 2020, indexcijfers (2005 = 100).

Volgens PRIMOS en PEARL zal de totale kwantitatieve woningbehoefte voor deze groep dalen met ongeveer 7% tot 2020. De prognoses verschillen van inzicht met betrekking tot de profielen die het meest zullen inleveren. PRIMOS komt met een licht positieve verwachting voor de singles en stellen van 15 – 29 jaar, maar zijn zeer pessimistisch over de ontwikkeling van het aantal gezinnen van 15 – 44 jaar in de provincie. Bij PEARL is dit beeld min of meer omgekeerd, zij het dat ook deze

Deelrapport provincie Groningen

prognose uitgaat van een dalende woningbehoefte bij de gezinnen. In termen van bevolkingsaandeel zijn ook de 30 – 44 jarige singles een interessante groep. Hierover zijn beide prognoses positief.

Provincie Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte naar huishoudenprofiel, leeftijd referentiepersoon 45 en ouder, prognose voor 2020, indexcijfers 2005 = 100.

We verleggen onze aandacht naar de woningbehoevende huishoudens van 45 jaar en ouder. Deze groep maakt ruim 60% van de totale kwantitatieve woningbehoefte in de provincie uit. Opnieuw eensgezindheid wat betreft de totale ontwikkeling: ruim 23% toename in de woningbehoefte tot 2020. De gezinnen, singles van 45 – 64 jaar en de beide categorieën ouderen zijn in 2020 de belangrijkste groepen in termen van bevolkingsaandeel. Over de middelbare singles is men het relatief eens, een forse toename van rond de 50%. Maar waar PEARL relatief optimistisch is over de gezinnen, voorspelt PRIMOS een sterkere ontwikkeling bij de ouderen. Met betrekking tot de stellen van middelbare leeftijd is er een algemeen negatieve verwachting.

Deze resultaten zijn gedetailleerder weergegeven in de onderstaande tabel.

Deelrapport provincie Groningen

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	96,7	13,1	94,0	12,3	94,5	12,1	96,3	12,0
30 - 44 jaar	Single	107,8	7,7	111,1	7,7	109,3	7,4	111,0	7,3
	Stel	78,7	3,5	74,9	3,3	81,4	3,4	92,3	3,8
15 - 44 jaar	1 - Ouder	104,1	3,1	103,9	3,0	106,3	3,0	113,0	3,1
	Gezin	95,7	14,6	89,4	13,2	84,5	12,2	83,9	11,8
	Totaal	96,8	42,0	93,9	39,5	92,9	38,1	95,1	38,1
45 en ouder	1 - Ouder	119,5	3,7	138,2	4,1	153,2	4,4	166,4	4,7
	Gezin	111,0	12,9	117,9	13,3	119,1	13,1	111,5	11,9
45 - 64 jaar	Single	125,7	10,9	141,3	11,9	152,7	12,6	155,3	12,5
	Stel	97,3	11,5	85,8	9,9	79,4	8,9	74,9	8,2
65 - 74 jaar	Single / Stel	110,6	10,2	136,7	12,2	152,2	13,3	154,9	13,2
75 en ouder	Single / Stel	104,1	8,9	108,6	9,0	119,7	9,7	144,7	11,4
	Totaal	109,6	58,0	117,5	60,5	123,6	61,9	126,6	61,9
Totaal	2005 = 100	103,9	100,0	106,9	100,0	109,8	100,0	112,4	100,0
	Aantal x 1000	255,5		262,9		269,9		276,4	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	99,4	11,5	98,2	11,1	102,5	11,3		
30 - 44 jaar	Single	110,4	7,6	114,3	7,6	111,6	7,2		
	Stel	80,2	3,5	76,5	3,2	81,7	3,3		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	111,1	3,2	112,4	3,2	110,0	3,0		
	Gezin	89,0	12,5	79,9	10,9	73,6	9,7		
	Totaal	96,4	38,3	93,2	35,9	92,2	34,6		
45 en ouder	1 - Ouder	125,3	4,2	144,5	4,7	153,3	4,8		
	Gezin	100,8	11,6	100,7	11,2	98,8	10,7		
45 - 64 jaar	Single	127,7	11,5	143,5	12,5	154,6	13,1		
	Stel	97,0	12,0	84,3	10,1	76,3	8,9		
65 - 74 jaar	Single / Stel	115,6	11,8	143,8	14,3	160,9	15,6		
75 en ouder	Single / Stel	110,2	10,7	119,2	11,2	133,7	12,3		
	Totaal	110,1	61,7	117,6	64,1	123,4	65,4		
Totaal	2005 = 100	104,4	100,0	107,5	100,0	110,5	100,0		
	Aantal x 1000	257,6		265,3		272,6			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	99,1	12,2	100,3	12,2	101,6	12,2		
30 - 44 jaar	Single	103,8	7,3	99,8	6,9	93,7	6,4		
	Stel	75,2	3,4	66,5	3,0	68,8	3,1		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	100,7	2,9	95,2	2,7	93,5	2,7		
	Gezin	92,0	14,2	80,6	12,3	73,0	11,0		
	Totaal	94,8	40,0	89,0	37,0	85,7	35,3		
45 en ouder	1 - Ouder	117,2	3,6	134,8	4,1	147,7	4,5		
	Gezin	108,0	12,8	113,5	13,2	112,7	13,0		
45 - 64 jaar	Single	122,9	10,5	136,9	11,6	145,6	12,2		
	Stel	94,6	11,4	82,5	9,8	75,0	8,8		
65 - 74 jaar	Single / Stel	109,3	11,2	133,8	13,6	147,4	14,8		
75 en ouder	Single / Stel	103,8	10,4	107,5	10,6	116,3	11,4		
	Totaal	107,4	60,0	114,3	63,0	118,6	64,7		
Totaal	2005 = 100	102,0	100,0	103,4	100,0	104,5	100,0		
	Aantal x 1000	249,6		253,1		255,7			

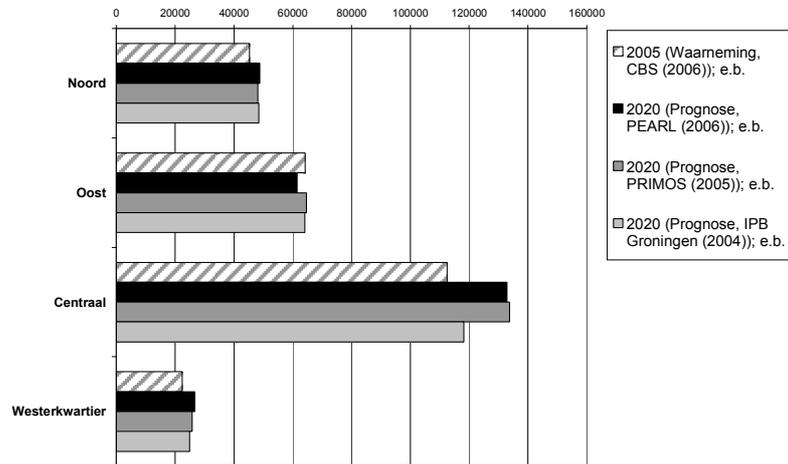
Provincie Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen.

3.4 Regionaal overzicht

We besluiten onze bespreking met een overzicht over de ontwikkelingen in de diverse Groninger regio's. In de figuur hieronder is de waarneming per regio over 2005 steeds gearceerd weergegeven. Te zien is dat de woningbehoefte, op de regio Oost na, naar verwachting, overal nog zal toenemen de komende jaren. Voor de regio's Noord en Westerkwartier is er weinig tot geen verschil van inzicht. PEARL

Deelrapport provincie Groningen

voorspelt voor de regio Oost de meest forse bevolkingskrimp, en komt ook met een afname in de woningbehoefte als gevolg hiervan. Voor de regio Centraal komt PRIMOS op de hoogste woningbehoefte uit, terwijl PEARL het meest optimistisch is met betrekking tot de bevolkingsgroei.

Provincie Groningen: Ontwikkeling kwantitatieve woningbehoefte naar regio, waarneming en prognose.

Deelrapport provincie Groningen

4 Bevolking en kwantitatieve woningbehoefte: ontwikkelingen in de regio's en kerngemeenten

In deze paragraaf presenteren we de resultaten voor de regio's in Groningen, alsmede een aantal kerngemeenten. Meegenomen worden de landelijke prognoses PEARL (2006) en PRIMOS (2005), alsmede de provinciale IPB prognose. Voor de laatstgenoemde geldt dat de vergelijkbaarheid beperkt is, wegens de veronderstelling dat het migratiesaldo 0 bedraagt. Voor de regio Oost zijn we in staat de prognose van Derks et al (2006) mee te nemen, aangezien de indeling van deze regio samenvalt met de COROP regio Oost-Groningen zoals deze bij Derks voorkomt. Achtereenvolgens komen aan bod de regio's Noord, Oost, Centraal en het Westerkwartier. In onderstaande figuur geven we de regio indeling weer zoals deze in dit rapport is toegepast.

Regio Noord	Regio Oost	Regio Centraal	Westerkwartier
Appingedam	Bellingwedde	Groningen	Leek
Bedum	Menterwolde	Haren	Zuidhorn
Ten Boer	Pekela	Hoogezand-	Grootegast
Delfzijl	Reiderland	Sappemeer	Marum
Eemsmond	Scheemda	Slochteren	
Loppersum	Stadskanaal		
De Marne	Veendam		
Winsum	Vlagtwedde		
	Winschoten		
Kerngemeente: Delfzijl	Kerngemeenten: Veendam Stadskanaal Winschoten	Kerngemeenten: Groningen Hoogezand-Sappemeer	

Provincie Groningen: regio indeling, kerngemeenten

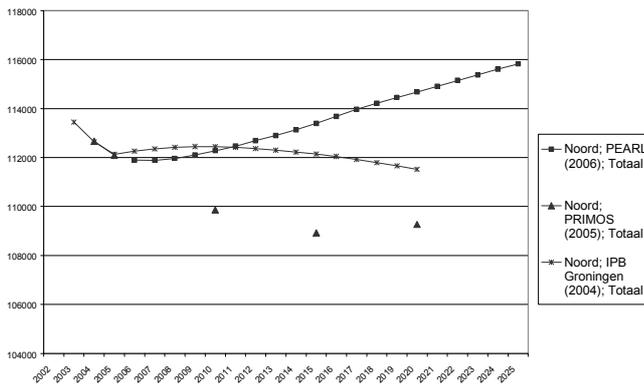
4.1 Regio Noord inclusief de kerngemeente Delfzijl

In deze sectie presenteren we de prognoses voor de regio Noord. We besteden specifiek aandacht aan de gemeente Delfzijl.

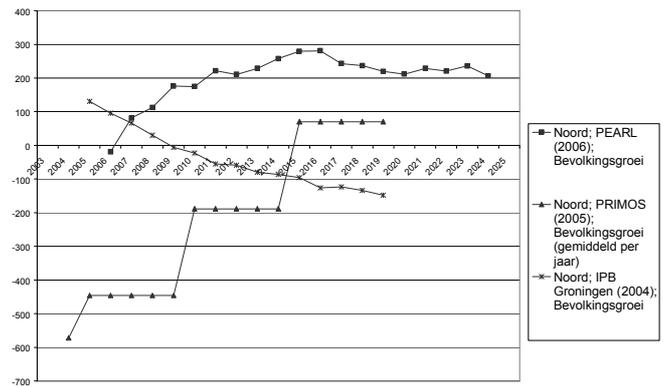
4.1.1 Bevolking

Voor de regio Noord als geheel presenteren we in onderstaande figuur de verwachte ontwikkeling van de bevolking. Uit de figuur is op te maken dat er opvallend verschil van inzicht bestaat tussen PEARL (2006) en de PRIMOS prognose (2005); de laatstgenoemde verwacht een krimp tot 2015. PEARL (2006) gaat uit van een gematigde groei die de komende jaren zal ingaan. Het gaat hier overigens om zeer beperkte aantallen.

Deelrapport provincie Groningen

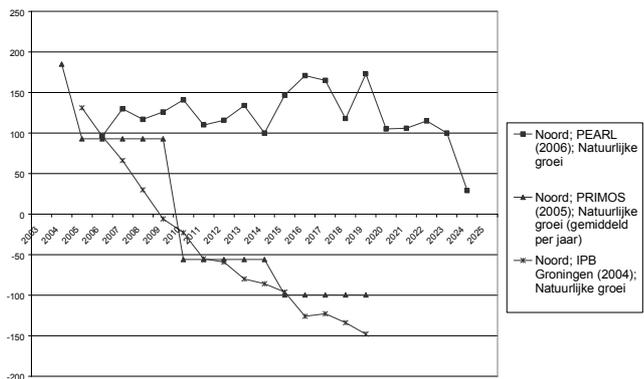

Regio Noord: bevolking totaal, in personen

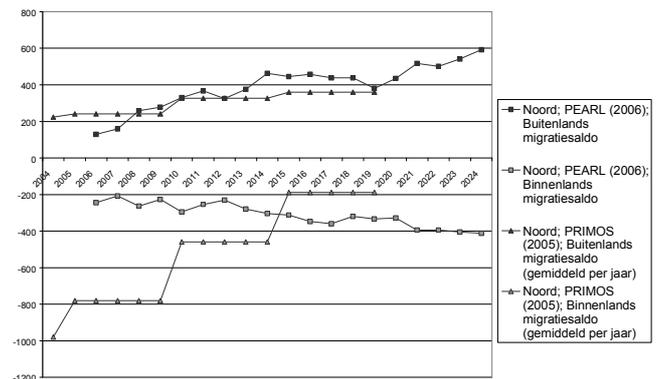

Regio Noord: jaarlijkse bevolkingsgroei, in personen

In onderstaande figuur is de verwachte ontwikkeling in de componenten van groei weergegeven. Er is veel overeenstemming tussen PRIMOS (2005) en IPB Groningen (2004) voor wat betreft de daling in de natuurlijke groei, terwijl PEARL (2006) uitgaat van een opvallend positief blijvend niveau. Dit beeld komt overeen met dat voor de provincie als geheel.

Regio Noord: natuurlijke groei, in personen

Regio Noord: migratie, in personen

De verschillen van inzicht wat betreft migratie zitten in het saldo binnenland waar er niet alleen sprake is van niveau verschillen, maar ook een afwijkende trend. Ook dit is in lijn met het beeld voor de provincie als geheel. Een belangrijk verschil met het beeld voor de provincie is dat, in het geval van PRIMOS prognose voor de regio Noord, het migratie saldo ontoereikend is om de teruggang in de natuurlijke groei op te vangen.

In onderstaande tabel presenteren we gemiddelden met betrekking tot de componenten van groei. Uit de cijfers blijkt dat PRIMOS (2005) op alle vlakken een lagere verwachting heeft dan PEARL (2006). Getalsmatig is daarbij de binnenlandse migratie het belangrijkste.

Deelrapport provincie Groningen

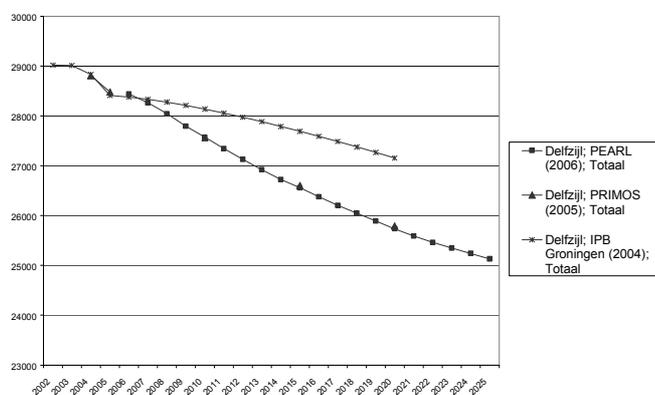
Bron Periode	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Groningen (2004) 2005 - 2020
Levendgeborenen	1290		
Overledenen	1169		
Natuurlijke groei	121	-8	-41
Immigratie	831		
Emigratie	440		
Buitenlands migratiesaldo	391	304	0
Vestiging uit andere gemeente	5127		
Vertrek naar andere gemeente	5439		
Binnenlands migratiesaldo	-311	-508	0
Bevolkingsgroei	201	-212	-41

Regio Noord: componenten van groei, gemiddelden per jaar, in personen

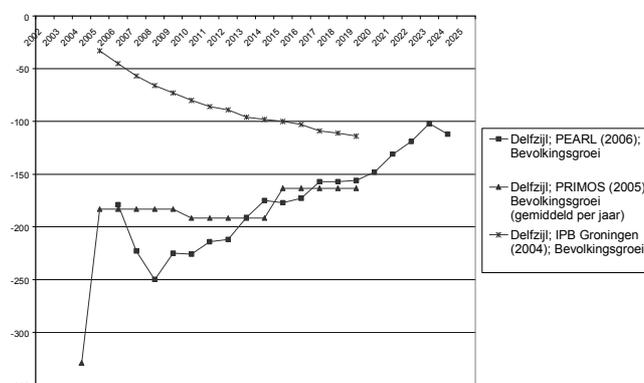
In onderstaande tabel geven we een overzicht van de ontwikkeling van de leeftijdsopbouw in de regio Noord. De hierboven beschreven trends hebben aanzienlijke verschillen in de voorspelde leeftijdsopbouw tot gevolg. In 2020 zal de bevolking van regio Noord volgens PRIMOS aanzienlijk meer vergrijsd zijn dan volgens PEARL (2006). PRIMOS voorspelt zelfs een hoger absoluut aantal ouderen dan PEARL, ondanks het feit dat de totale bevolking volgens PRIMOS ruim 5 duizend personen lager uitvalt voor het jaar 2020.

		2010		2015		2020		2025	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	19735	17,6	19824	17,5	20723	18,1	21056	18,2
	15 tot 64 jaar	73870	65,8	71867	63,4	70265	61,3	69407	59,9
	65 en ouder	18673	16,6	21703	19,1	23690	20,7	25362	21,9
	Totaal	112278	100,0	113394	100,0	114678	100,0	115825	100,0
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	19736	18,0	18697	17,2	18027	16,5		
	15 tot 64 jaar	71073	64,7	67829	62,3	66600	60,9		
	65 en ouder	19055	17,3	22395	20,6	24647	22,6		
	Totaal	109864	100,0	108921	100,0	109274	100,0		
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	20322	18,1	19282	17,2	18307	16,4		
	15 tot 64 jaar	73578	65,4	71145	63,4	69271	62,1		
	65 en ouder	18544	16,5	21714	19,4	23936	21,5		
	Totaal	112444	100,0	112141	100,0	111514	100,0		

Regio Noord: bevolking naar leeftijd in personen

Delfzijl: bevolking totaal, in personen

Delfzijl: bevolkingsgroei, in personen

Deelrapport provincie Groningen

We verleggen onze aandacht naar de kerngemeente Delfzijl. In bovenstaande figuur presenteren we het verwachte verloop van de bevolking voor deze gemeente. In het licht van de meningsverschillen aangaande de regio Noord als geheel zijn PEARL (2006) en PRIMOS (2005) opvallend eensgezind met betrekking tot de gemeente Delfzijl. De voorspellingen vallen nagenoeg samen. Echter, uit onderstaande tabel blijkt dat er wel enig verschil van inzicht bestaat over de oorzaak van de aanhoudende krimp die voor de komende jaren verwacht wordt.

Bron	IPB Groningen		
Periode	PEARL (2006)	PRIMOS (2005)	(2004)
	2005 - 2025	2004 - 2020	2005 - 2020
Levendgeborenen	259		
Overledenen	324		
Natuurlijke groei	-65	-68	-84
Immigratie	127		
Emigratie	97		
Buitenlands migratiesaldo	30	100	0
Vestiging uit andere gemeente	939		
Vertrek naar andere gemeente	1079		
Binnenlands migratiesaldo	-140	-221	0
Bevolkingsgroei	-175	-189	-84

Delfzijl: componenten van groei, gemiddelden per jaar, in personen

PRIMOS (2005) voorspelt een hoger saldo buitenland, maar een negatiever saldo binnenland, ten opzichte van PEARL (2006), waarbij men uiteindelijk op een gemiddelde jaarlijkse krimp uitkomt die dicht tegen die van PEARL (2006) aanzit. Ten aanzien van de natuurlijke groei is men het nagenoeg eens.

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	4470	16,2	4144	15,6	4055	15,8	3967	15,8	-11,3
	15 tot 64 jaar	17752	64,4	16579	62,4	15625	60,7	14940	59,4	-15,8
	65 en ouder	5348	19,4	5832	22,0	6056	23,5	6226	24,8	16,4
	Totaal	27570	100,0	26555	100,0	25736	100,0	25133	100,0	-8,8
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	4583	16,6	4330	16,3	4114	16,0			-10,2
	15 tot 64 jaar	17629	64,0	16422	61,7	15753	61,1			-10,6
	65 en ouder	5352	19,4	5853	22,0	5921	23,0			10,6
	Totaal	27564	100,0	26605	100,0	25788	100,0			-6,4
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	4615	16,4	4322	15,6	4069	15,0			-11,8
	15 tot 64 jaar	18079	64,3	17305	62,5	16719	61,6			-7,5
	65 en ouder	5444	19,3	6062	21,9	6364	23,4			16,9
	Totaal	28138	100,0	27689	100,0	27152	100,0			-3,5

Delfzijl: bevolking naar leeftijd, in personen

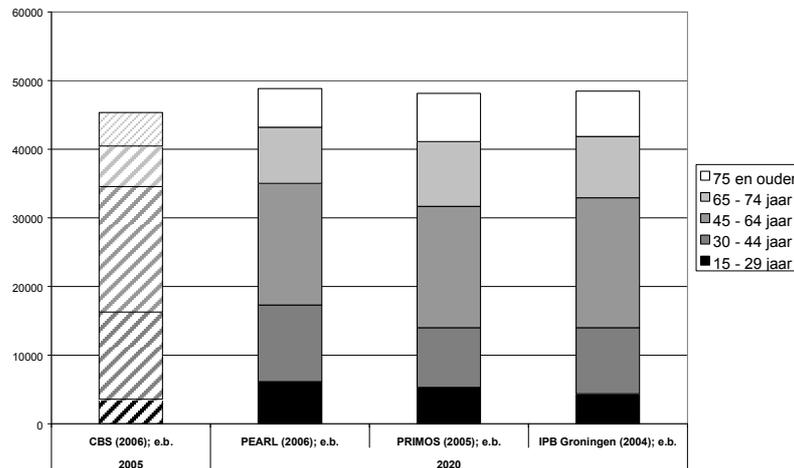
Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de voorspelde leeftijdsverdeling ook nagenoeg overeen komt tussen de beide landelijke prognoses: ten opzichte van zowel de rest van de regio Noord, alsmede de gehele provincie, heeft Delfzijl een relatief oude bevolking, die voorsnóg een krimp vertoont. Deze krimp zal over een tiental jaren

Deelrapport provincie Groningen

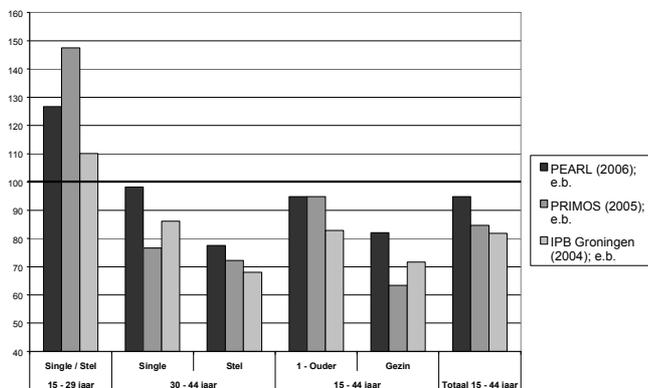
iets afnemen, tegen de provinciale trend in. Het aantal inwoners bedraagt rond de 25,7 duizend in 2020.

4.1.2 Kwantitatieve woningbehoefte

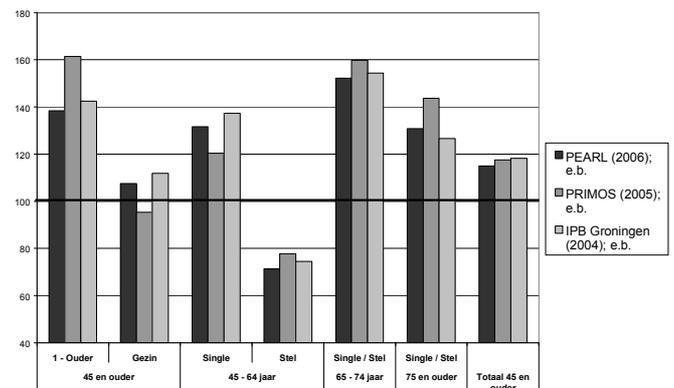
In deze sectie bespreken we ontwikkeling van de kwantitatieve woningbehoefte. Het migratiesaldo voor de regio Noord als geheel is nagenoeg gelijk aan nul, wat met zich meebrengt dat de resultaten uit de IPB Groningen prognose goed vergelijkbaar zijn met PEARL en PRIMOS. Uit sectie 4.1.1 blijkt dat de bevolkingsprognoses voor de regio Noord uitkomen tussen de 109 duizend (cf. PRIMOS) en 114 duizend (cf. PEARL) inwoners voor het jaar 2020. Over de kwantitatieve woningbehoefte zijn de drie prognoses het nagenoeg eens: ruim 48 duizend eenheden, of een groei van ruim 5%. PEARL komt licht hoger uit. Uit de onderstaande figuur blijkt evenwel dat er enig verschil van inzicht bestaat met betrekking tot de leeftijdsopbouw tussen PEARL enerzijds, en PRIMOS en IPB Groningen anderzijds.

Regio Noord: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Regio Noord: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Regio Noord: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

Deelrapport provincie Groningen

In de bovenstaande figuur zijn de ontwikkelingen uitgewerkt naar huishoudenprofiel. In tegenstelling tot de provincie Groningen als geheel wordt er voor de regio Noord een aanzienlijke stijging van de aantallen singles en stellen van 15 – 29 jaar verwacht, waarbij PRIMOS het meest optimistisch is. Hiermee vertoont de regio een beeld dat meer lijkt op dat in de provincies Friesland en Drenthe. De totale woningbehoefte onder huishoudens met een referentiepersoon van 15 – 44 jaar neemt naar verwachting af tot 2020, volgens PEARL met 5%, volgens IPB Groningen en PRIMOS met meer dan 15%.

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	119,1	10,7	127,0	11,1	126,7	10,9	126,7	10,8
30 - 44 jaar	Single	94,6	5,3	95,9	5,2	98,2	5,2	105,2	5,5
	Stel	73,3	3,7	69,7	3,4	77,6	3,8	89,7	4,3
15 - 44 jaar	1 - Ouder	94,7	2,3	92,7	2,2	94,8	2,2	104,7	2,5
	Gezin	90,6	15,3	85,0	14,0	82,0	13,3	82,7	13,3
	Totaal	95,8	37,4	94,8	36,0	94,9	35,4	98,3	36,4
45 en ouder	1 - Ouder	114,8	3,2	129,2	3,5	138,4	3,7	146,5	3,9
	Gezin	106,9	14,9	109,7	14,9	107,5	14,3	97,4	12,9
45 - 64 jaar	Single	118,1	9,7	127,1	10,2	131,7	10,4	127,2	9,9
	Stel	93,5	13,5	79,6	11,2	71,4	9,9	65,2	8,9
65 - 74 jaar	Single / Stel	113,0	12,0	140,4	14,5	152,2	15,5	151,3	15,3
75 en ouder	Single / Stel	106,7	9,2	116,0	9,7	130,8	10,8	156,2	12,7
	Totaal	106,6	62,6	112,2	64,0	115,0	64,6	114,4	63,6
Totaal	2005 = 100	102,3	100,0	105,2	100,0	107,0	100,0	108,0	100,0
	Aantal x 1000	46,7		48,0		48,8		49,3	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	116,3	7,9	130,6	8,7	147,5	9,6		
30 - 44 jaar	Single	83,7	4,3	76,4	3,9	76,7	3,8		
	Stel	74,1	3,6	66,2	3,1	72,2	3,3		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	103,6	2,6	98,6	2,5	94,8	2,3		
	Gezin	82,9	13,8	69,5	11,3	63,4	10,1		
	Totaal	89,6	32,3	83,7	29,6	84,6	29,1		
45 en ouder	1 - Ouder	132,1	4,3	157,0	5,1	161,4	5,1		
	Gezin	101,4	15,4	100,6	15,0	95,3	13,8		
45 - 64 jaar	Single	107,9	9,0	114,5	9,3	120,4	9,6		
	Stel	97,6	14,4	85,3	12,4	77,8	11,0		
65 - 74 jaar	Single / Stel	119,5	14,1	146,8	17,0	159,7	18,0		
75 en ouder	Single / Stel	107,3	10,5	121,9	11,7	143,7	13,4		
	Totaal	107,3	67,7	113,7	70,4	117,5	70,9		
Totaal	2005 = 100	100,9	100,0	102,8	100,0	105,5	100,0		
	Aantal x 1000	46,0		46,9		48,1			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	105,0	7,7	108,2	7,8	110,0	7,9		
30 - 44 jaar	Single	96,7	5,2	90,4	4,8	86,1	4,5		
	Stel	75,0	3,7	65,7	3,2	68,0	3,3		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	94,7	2,2	85,8	2,0	82,8	1,9		
	Gezin	91,3	14,8	79,3	12,6	71,7	11,3		
	Totaal	92,9	33,6	85,4	30,4	81,8	28,9		
45 en ouder	1 - Ouder	115,9	3,4	132,2	3,8	142,4	4,1		
	Gezin	108,4	15,4	113,4	15,9	111,9	15,5		
45 - 64 jaar	Single	119,7	10,0	131,6	10,8	137,3	11,2		
	Stel	94,8	13,9	82,4	11,9	74,5	10,6		
65 - 74 jaar	Single / Stel	114,3	12,9	142,1	15,9	154,5	17,1		
75 en ouder	Single / Stel	105,8	10,9	112,6	11,4	126,7	12,7		
	Totaal	107,7	66,4	114,5	69,6	118,2	71,1		
Totaal	2005 = 100	102,2	100,0	103,8	100,0	104,8	100,0		
	Aantal x 1000	47,3		48,0		48,5			

Regio Noord: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

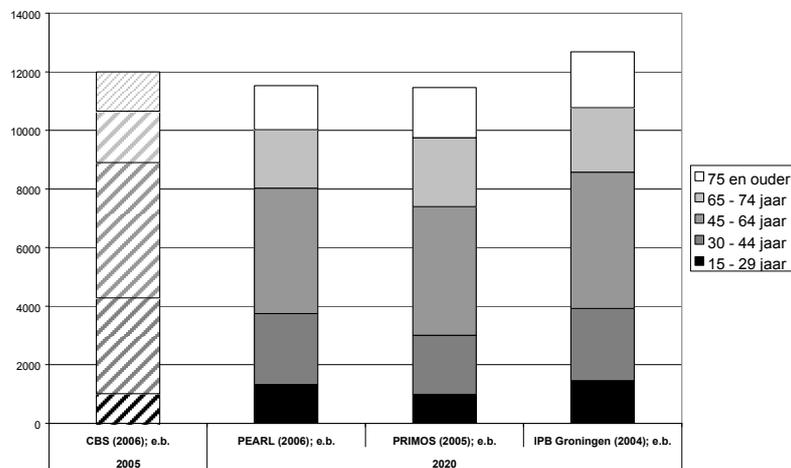
De woningbehoefte onder huishoudens met een referentiepersoon van 45 jaar en ouder neemt voorsnog toe, met 15 tot 18%. PRIMOS verwacht een relatief sterke

Deelrapport provincie Groningen

groei bij de 65 – plussers; PEARL en IPB Groningen zijn relatief optimistisch over de groepen in de middelbare leeftijden.

We verleggen onze aandacht naar de kerngemeente Delfzijl. De gemeente heeft te kampen met aanzienlijke negatieve migratiesaldi. Dit maakt dat de prognose volgens IPB Groningen hoger uitkomt dan PEARL en PRIMOS die deze uitstroom meenemen. PEARL en PRIMOS komen beide uit op een bevolkingsomvang van rond de 25 duizend personen in 2020; IPB Groningen komt op 27 duizend personen.

De woningbehoefte in de kerngemeente Delfzijl zal volgens PEARL en PRIMOS afnemen met rond de 5% tot 2020, tot een niveau van rond de 11,5 duizend woningen. Ook hier is er dus sprake van een redelijke mate van eensgezindheid.

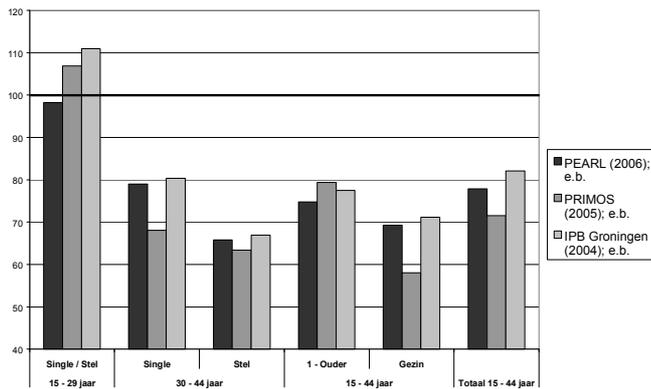

Kerngemeente Delfzijl: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

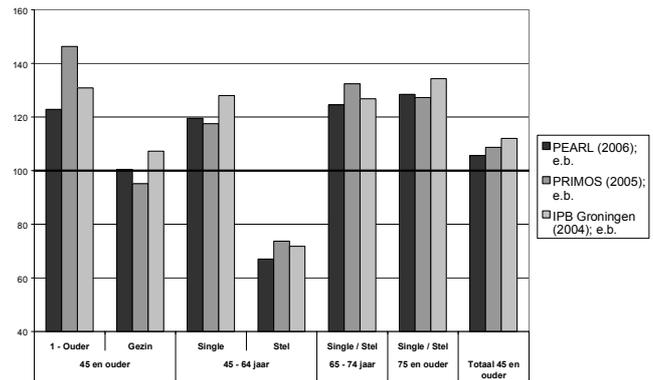
Uit de bovenstaande figuur blijkt dat de verdeling naar leeftijd volgens PRIMOS ouder uitvalt dan volgens PEARL. Naar rato van de totale woningbehoefte is er redelijke mate van overeenstemming tussen IPB Groningen en PEARL.

In de onderstaande figuur zijn de patronen naar leeftijd uitgewerkt naar huishoudenprofiel. De overeenstemming tussen met name PEARL en IPB Groningen komt hieruit beter naar voren. Weliswaar komt IPB Groningen met een buitengewoon opvallende groeiverwachting voor de groep singles en stellen van 15 – 29 jaar, bij de overige categorieën tot 45 jaar zijn er slechts beperkte verschillen. PRIMOS is minder optimistisch en verwacht een afname van de woningbehoefte voor de jongste groep met zo'n 30% tot 2020.

Deelrapport provincie Groningen

Delfzijl: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Delfzijl: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

Bij de 45 plussers is er een bescheiden groeiverwachting voor de leeftijdsgroep als geheel, variërend tussen de 8 en 12%. Dit is echter onvoldoende om de daling bij de jongere groepen teniet te doen. Het beeld voor deze leeftijdsgroep heeft veel weg van dat voor de regio Noord als geheel, zij het dat de gemeente het op alle vlakken minder goed doet.

In de onderstaande tabel zijn de resultaten voor de gemeente Delfzijl gedetailleerder weergegeven. Hieruit is onder meer op te maken dat PRIMOS een relatief hoog aandeel 65 – plussers voorspelt.

Deelrapport provincie Groningen

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	103,5	10,1	101,3	10,1	98,2	10,0	95,7	9,9
30 - 44 jaar	Single	89,8	5,5	82,4	5,2	79,0	5,1	80,5	5,3
	Stel	71,1	3,4	62,3	3,1	65,8	3,3	73,5	3,8
15 - 44 jaar	1 - Ouder	87,7	2,9	76,2	2,6	74,8	2,6	75,7	2,7
	Gezin	87,2	14,0	75,4	12,4	69,2	11,6	67,7	11,6
	Totaal	89,7	36,0	81,2	33,3	77,8	32,5	77,8	33,2
45 en ouder	1 - Ouder	110,9	3,5	120,0	3,9	122,8	4,0	125,4	4,2
	Gezin	103,5	14,4	104,8	14,8	100,4	14,5	89,3	13,2
45 - 64 jaar	Single	113,2	9,7	119,2	10,4	119,5	10,6	113,4	10,3
	Stel	90,6	12,9	76,3	11,1	67,0	9,9	60,1	9,1
65 - 74 jaar	Single / Stel	108,7	13,5	123,6	15,6	124,5	16,1	121,7	16,0
75 en ouder	Single / Stel	109,4	10,1	115,1	10,8	128,5	12,3	142,5	14,0
	Totaal	104,2	64,0	106,3	66,7	105,6	67,5	102,3	66,8
Totaal	2005 = 100	98,4	100,0	96,4	100,0	94,6	100,0	92,6	100,0
	Aantal x 1000	12,0		11,8		11,5		11,3	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	96,2	6,5	100,1	6,9	106,9	7,5		
30 - 44 jaar	Single	83,5	4,7	73,9	4,3	68,0	4,0		
	Stel	74,6	3,6	64,4	3,2	63,4	3,2		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	91,7	2,8	86,2	2,7	79,4	2,5		
	Gezin	82,7	12,6	68,4	10,6	58,1	9,1		
	Totaal	85,1	30,4	76,3	27,6	71,5	26,3		
45 en ouder	1 - Ouder	120,0	4,0	142,9	4,9	146,3	5,1		
	Gezin	100,5	14,5	99,0	14,5	95,1	14,1		
45 - 64 jaar	Single	107,0	9,0	111,0	9,4	117,4	10,1		
	Stel	96,5	14,6	81,7	12,6	73,7	11,5		
65 - 74 jaar	Single / Stel	111,5	15,5	129,6	18,3	132,4	19,0		
75 en ouder	Single / Stel	112,4	12,0	116,9	12,7	127,2	14,0		
	Totaal	105,7	69,6	108,2	72,4	108,7	73,7		
Totaal	2005 = 100	98,4	100,0	97,0	100,0	95,6	100,0		
	Aantal x 1000	11,8		11,6		11,5			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	109,1	9,8	110,9	9,9	110,9	10,0		
30 - 44 jaar	Single	93,3	5,4	85,9	5,0	80,3	4,7		
	Stel	73,9	3,3	65,0	2,9	66,9	3,1		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	91,3	2,8	80,1	2,5	77,5	2,4		
	Gezin	90,6	13,7	78,9	11,9	71,1	10,8		
	Totaal	93,5	35,0	86,0	32,2	82,1	30,9		
45 en ouder	1 - Ouder	112,7	3,5	124,6	3,9	130,8	4,1		
	Gezin	104,8	14,0	108,5	14,5	107,2	14,4		
45 - 64 jaar	Single	114,7	9,4	123,5	10,1	128,0	10,5		
	Stel	91,7	12,5	79,0	10,7	71,7	9,8		
65 - 74 jaar	Single / Stel	110,2	13,9	126,6	16,0	126,7	16,1		
75 en ouder	Single / Stel	111,9	11,8	119,6	12,6	134,2	14,2		
	Totaal	105,9	65,0	110,4	67,8	112,0	69,1		
Totaal	2005 = 100	101,2	100,0	101,2	100,0	100,6	100,0		
	Aantal x 1000	12,8		12,7		12,7			

Kerngemeente Delfzijl: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

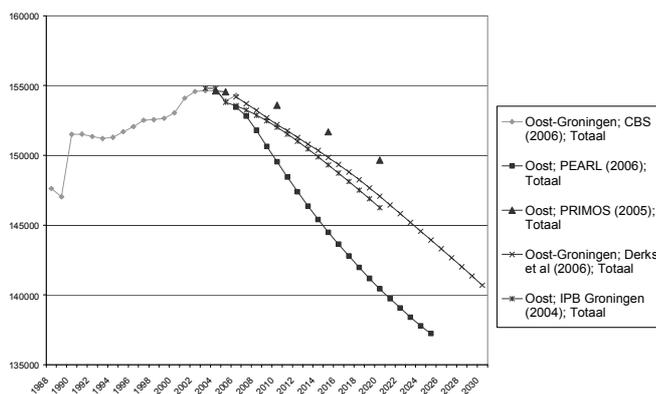
Deelrapport provincie Groningen

4.2 Regio Oost inclusief de kerngemeenten Stadskanaal, Veendam en Winschoten

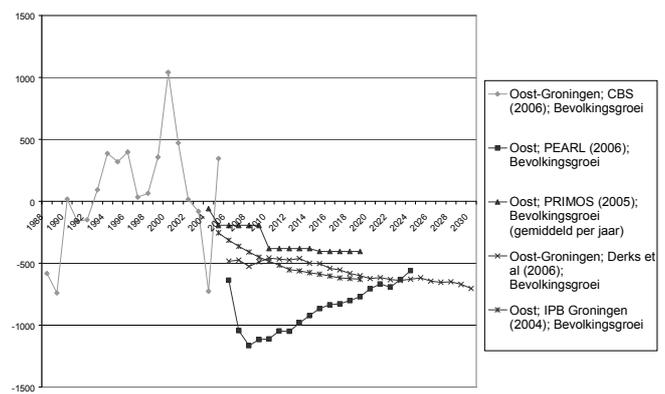
In deze paragraaf bespreken we de resultaten voor de regio Oost. Aangezien de samenstelling van deze regio overeen komt met de COROP regio Oost, zijn we in staat de resultaten van Derks et al (2006) in deze bespreking mee te nemen, voor wat betreft het bevolkingsdeel. Resultaten voor de kerngemeenten Stadskanaal, Veendam en Winschoten bespreken we aan de hand van de PEARL, PRIMOS en IPB Groningen prognoses.

4.2.1 Bevolking

In onderstaande figuur geven we het verwachte verloop van de bevolking in de regio Oost weer. Hoewel er sprake is van enige niveau verschillen zijn alle prognoses eenduidig over het feit dat er voor de regio Oost de komende jaren rekening moet worden gehouden met een forse bevolkingskrimp.

Regio Oost: bevolking totaal, in personen

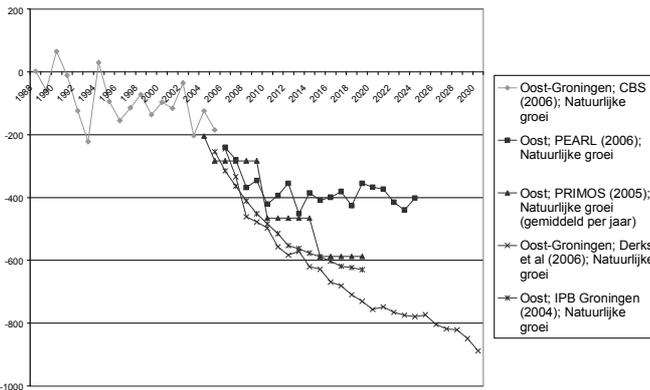

Regio Oost: jaarlijkse bevolkingsgroei, in personen

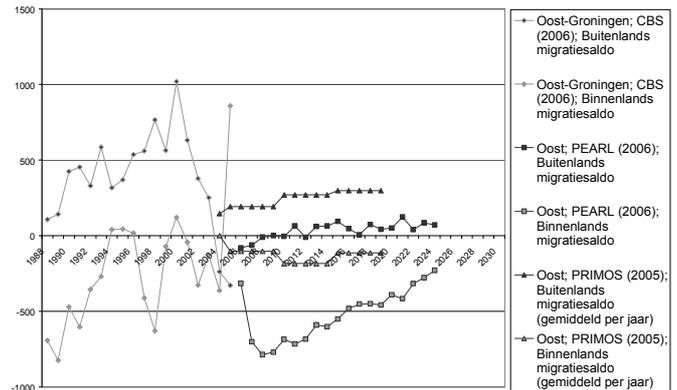
In de rechter figuur is te zien dat alleen PEARL (2006) uitgaat van een licht herstel in de trend, maar dit komt niet nadat eerst een veel sterkere krimp plaatsvindt in de komende jaren waardoor deze prognose het laagst uitvalt. De overige prognoses gaan uit van een op termijn negatieve trend in de bevolkingsgroei.

De bevolkingsgroei is in onderstaande figuur uitgewerkt naar natuurlijke groei en migratie. PEARL (2006) is nog enigszins optimistisch te noemen over de natuurlijke krimp: men voorspelt een niveau rond de 400 personen negatief per jaar. Het verloop is in lijn met het provinciale beeld. De regio Oost is de enige regio in de provincie Groningen met een dergelijke consistent negatieve natuurlijke groei, de overige regio's vertonen een beduidend hogere niveaus.

Deelrapport provincie Groningen

Regio Oost: natuurlijke groei, in personen

Regio Oost: migratie, in personen

Ten aanzien van de migratiesaldi blijkt PRIMOS (2005) enigszins optimistischer te zijn. De positieve trends in het saldo buitenland die we gezien hebben op het provinciale niveau zien we hier op bescheiden wijze terug. PEARL (2006) is buitengewoon pessimistisch over het saldo binnenland, hoewel dit wel een positieve trend vertoont, tegen het door deze prognose geschetste provinciale beeld in.

Bron Periode	Feitelijk:		Prognose:		
	CBS (2006) 1988 - 2005	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	Derks et al (2006) 2006 - 2025	IPB Groningen (2004) 2005 - 2020
Levendgeborenen	1633	1387		1294	
Overledenen	1725	1766		1912	
Natuurlijke groei	-92	-379	-430	-618	-503
Immigratie	817	585			
Emigratie	436	551			
Buitenlands migratiesaldo	382	34	246		0
Vestiging uit andere gemeente	6869	5953			
Vertrek naar andere gemeente	7098	6474			
Binnenlands migratiesaldo	-229	-520	-126		0
Totaal migratiesaldo	153	-486	121	74	0
Bevolkingsgroei	61	-865	-310	-544	-503

Regio Oost: componenten van groei, gemiddelden per jaar, in personen

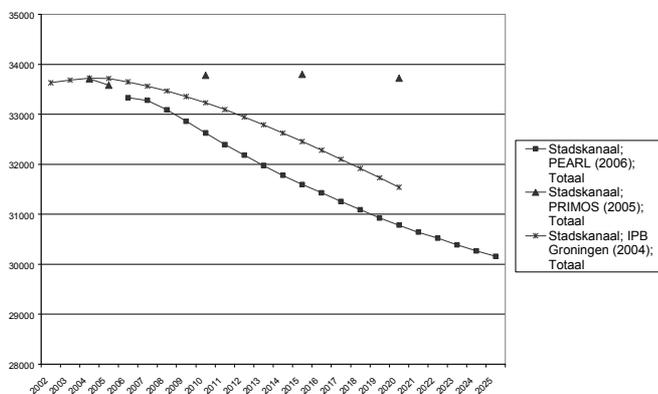
In bovenstaande tabel is te zien dat, gemiddeld genomen, PRIMOS (2005) en Derks et al (2006) ervan uitgaan dat de komende jaren het totale migratiesaldo van de afgelopen decennia gecontinueerd zal worden, bij een natuurlijke groei die lager uitvalt. Ondanks de licht betere cijfers voor de natuurlijke groei, valt de bevolkingsgroei als geheel bij PEARL (2006) lager uit vanwege de pessimistische verwachtingen omtrent (met name) het saldo binnenland.

Deelrapport provincie Groningen

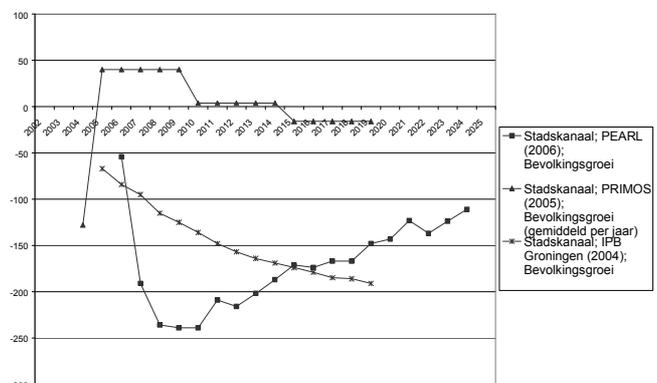
		2010		2015		2020		2025	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	24371	16,3	22346	15,5	21326	15,2	21545	15,7
	15 tot 64 jaar	98100	65,6	92022	63,7	87169	62,1	82106	59,8
	65 en ouder	27064	18,1	30110	20,8	31929	22,7	33568	24,5
	Totaal	149535	100,0	144478	100,0	140424	100,0	137219	100,0
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	25567	16,6	24019	15,8	22435	15,0		
	15 tot 64 jaar	100088	65,2	95565	63,0	92223	61,6		
	65 en ouder	27925	18,2	32093	21,2	34997	23,4		
	Totaal	153580	100,0	151677	100,0	149655	100,0		
Derks et al (2006)	0 tot 14 jaar	24778	16,3	22663	15,1	20618	14,0	19888	13,8
	15 tot 64 jaar	99624	65,5	95445	63,7	92054	62,6	87062	60,5
	65 en ouder	27804	18,3	31736	21,2	34391	23,4	36970	25,7
	Totaal	152205	100,0	149844	100,0	147063	100,0	143920	100,0
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	25301	16,6	23591	15,8	21943	15,0		
	15 tot 64 jaar	99006	65,1	94631	63,4	91084	62,3		
	65 en ouder	27701	18,2	31094	20,8	33225	22,7		
	Totaal	152008	100,0	149316	100,0	146252	100,0		

Regio Oost: bevolking naar leeftijd, in personen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat Derks et al (2006) en PRIMOS (2005) het nagenoeg eens zijn over de ontwikkeling van de bevolking in de regio Oost, waarbij de prognose van Derks licht lager uitvalt. PEARL (2006) wijkt, zoals hierboven al geschetst, het meest af (ongeveer duizend personen minder in 2020), waarbij opvalt dat men wat betreft het aantal 0 – 14 jarigen evengoed erg dicht bij PRIMOS en Derks uitkomt. Dit komt overeen met het provinciale beeld dat PEARL voor deze groep schetst.

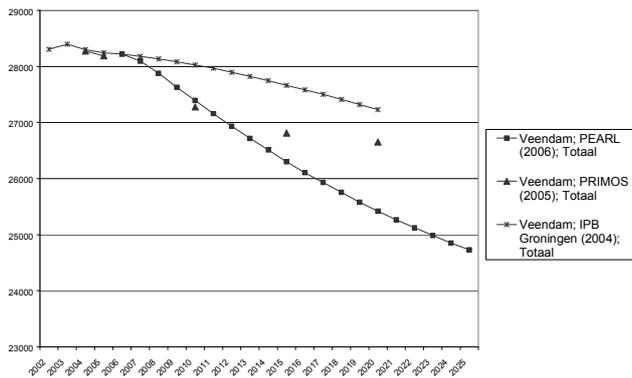
Stadskanaal: bevolking totaal, in personen

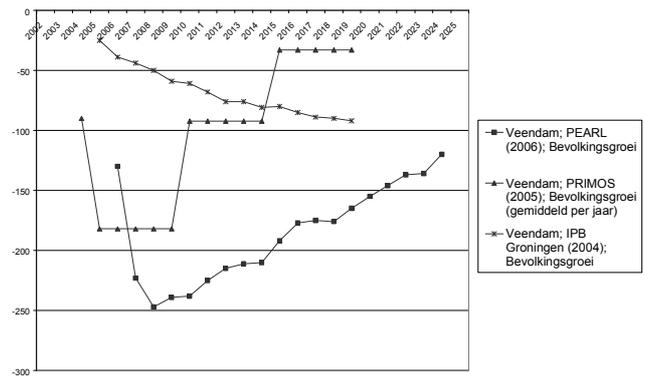
Stadskanaal: jaarlijkse bevolkingsgroei, in personen

Uit bovenstaande figuur blijkt een relatief fors verschil van inzicht met betrekking tot het verloop van de bevolking voor de gemeente Stads kanaal: PRIMOS (2005) is nog relatief optimistisch en gaat uit van een nullijn, ten opzichte van een aanzienlijke krimp bij PEARL (2006) dat zo'n 10% lager uitkomt in het jaar 2020. Interessant is dat men ook op de langere termijn, in termen van trend, van mening verschilt: PRIMOS start positief, maar vertoont een negatieve trend, bij PEARL ligt dit andersom.

Deelrapport provincie Groningen

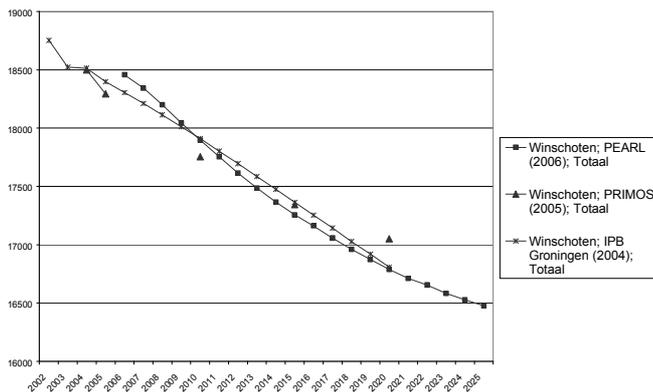

Veendam: bevolking totaal, in personen

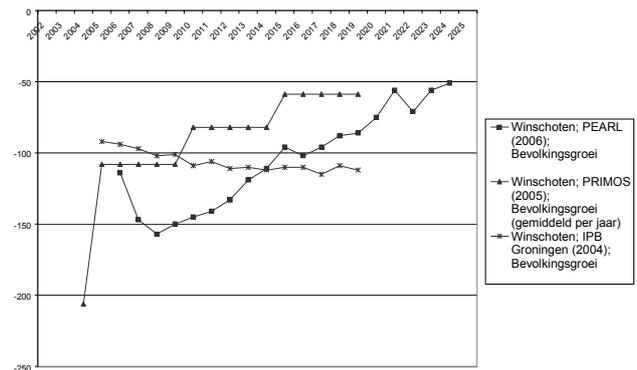

Veendam: jaarlijkse bevolkingsgroei, in personen

Uit bovenstaande figuur blijkt dat het verschil tussen PEARL (2006) en PRIMOS (2005) beperkter is met betrekking tot de gemeente Veendam. Beide prognoses verwachten een consistente en vooralsnog aanhoudende krimp, zij het dat er op termijn een verbetering wordt verwacht.

Winschoten: bevolking totaal, in personen

Winschoten: jaarlijkse bevolkingsgroei, in personen

Voor de relatief kleine gemeente Winschoten zit er zeer weinig verschil tussen de diverse prognoses: consistent aanhoudende krimp; herstel richting '0' voor de komende jaren.

Deelrapport provincie Groningen

Bron Periode	Kerngemeente Stadskanaal			Kerngemeente Veendam		
	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Groningen (2004) 2005 - 2020	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Groningen (2004) 2005 - 2020
Levendgeborenen	301			248		
Overledenen	426			311		
Natuurlijke groei	-125	-102	-145	-63	-35	-68
Immigratie	116			76		
Emigratie	101			76		
Buitenlands migratiesaldo	14	80	0	0	27	0
Vestiging uit andere gemeente	1310			956		
Vertrek naar andere gemeente	1370			1077		
Binnenlands migratiesaldo	-60	22	0	-122	-93	0
Bevolkingsgroei	-170	1	-145	-185	-102	-68

Stadskanaal en Veendam: componenten van groei, gemiddelden per jaar, in personen

In bovenstaande tabel vergelijken we de onderliggende componenten van groei voor Stadskanaal en Veendam. Deze gemeenten maken beide ongeveer 20% uit van de bevolking van regio Oost; Stadskanaal is enigszins groter. Vergelijking van bovenstaande gemiddelden met die voor de regio Oost als geheel leert dan ook dat met name Stadskanaal een relatief ongunstige natuurlijke krimp vertoont, terwijl Veendam het op het punt van de binnenlandse migratie relatief slecht doet.

Beide gemeenten nemen wel een evenredig aandeel in de bevolkingskrimp van de regio als geheel, volgens PEARL (2006). Bij PRIMOS doet Stadskanaal het relatief goed, en Veendam het relatief slecht in dat licht. Een verklaring daarvoor vormt wellicht het relatief gunstige saldo buitenlandse migratie voor Stadskanaal, dat we bij PRIMOS ook voor regio Oost als geheel zien.

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	5366	16,4	4826	15,3	4574	14,9	4637	15,4	-13,6
	15 tot 64 jaar	21075	64,6	20077	63,5	19284	62,6	18258	60,5	-13,4
	65 en ouder	6185	19,0	6692	21,2	6924	22,5	7261	24,1	17,4
	Totaal	32626	100,0	31595	100,0	30782	100,0	30156	100,0	-7,6
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	5790	17,1	5488	16,2	5243	15,5			-9,4
	15 tot 64 jaar	21594	63,9	21019	62,2	20501	60,8			-5,1
	65 en ouder	6397	18,9	7294	21,6	7977	23,7			24,7
	Totaal	33781	100,0	33801	100,0	33721	100,0			-0,2
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	5505	16,6	4992	15,4	4556	14,4			-17,2
	15 tot 64 jaar	21128	63,6	20202	62,2	19395	61,5			-8,2
	65 en ouder	6596	19,9	7261	22,4	7589	24,1			15,1
	Totaal	33229	100,0	32455	100,0	31540	100,0			-5,1

Stadskanaal: bevolking naar leeftijd, in personen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de PRIMOS prognose in termen van de totale bevolking 10% boven de prognose van PEARL uitkomt. Het verschil is voor elke leeftijdscategorie ongeveer duizend personen, wat toch een aanzienlijk effect heeft op de leeftijdsopbouw in deze gemeente. Groene en grijze druk vallen bij PRIMOS hoger uit dan bij PEARL.

Deelrapport provincie Groningen

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	4519	16,5	4066	15,5	3723	14,6	3612	14,6	-20,1
	15 tot 64 jaar	18143	66,2	16900	64,3	15841	62,3	14865	60,1	-18,1
	65 en ouder	4731	17,3	5333	20,3	5854	23,0	6255	25,3	32,2
	Totaal	27393	100,0	26299	100,0	25418	100,0	24732	100,0	-9,7
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	4507	16,5	4286	16,0	4077	15,3			-9,5
	15 tot 64 jaar	18004	66,0	17091	63,7	16691	62,6			-7,3
	65 en ouder	4764	17,5	5437	20,3	5881	22,1			23,4
	Totaal	27275	100,0	26814	100,0	26649	100,0			-2,3
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	4664	16,6	4388	15,9	4024	14,8			-13,7
	15 tot 64 jaar	18549	66,2	17763	64,2	17110	62,8			-7,8
	65 en ouder	4813	17,2	5513	19,9	6094	22,4			26,6
	Totaal	28026	100,0	27664	100,0	27228	100,0			-2,8

Veendam: bevolking naar leeftijd, in personen

Ook voor de gemeente Veendam komt de PRIMOS prognose voor het jaar 2020 licht hoger uit, maar nu slechts duizend personen. Er is ook niet zo'n groot verschil in termen van leeftijdsopbouw. Het aandeel ouderen ligt in het geval van Veendam dichter bij elkaar, met in dit geval PEARL (2006) dat met de hoogste verwachting komt.

We besluiten onze bespreking met de resultaten in detail voor de gemeente Winschoten. Uit onderstaande tabellen blijkt dat, voor zowel de componenten van groei als de leeftijdsopbouw, de prognoses een grote mate van eensgezindheid vertonen.

Bron Periode	PEARL (2006)	PRIMOS (2005)	IPB Groningen
	2005 - 2025	2004 - 2020	(2004) 2005 - 2020
Levendgeborenen	148		
Overledenen	239		
Natuurlijke groei	-91	-106	-106
Immigratie	83		
Emigratie	99		
Buitenlands migratiesaldo	-16	52	0
Vestiging uit andere gemeente	795		
Vertrek naar andere gemeente	792		
Binnenlands migratiesaldo	2	-37	0
Bevolkingsgroei	-105	-91	-106

Winschoten: componenten van groei, gemiddelden per jaar, in personen

Deelrapport provincie Groningen

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	2733	15,3	2578	14,9	2474	14,7	2472	15,0	-9,5
	15 tot 64 jaar	11542	64,5	10809	62,6	10328	61,5	9828	59,7	-14,9
	65 en ouder	3621	20,2	3870	22,4	3986	23,7	4176	25,3	15,3
	Totaal	17896	100,0	17257	100,0	16788	100,0	16476	100,0	-7,9
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	2603	14,7	2464	14,2	2358	13,8			-9,4
	15 tot 64 jaar	11261	63,4	10681	61,6	10333	60,6			-8,2
	65 en ouder	3890	21,9	4199	24,2	4359	25,6			12,1
	Totaal	17754	100,0	17344	100,0	17050	100,0			-4,0
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	2741	15,3	2573	14,8	2408	14,3			-12,1
	15 tot 64 jaar	11474	64,1	10792	62,2	10324	61,4			-10,0
	65 en ouder	3696	20,6	3998	23,0	4075	24,2			10,3
	Totaal	17911	100,0	17363	100,0	16807	100,0			-6,2

Winschoten: bevolking naar leeftijd, in personen

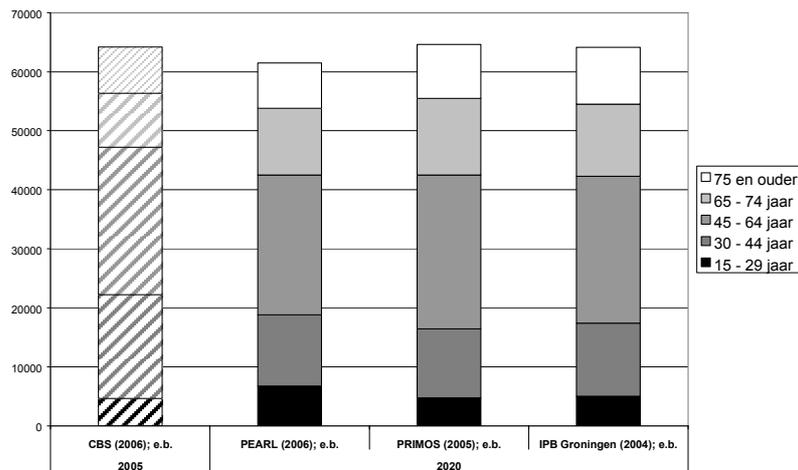
Gegeven de bevolkingsomvang neemt de gemeente Winschoten een relatief groot aandeel in de natuurlijke krimp die de regio als geheel vertoont, bij zowel PEARL als PRIMOS. Het binnenlands migratiesaldo is nagenoeg nul bij PEARL hetgeen toch opvalt aangezien de regio als geheel het bij PEARL op dit punt beduidend slechter doet dan bij PRIMOS. De saldi bevolkingsgroei liggen voor Winschoten bij deze prognoses dan ook relatief dicht bij elkaar, terwijl PEARL voor de regio als geheel een krimp voorspelt die bijna drie keer zo hoog is als PRIMOS. De vergrijzing in Winschoten valt bij alle prognoses relatief hoog uit; bijna een kwart van de bevolking is 65 – plusser in 2020. Ten opzichte van de regio Oost als geheel zijn er weinig 0 – 14 jarigen; ten opzichte van de provincie Groningen als geheel zijn er weinig 15 – 64 jarigen.

4.2.2 Kwantitatieve woningbehoefte

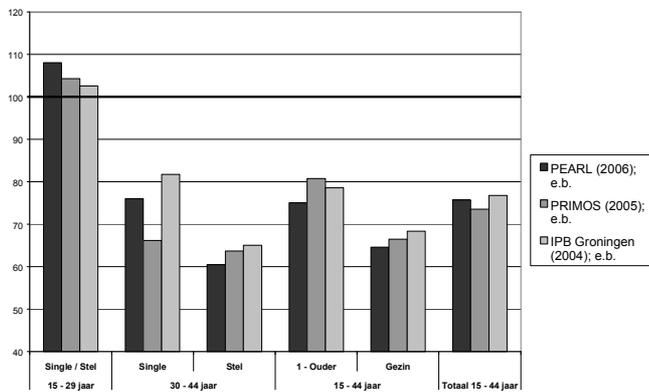
In deze sectie presenteren we de resultaten met betrekking tot de kwantitatieve woningbehoefte voor de regio Oost, alsmede de kerngemeenten Stadskanaal, Veendam en Winschoten. Uit sectie 4.2.1. blijkt dat de regio Oost zich onderscheidt van de overige Groninger regio's middels de onverdeeld negatieve verwachtingen met betrekking tot de bevolkingsontwikkeling. PRIMOS is het meest gematigd met een verwacht inwonertal van 149 duizend, PEARL komt uit op 140 duizend.

De voorspelling met betrekking tot de woningbehoefte is navenant pessimistisch. PRIMOS gaat uit van een stagnatie op het niveau van ruim 64 duizend woningen. PEARL voorspelt een daling tot ruim 61 duizend, ofwel een daling van ruim 4%. Uit de onderstaande uitwerking naar leeftijd blijkt dat een belangrijk deel van het verschil gemaakt lijkt te worden door de 65 plussers. Hierover is PRIMOS optimistischer dan PEARL.

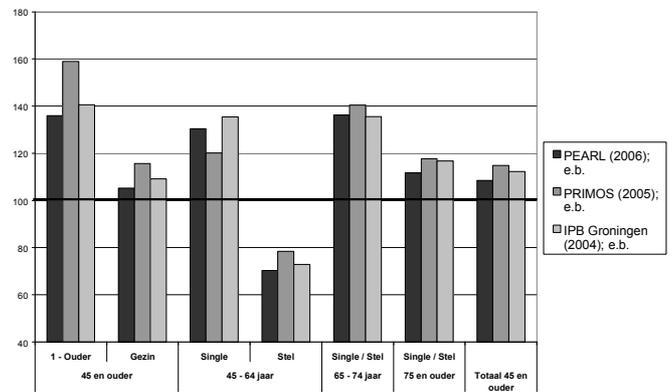
Deelrapport provincie Groningen

Regio Oost: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Regio Oost: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Regio Oost: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

De ontwikkeling voor nagenoeg alle huishoudenprofielen vertoont een beeld dat overeenkomt met de ontwikkelingen in de provincies Friesland en Drenthe, maar ligt voor nagenoeg alle huishoudenprofielen zo'n 10% onder de niveaus die elders gevonden worden.

Deelrapport provincie Groningen

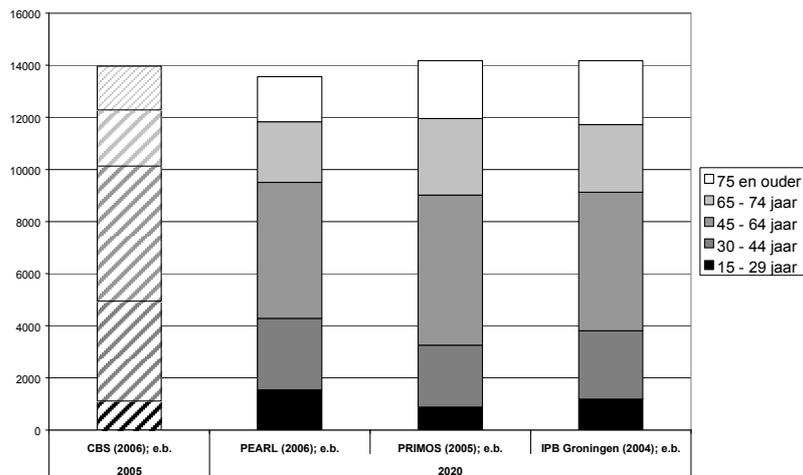
		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	104,6	8,9	110,9	9,5	108,1	9,4	106,9	9,5
30 - 44 jaar	Single	91,2	4,7	80,9	4,2	76,0	4,1	78,5	4,3
	Stel	71,3	3,8	59,4	3,2	60,5	3,3	68,3	3,8
15 - 44 jaar	1 - Ouder	92,2	2,5	80,5	2,2	75,0	2,1	79,3	2,2
	Gezin	87,2	15,3	72,6	12,9	64,6	11,7	63,8	11,7
	Totaal	89,7	35,2	80,8	32,1	75,7	30,5	76,8	31,5
45 en ouder	1 - Ouder	114,1	3,3	127,3	3,7	135,9	4,1	138,9	4,2
	Gezin	106,3	15,3	108,9	15,9	105,2	15,6	91,7	13,8
45 - 64 jaar	Single	118,3	9,2	126,8	10,0	130,4	10,4	123,4	10,0
	Stel	93,2	13,8	79,3	11,9	70,3	10,7	61,6	9,5
65 - 74 jaar	Single / Stel	107,5	13,0	127,9	15,7	136,2	16,9	133,9	16,9
75 en ouder	Single / Stel	100,7	10,4	103,6	10,8	111,7	11,8	131,3	14,1
	Totaal	104,4	64,8	107,8	67,9	108,6	69,5	105,5	68,5
Totaal	2005 = 100	98,7	100,0	97,3	100,0	95,8	100,0	94,4	100,0
	Aantal x 1000	63,3		62,4		61,5		60,5	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	100,5	6,0	102,6	6,1	104,3	6,2		
30 - 44 jaar	Single	81,8	3,8	71,3	3,3	66,1	3,1		
	Stel	73,2	3,7	62,4	3,1	63,7	3,2		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	95,5	2,4	88,5	2,2	80,7	2,0		
	Gezin	88,4	14,7	76,2	12,6	66,5	10,9		
	Totaal	87,9	30,6	79,0	27,4	73,5	25,4		
45 en ouder	1 - Ouder	122,8	3,8	146,7	4,5	159,1	4,9		
	Gezin	111,0	16,7	117,9	17,7	115,7	17,3		
45 - 64 jaar	Single	109,0	8,3	114,1	8,6	120,2	9,0		
	Stel	98,3	15,0	85,1	12,9	78,4	11,9		
65 - 74 jaar	Single / Stel	108,5	14,3	129,2	16,9	140,4	18,3		
75 en ouder	Single / Stel	100,7	11,4	105,9	11,9	117,7	13,2		
	Totaal	106,1	69,4	111,4	72,6	114,9	74,6		
Totaal	2005 = 100	99,8	100,0	100,1	100,0	100,5	100,0		
	Aantal x 1000	64,1		64,4		64,6			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	99,4	6,4	102,2	6,6	102,6	6,7		
30 - 44 jaar	Single	96,0	4,7	87,7	4,3	81,7	4,0		
	Stel	75,0	3,7	64,4	3,2	65,0	3,3		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	95,6	2,4	85,0	2,1	78,5	2,0		
	Gezin	91,0	14,8	77,5	12,6	68,4	11,2		
	Totaal	91,3	32,0	82,1	28,9	76,8	27,1		
45 en ouder	1 - Ouder	115,1	3,4	129,8	3,9	140,5	4,2		
	Gezin	106,9	15,3	111,0	15,9	109,1	15,7		
45 - 64 jaar	Single	119,1	9,1	129,3	9,9	135,5	10,5		
	Stel	93,8	13,7	80,9	11,9	73,0	10,8		
65 - 74 jaar	Single / Stel	106,7	13,7	127,3	16,4	135,6	17,5		
75 en ouder	Single / Stel	105,2	12,7	109,3	13,3	116,8	14,2		
	Totaal	105,4	68,0	110,1	71,1	112,2	72,9		
Totaal	2005 = 100	100,4	100,0	100,3	100,0	99,7	100,0		
	Aantal x 1000	64,6		64,5		64,1			

Regio Oost: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Voor de kerngemeente Stadskanaal geldt dat het migratiesaldo nagenoeg nul is, waardoor de resultaten uit de IPB Groningen prognose goed vergelijkbaar zijn. De bevolkingsprognoses komen uit op 30 tot 33 duizend inwoners voor deze gemeente in het jaar 2020. De voorspelde woningbehoefte stagneert op een niveau van ongeveer 14 duizend eenheden; PEARL verwacht zelfs een lichte krimp van 2%.

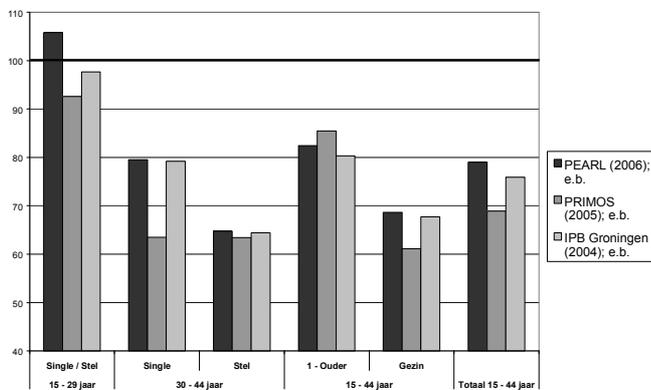
Uit de onderstaande figuur blijkt dat er enige mate van meningsverschil bestaat met betrekking tot de te verwachten leeftijdsopbouw: PRIMOS verwacht minder jongeren, en meer ouderen.

Deelrapport provincie Groningen

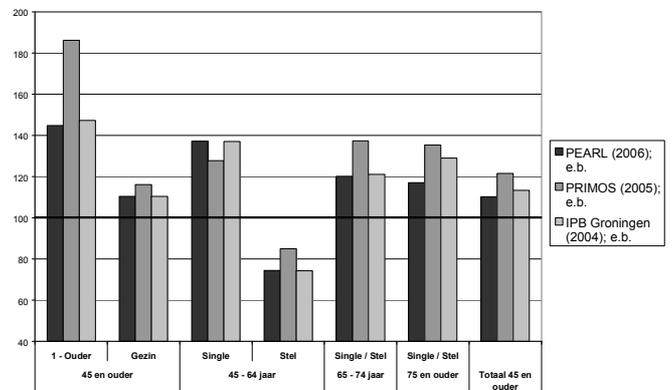

Kerngemeente Stadskanaal: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

De patronen naar leeftijd zijn nader uitgewerkt naar huishoudenprofielen. Ten opzichte van het beeld voor de regio Oost als geheel valt op dat PRIMOS voor de gemeente Stadskanaal negatiever is over de ontwikkelingen bij de woningbehoevenden van 15 – 45 jaar. De verschillen bij de 45 plussers zijn ook geprononceerder dan bij de regio als geheel.

Stadskanaal: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Stadskanaal: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

In de tabel zijn de resultaten voor de gemeente Stadskanaal gedetailleerd weergegeven. In het jaar 2020 zal 77% van de woningbehoefte in de gemeente uitgeoefend worden door 45 plussers, volgens PRIMOS. IPB Groningen komt op een waarde van 73%, PEARL zit hier onder met ruim 68%.

Deelrapport provincie Groningen

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	103,5	9,3	107,5	9,7	105,8	9,6	103,5	9,5
30 - 44 jaar	Single	92,8	4,7	83,5	4,2	79,5	4,1	82,5	4,3
	Stel	73,7	3,8	62,3	3,3	64,7	3,4	73,3	3,9
15 - 44 jaar	1 - Ouder	95,6	2,8	85,3	2,5	82,4	2,4	88,7	2,6
	Gezin	89,9	15,5	75,7	13,2	68,6	12,0	68,0	12,0
	Totaal	91,7	36,0	82,9	32,9	79,0	31,6	80,2	32,4
45 en ouder	1 - Ouder	118,0	3,3	132,4	3,8	144,8	4,1	149,5	4,3
	Gezin	106,5	14,6	111,5	15,4	110,5	15,4	97,7	13,7
45 - 64 jaar	Single	119,1	9,0	130,3	9,9	137,3	10,5	131,4	10,2
	Stel	93,7	13,1	81,6	11,5	74,4	10,6	66,2	9,5
65 - 74 jaar	Single / Stel	103,1	13,3	116,8	15,3	120,2	15,8	121,7	16,2
75 en ouder	Single / Stel	106,4	10,7	110,0	11,2	117,0	12,0	131,3	13,6
	Totaal	104,9	64,0	108,8	67,1	110,2	68,4	107,7	67,6
Totaal	2005 = 100	99,7	100,0	98,7	100,0	98,0	100,0	96,9	100,0
	Aantal x 1000	13,8		13,6		13,6		13,4	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	92,4	5,3	93,6	5,3	92,6	5,2		
30 - 44 jaar	Single	79,2	3,4	68,5	2,9	63,5	2,7		
	Stel	73,0	3,6	62,1	3,0	63,4	3,1		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	101,2	2,7	95,7	2,5	85,4	2,2		
	Gezin	86,9	14,4	71,9	11,7	61,1	9,8		
	Totaal	85,9	29,5	75,6	25,5	68,9	23,0		
45 en ouder	1 - Ouder	136,9	4,2	171,7	5,2	186,2	5,6		
	Gezin	111,2	16,7	118,5	17,5	116,2	16,9		
45 - 64 jaar	Single	109,4	7,9	118,3	8,4	127,9	9,0		
	Stel	99,7	14,8	90,2	13,2	85,0	12,2		
65 - 74 jaar	Single / Stel	105,0	14,9	122,5	17,1	137,3	18,9		
75 en ouder	Single / Stel	109,0	12,0	121,0	13,1	135,3	14,5		
	Totaal	107,9	70,5	115,9	74,5	121,5	77,0		
Totaal	2005 = 100	100,3	100,0	102,0	100,0	103,4	100,0		
	Aantal x 1000	13,7		14,0		14,2			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	98,1	7,1	99,1	7,2	97,6	7,1		
30 - 44 jaar	Single	94,7	4,4	86,0	4,0	79,2	3,7		
	Stel	75,2	3,6	64,1	3,1	64,4	3,1		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	96,2	2,5	85,6	2,3	80,3	2,1		
	Gezin	91,2	14,4	77,1	12,2	67,7	10,8		
	Totaal	91,3	32,1	81,6	28,7	75,9	26,9		
45 en ouder	1 - Ouder	118,4	3,4	134,3	3,9	147,4	4,3		
	Gezin	105,6	14,3	111,1	15,1	110,4	15,1		
45 - 64 jaar	Single	117,8	8,7	129,7	9,6	137,0	10,3		
	Stel	92,7	12,7	81,2	11,2	74,2	10,3		
65 - 74 jaar	Single / Stel	105,6	14,5	119,1	16,4	121,2	16,8		
75 en ouder	Single / Stel	112,5	14,1	120,3	15,1	129,0	16,3		
	Totaal	106,2	67,9	111,4	71,3	113,4	73,1		
Totaal	2005 = 100	100,9	100,0	100,9	100,0	100,1	100,0		
	Aantal x 1000	14,3		14,3		14,2			

Kerngemeente Stadskanaal: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Groningen

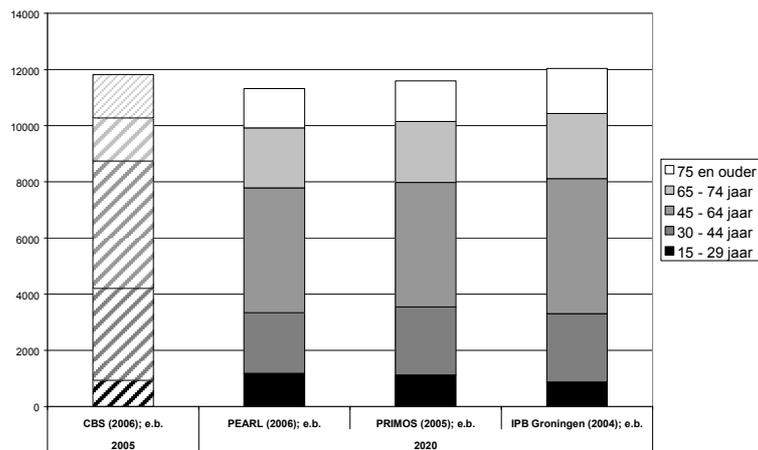
		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	101,6	8,9	101,6	9,1	99,2	9,0	99,3	9,1
30 - 44 jaar	Single	92,6	4,8	81,5	4,3	72,0	3,9	72,8	3,9
	Stel	72,7	3,9	60,7	3,3	58,8	3,3	63,8	3,6
15 - 44 jaar	1 - Ouder	95,2	2,6	81,8	2,2	70,0	1,9	76,1	2,1
	Gezin	88,5	15,8	73,3	13,3	62,2	11,5	59,5	11,0
	Totaal	90,2	36,0	79,5	32,2	71,7	29,5	71,7	29,8
45 en ouder	1 - Ouder	111,6	3,7	128,2	4,4	137,6	4,8	139,8	4,9
	Gezin	107,4	15,1	111,2	15,9	108,5	15,7	96,5	14,1
45 - 64 jaar	Single	119,8	8,9	129,3	9,7	132,3	10,1	126,8	9,8
	Stel	94,1	13,6	80,9	11,9	72,2	10,8	64,6	9,7
65 - 74 jaar	Single / Stel	112,9	12,2	139,3	15,3	156,0	17,4	152,2	17,1
75 en ouder	Single / Stel	96,2	10,4	96,2	10,6	104,9	11,7	129,9	14,7
	Totaal	105,0	64,0	109,4	67,8	112,1	70,5	110,8	70,2
Totaal	2005 = 100	99,1	100,0	97,6	100,0	96,1	100,0	95,3	100,0
	Aantal x 1000	11,7		11,5		11,3		11,2	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	116,6	8,0	120,8	8,3	121,4	8,3		
30 - 44 jaar	Single	87,1	4,2	80,6	3,9	74,6	3,6		
	Stel	77,3	4,0	69,4	3,6	72,0	3,7		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	81,0	1,8	70,4	1,6	61,4	1,4		
	Gezin	89,1	15,8	82,4	14,6	77,1	13,6		
	Totaal	91,8	33,8	86,7	32,0	83,3	30,6		
45 en ouder	1 - Ouder	92,3	2,9	97,9	3,1	102,4	3,2		
	Gezin	105,7	16,1	110,1	16,8	113,6	17,2		
45 - 64 jaar	Single	111,2	8,2	113,3	8,3	116,1	8,5		
	Stel	98,7	14,8	81,8	12,3	74,9	11,2		
65 - 74 jaar	Single / Stel	111,6	13,4	135,9	16,4	144,8	17,4		
75 en ouder	Single / Stel	92,4	10,8	94,5	11,1	103,2	12,0		
	Totaal	102,7	66,2	105,3	68,0	108,3	69,4		
Totaal	2005 = 100	98,8	100,0	98,5	100,0	99,2	100,0		
	Aantal x 1000	11,5		11,5		11,6			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	98,4	6,3	99,4	6,3	98,6	6,3		
30 - 44 jaar	Single	97,4	4,9	89,8	4,4	83,2	4,1		
	Stel	76,6	4,0	66,9	3,4	67,9	3,5		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	98,8	2,5	88,3	2,2	78,0	1,9		
	Gezin	92,6	15,6	80,0	13,3	70,8	11,7		
	Totaal	92,4	33,2	83,6	29,7	77,6	27,4		
45 en ouder	1 - Ouder	113,4	3,9	132,3	4,5	144,6	4,9		
	Gezin	109,1	15,5	114,6	16,2	114,4	16,0		
45 - 64 jaar	Single	121,8	9,1	133,4	9,9	139,9	10,3		
	Stel	95,7	14,0	83,4	12,1	76,3	11,0		
65 - 74 jaar	Single / Stel	112,9	13,2	139,3	16,1	153,6	17,7		
75 en ouder	Single / Stel	98,3	11,1	103,0	11,5	113,9	12,7		
	Totaal	106,5	66,8	113,1	70,3	117,4	72,6		
Totaal	2005 = 100	101,4	100,0	102,3	100,0	102,9	100,0		
	Aantal x 1000	11,9		12,0		12,0			

Kerngemeente Veendam: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

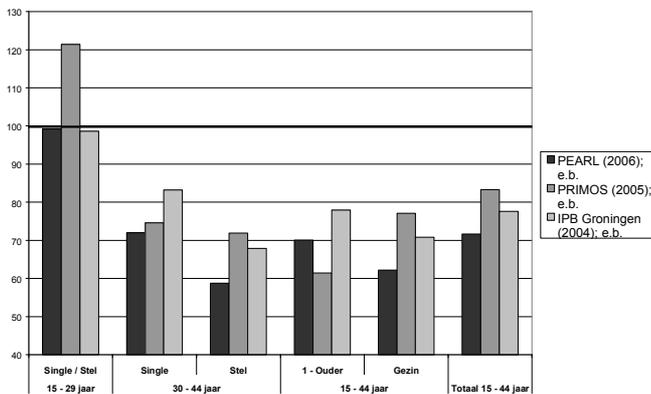
Ook voor de gemeente Veendam is er sprake van een algemene krimpverwachting met betrekking tot de bevolkingsomvang. De hier besproken prognoses gaan uit van een daling van de woningbehoefte van 1 tot 4%. De IPB Groningen prognose komt met een toename van zo'n 3%, zij nemen echter de negatieve effecten van de migratie voor Veendam niet mee.

Uit de onderstaande figuur blijkt dat er redelijke mate van overeenstemming is tussen PEARL en PRIMOS met betrekking tot de leeftijdsopbouw in deze gemeente.

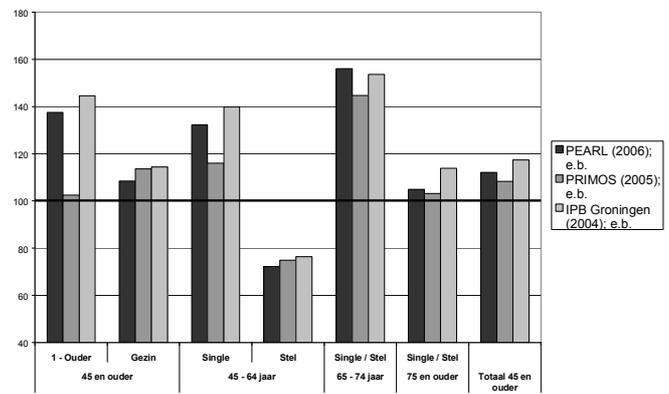
Deelrapport provincie Groningen

Kerngemeente Veendam: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Veendam: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Veendam: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

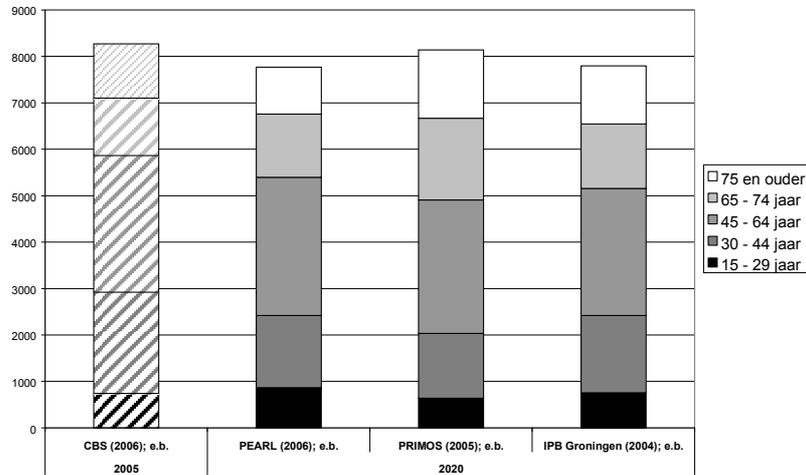
De uitwerking naar huishoudenprofielen voor Veendam geeft een opvallende positieve verwachting met betrekking tot de jonge singles en stellen te zien, volgens PRIMOS. Ook is deze prognose relatief optimistisch met betrekking tot jonge gezinnen. Bij de 45 plussers zien we een toename in de woningbehoefte van 8 tot 12%, die onvoldoende is om de daling onder 15 – 44 jarigen te niet te doen.

De bevolkingsprognoses voor de kerngemeente Winschoten komen uit op een inwonertal van 16 tot 17 duizend voor het jaar 2020, hetgeen neerkomt op krimp. Ook de woningbehoefte in deze gemeente zal naar verwachting dalen, tot een niveau van 7,8 tot 8,1 duizend woningen in datzelfde jaar. Dit komt neer op een daling van 2 tot 5%.

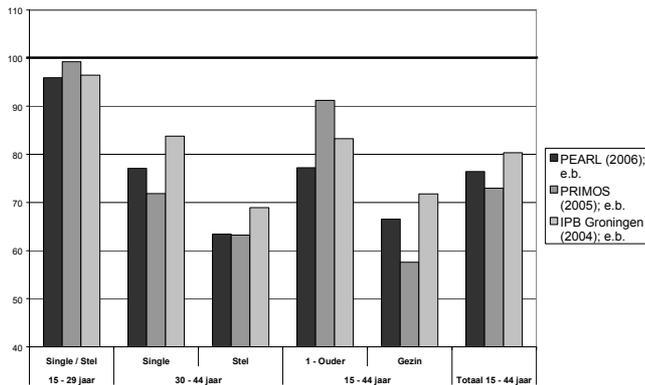
In 2006 is het ‘Woningmarktonderzoek Oldambt’ verschenen, dat voor de gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte in kaart brengt. Het rapport gaat uit van een daling van de woningbehoefte in Winschoten met 410 eenheden, tot 2020. Dit komt neer op een

Deelrapport provincie Groningen

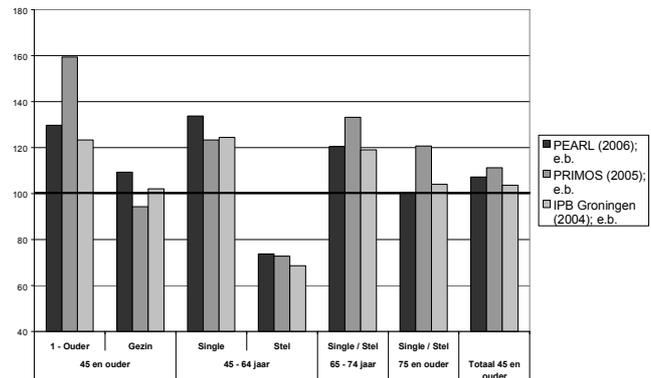
verwachte woningbehoefte voor 2020 van zo'n 7,8 duizend eenheden, in lijn met de cijfers zoals ze in dit rapport gepresenteerd zijn.

Kerngemeente Winschoten: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Winschoten: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Winschoten: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

De patronen naar huishoudenprofiel voor deze gemeente lijken in redelijke mate op die in de gemeenten Stadskanaal en Veendam: slechts een bescheiden toename bij de huishoudens van 45 jaar en ouder, die onvoldoende is om de aanzienlijke daling van de kwantitatieve woningbehoefte onder de 15 – 44 jarigen te compenseren. Voor de gemeente Winschoten in het bijzonder valt op dat het aandeel ouderen bij PRIMOS erg hoog uitvalt, tot wel 37% in 2020. Het aandeel gezinnen is erg laag.

Deelrapport provincie Groningen

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	99,4	9,8	99,4	10,0	95,9	9,8	97,3	10,1
30 - 44 jaar	Single	95,8	6,7	84,3	6,0	77,1	5,6	78,7	5,8
	Stel	74,9	3,3	63,4	2,8	63,4	2,9	71,1	3,3
15 - 44 jaar	1 - Ouder	94,0	3,3	83,2	2,9	77,2	2,8	79,5	2,9
	Gezin	90,6	13,3	76,1	11,4	66,5	10,1	65,4	10,0
	Totaal	92,3	36,4	82,6	33,2	76,4	31,2	77,6	32,0
45 en ouder	1 - Ouder	112,1	3,4	124,6	3,8	129,7	4,1	128,8	4,1
	Gezin	106,4	13,1	110,4	13,8	109,3	14,0	97,3	12,6
45 - 64 jaar	Single	118,4	10,6	128,7	11,8	133,7	12,4	126,6	11,9
	Stel	93,7	11,8	81,0	10,4	73,6	9,6	66,0	8,7
65 - 74 jaar	Single / Stel	101,1	13,2	115,0	15,2	120,4	16,2	121,9	16,6
75 en ouder	Single / Stel	96,5	11,6	96,5	11,8	100,5	12,5	112,3	14,1
	Totaal	102,8	63,6	106,1	66,8	107,2	68,8	104,9	68,0
Totaal	2005 = 100	98,7	100,0	96,9	100,0	95,2	100,0	94,3	100,0
	Aantal x 1000	8,1		7,9		7,8		7,7	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	98,4	6,9	98,9	7,0	99,2	7,0		
30 - 44 jaar	Single	87,0	5,6	76,0	4,9	71,8	4,7		
	Stel	72,1	3,2	62,7	2,8	63,2	2,9		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	101,9	3,4	95,7	3,2	91,2	3,1		
	Gezin	78,1	9,9	64,5	8,2	57,6	7,4		
	Totaal	85,6	29,0	76,6	26,1	73,0	25,0		
45 en ouder	1 - Ouder	130,2	4,4	153,1	5,2	159,5	5,4		
	Gezin	95,7	11,3	96,1	11,4	94,2	11,2		
45 - 64 jaar	Single	111,9	9,9	118,6	10,6	123,4	11,1		
	Stel	93,9	13,0	81,9	11,4	72,7	10,1		
65 - 74 jaar	Single / Stel	111,3	16,6	129,8	19,4	133,2	20,0		
75 en ouder	Single / Stel	112,2	15,8	112,4	15,9	120,7	17,2		
	Totaal	106,2	71,0	110,0	73,9	111,2	75,0		
Totaal	2005 = 100	99,2	100,0	98,7	100,0	98,3	100,0		
	Aantal x 1000	8,2		8,2		8,1			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	97,9	8,3	98,0	8,5	96,5	8,6		
30 - 44 jaar	Single	99,0	6,8	91,5	6,4	83,8	5,9		
	Stel	77,4	3,3	68,8	3,0	68,9	3,1		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	96,8	3,2	89,3	3,1	83,2	2,9		
	Gezin	93,3	13,2	81,9	11,8	71,8	10,6		
	Totaal	93,9	34,9	86,5	32,7	80,4	31,1		
45 en ouder	1 - Ouder	109,6	3,3	119,0	3,7	123,3	3,9		
	Gezin	102,8	12,5	103,0	12,8	102,0	12,9		
45 - 64 jaar	Single	114,1	10,1	119,4	10,7	124,4	11,4		
	Stel	90,3	11,1	75,2	9,4	68,5	8,8		
65 - 74 jaar	Single / Stel	102,1	13,7	117,9	16,1	119,0	16,6		
75 en ouder	Single / Stel	101,1	14,4	100,9	14,6	103,9	15,3		
	Totaal	101,8	65,1	103,3	67,3	103,6	68,9		
Totaal	2005 = 100	98,9	100,0	97,1	100,0	95,1	100,0		
	Aantal x 1000	8,1		8,0		7,8			

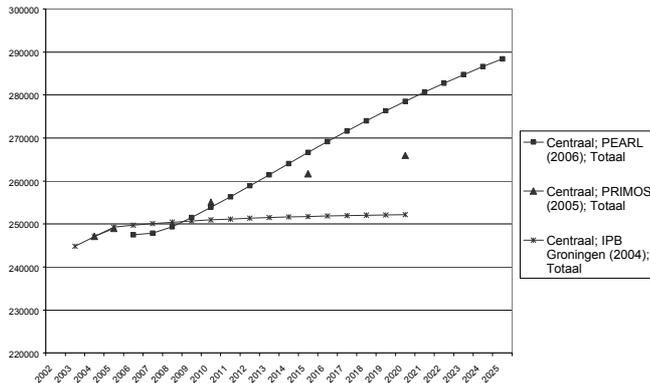
Kerngemeente Winschoten: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Groningen

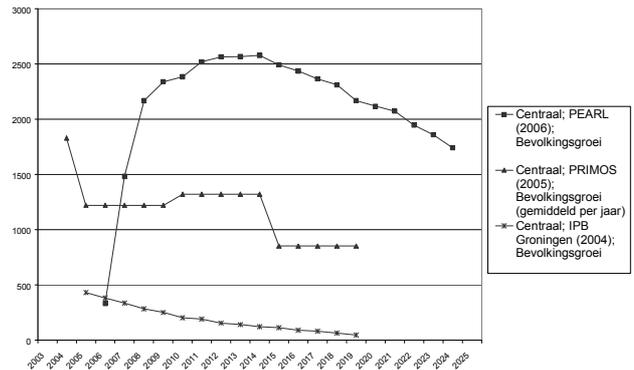
4.3 Regio Centraal inclusief de kerngemeenten Groningen en Hoogezand - Sappemeer

In deze sectie bespreken we de resultaten voor de regio Centraal, met daarbij de kerngemeenten Groningen en Hoogezand – Sappemeer.

4.3.1 Bevolking

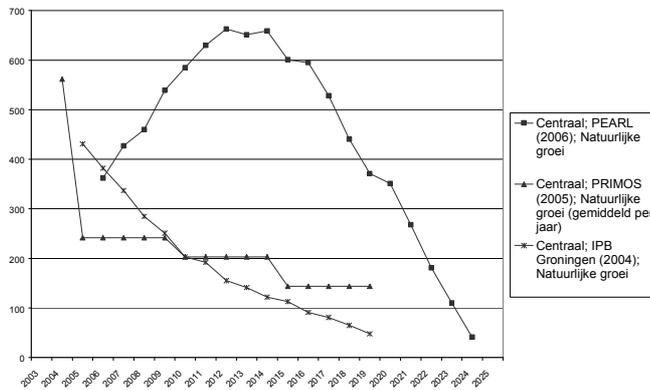

Regio Centraal: bevolking totaal, in personen

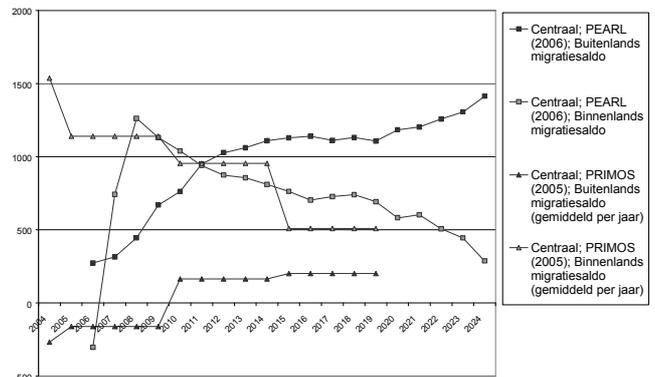

Regio Centraal: jaarlijkse bevolkingsgroei, in personen

Uit bovenstaande figuur blijkt dat voor de regio Centraal de groeiverwachtingen onverdeeld positief zijn, waarbij PEARL (2006) het meest optimistisch uitvalt. Er is wel sprake van afnemende groei, op termijn.

Regio Centraal, natuurlijke groei, in personen

Regio Centraal, migratie, in personen

Volgens bovenstaande figuur lijkt deze afname in de groei deels gestuurd door een daling van de natuurlijke groei, die overigens tegen de provinciale verwachtingen in voorsnog positief blijft voor deze regio. PEARL (2006) is opvallend optimistisch over het verloop van de natuurlijke groei in de komende jaren.

Deelrapport provincie Groningen

PRIMOS (2005) en PEARL (2006) zijn het eens over het verloop van de binnenlandse migratie. Bij PEARL is er wel sprake van een zeer laag aanvangssaldo. De daling die op termijn optreedt in het saldo binnenland wordt bij PEARL gecompenseerd door een stijging van het saldo buitenland, in tegenstelling tot PRIMOS. Wat betreft de buitenlandse migratie is er sprake van een niveau verschil, dat oploopt richting de duizend personen per jaar in het voordeel van PEARL (2006).

Uit onderstaande tabel blijkt dat naast de positieve resultaten met betrekking tot de natuurlijke groei bij PEARL de verschillen met name worden gemaakt op het gebied van de buitenlandse migratie. Dit saldo valt wederom bij PEARL fors hoger uit.

Bron Periode	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Groningen (2004) 2005 - 2020
Levendgeborenen	2947		
Overledenen	2501		
Natuurlijke groei	445	219	193
Immigratie	3725		
Emigratie	2747		
Buitenlands migratiesaldo	978	47	0
Vestiging uit andere gemeente	14122		
Vertrek naar andere gemeente	13417		
Binnenlands migratiesaldo	705	909	0
Bevolkingsgroei	2128	1175	193

Regio Centraal: componenten van groei, gemiddelden per jaar, in personen

Uit onderstaande tabel blijkt dat er naast het voorspelde aantal inwoners een opvallend verschil met betrekking tot de voorspelde leeftijdsopbouw voor deze regio ontstaat: tussen PEARL (2006) en PRIMOS (2005) zit er rond de 4%-punten voor de leeftijdscategorieën 0 – 14 jaar en 15 – 64 jaar; waarbij in het algemeen geldt dat deze regio beduidend jonger is dan het provinciaal gemiddelde.

		2010		2015		2020		2025	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	40604	16,0	44591	16,7	46704	16,8	47399	16,4
	15 tot 64 jaar	178700	70,4	181861	68,2	186231	66,9	190086	65,9
	65 en ouder	34615	13,6	40195	15,1	45591	16,4	50906	17,7
	Totaal	253919	100,0	266647	100,0	278526	100,0	288391	100,0
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	36374	14,3	36073	13,8	34922	13,1		
	15 tot 64 jaar	184700	72,4	186449	71,2	187042	70,3		
	65 en ouder	34004	13,3	39162	15,0	43979	16,5		
	Totaal	255078	100,0	261684	100,0	265943	100,0		
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	36533	14,6	35626	14,2	34107	13,5		
	15 tot 64 jaar	180545	71,9	177994	70,7	175930	69,8		
	65 en ouder	33882	13,5	38153	15,2	42134	16,7		
	Totaal	250960	100,0	251773	100,0	252171	100,0		

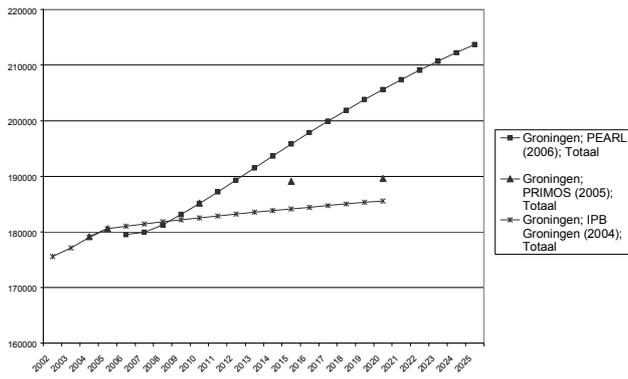
Regio Centraal: bevolking naar leeftijd, in personen

Dit heeft te maken met de leeftijdsopbouw in de stad Groningen, die wat betreft bevolkingsaantal ruim 70% uitmaakt van de gehele regio Centraal. De gemeente

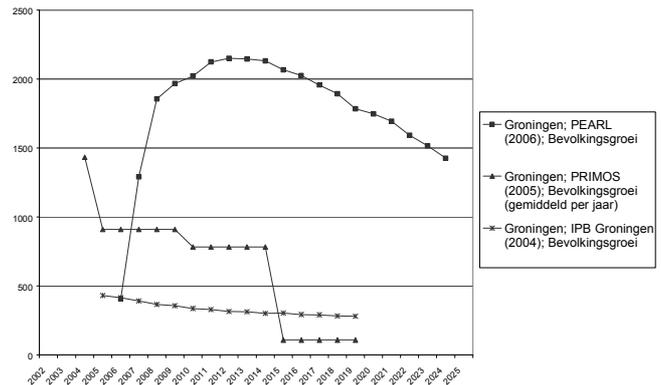
Deelrapport provincie Groningen

Hoogezand – Sappemeer maakt zo'n 13% van de regio uit. Het verloop van de bevolking in de stad Groningen is dan ook bepalend voor het beeld dat voor de regio Centraal als geheel is gegeven.

In onderstaande figuur staat het verloop van de bevolking voor de stad Groningen weergegeven. Er is sprake van onverdeeld positieve groeiverwachtingen, met PEARL (2006) zo'n 15 duizend personen boven PRIMOS (2005).

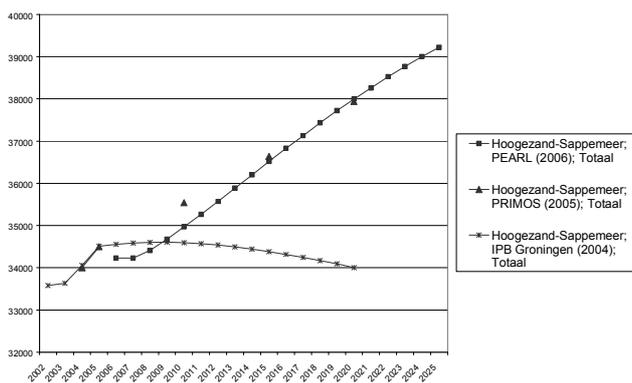

Gemeente Groningen: bevolking totaal, in personen

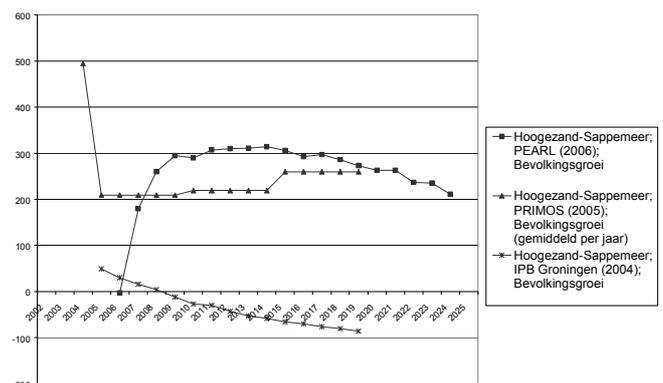

Gemeente Groningen: jaarlijkse bevolkingsgroei, in personen

De ontwikkeling voor de gemeente Hoogezand - Sappemeer wijkt hier in die zin vanaf dat de verschillen tussen de prognoses kleiner zijn, maar ook voor deze gemeente geldt dat er sprake is van onverdeeld positieve vooruitzichten, zoals in onderstaande figuur is weergegeven.

Hoogezand – Sappemeer: bevolking totaal, in personen

Hoogezand – Sappemeer: jaarlijkse bevolkingsgroei, in personen

Deelrapport provincie Groningen

Bron Periode	Kerngemeente Groningen			Kerngemeente Hoogezand-Sappemeer		
	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Groningen (2004) 2005 - 2020	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Groningen (2004) 2005 - 2020
Levendgeborenen	2177			400		
Overledenen	1727			411		
Natuurlijke groei	450	257	334	-11	23	-33
Immigratie	3264			250		
Emigratie	2427			146		
Buitenlands migratiesaldo	837	-93	0	105	44	0
Vestiging uit andere gemeente	10635			1474		
Vertrek naar andere gemeente	10142			1308		
Binnenlands migratiesaldo	492	489	0	166	179	0
Bevolkingsgroei	1779	652	334	259	246	-33

Kerngemeenten Groningen en Hoogezand – Sappemeer: componenten van groei, gemiddelden per jaar, in personen

Uit vergelijking met de componenten van groei voor de regio Centraal als geheel blijkt dat het overgrote deel van de groei in de regio Centraal ontstaat in de gemeenten Groningen en Hoogezand - Sappemeer. De regio exclusief deze gemeenten vertoont een negatieve natuurlijke groei en een licht positief buitenlands migratiesaldo. De bijdrage van de stad Groningen op het punt van de binnenlandse migratie lijkt wat achter te blijven bij de regio als geheel, voor zowel PRIMOS als PEARL.

Voor de gemeente Hoogezand – Sappemeer geldt dat er opmerkelijke eensgezindheid bestaat over de diverse saldi, met uitzondering van wellicht het saldo buitenland, waar opnieuw PEARL relatief optimistisch is.

		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	28995	15,7	32818	16,8	34172	16,6	34145	16,0	17,8
	15 tot 64 jaar	133849	72,3	136829	69,9	141076	68,6	144871	67,8	8,2
	65 en ouder	22293	12,0	26153	13,4	30356	14,8	34675	16,2	55,5
	Totaal	185137	100,0	195800	100,0	205604	100,0	213691	100,0	15,4
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	23818	12,9	23527	12,4	22226	11,7			-6,7
	15 tot 64 jaar	140162	75,7	141203	74,7	139944	73,8			-0,2
	65 en ouder	21190	11,4	24351	12,9	27453	14,5			29,6
	Totaal	185170	100,0	189081	100,0	189623	100,0			2,4
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	24650	13,5	24656	13,4	23964	12,9			-2,8
	15 tot 64 jaar	136918	75,0	136104	73,9	135533	73,0			-1,0
	65 en ouder	20985	11,5	23389	12,7	26102	14,1			24,4
	Totaal	182553	100,0	184149	100,0	185599	100,0			1,7

Kerngemeente Groningen: bevolking naar leeftijd, in personen

De verschillen in leeftijdsopbouw voor de regio als geheel worden veroorzaakt door de prognose met betrekking tot de gemeente Groningen, waar de hierboven beschreven verschillen nog duidelijker naar voren komen. De gemeente blijft ook in de toekomst een ietwat afwijkende leeftijdsopbouw vertonen, met een relatief groot aantal personen in de categorie 15 – 64 jaar, zoals te zien is in bovenstaande tabel. Er

Deelrapport provincie Groningen

is groot verschil van inzicht over de ontwikkeling van het aandeel 0 – 14 jarigen en 15 – 64 jarigen.

Wat betreft de voorspelde aantallen is er een fors verschil van rond de 16 duizend inwoners voor het jaar 2020 tussen PEARL (2006) en PRIMOS (2005) dat voornamelijk terug te voeren is op de leeftijdscategorie 0 – 14 jaar. Daarnaast voorspelt PRIMOS (2005) iets minder ouderen.

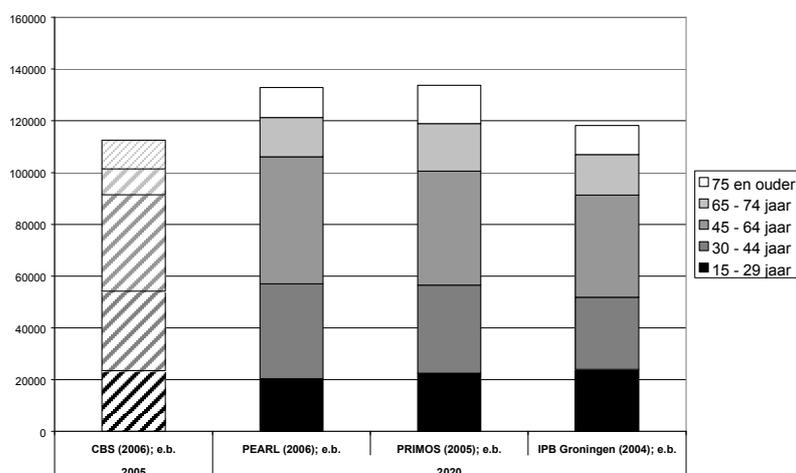
		2010		2015		2020		2025		% groei
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	6064	17,3	6261	17,1	6631	17,5	7026	17,9	15,9
	15 tot 64 jaar	23030	65,9	23390	64,0	23804	62,6	23993	61,2	4,2
	65 en ouder	5877	16,8	6868	18,8	7563	19,9	8199	20,9	39,5
	Totaal	34971	100,0	36519	100,0	37998	100,0	39218	100,0	12,1
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	6407	18,0	6503	17,7	6487	17,1			1,2
	15 tot 64 jaar	23087	65,0	23269	63,5	23949	63,1			3,7
	65 en ouder	6047	17,0	6865	18,7	7500	19,8			24,0
	Totaal	35541	100,0	36637	100,0	37936	100,0			6,7
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	5898	17,0	5531	16,1	5122	15,1			-13,2
	15 tot 64 jaar	22648	65,5	21912	63,7	21367	62,8			-5,7
	65 en ouder	6047	17,5	6939	20,2	7515	22,1			24,3
	Totaal	34593	100,0	34382	100,0	34004	100,0			-1,7

Kerngemeente Hoogezand – Sappemeer, bevolking naar leeftijd, in personen

Hoogezand – Sappemeer heeft een leeftijdsopbouw die meer lijkt op die van de provincie Groningen als geheel, zij het dat het aandeel 15 – 64 jarigen iets achterblijft. Er bestaat relatief grote eensgezindheid over de ontwikkeling van de bevolking voor deze stad, rond de 37 duizend inwoners in het jaar 2020.

4.3.1 Kwantitatieve woningbehoefte

In deze sectie bespreken we de ontwikkelingen in de kwantitatieve woningbehoefte.

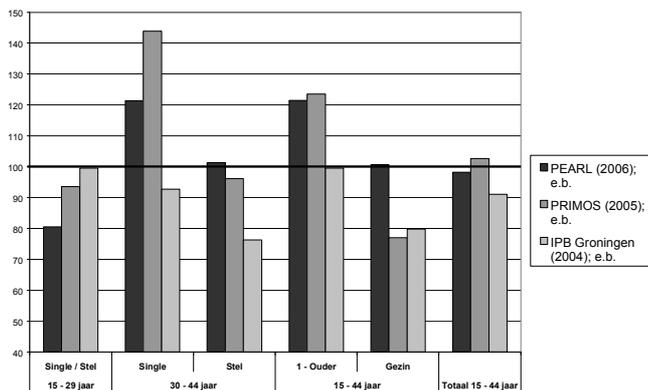

Regio Centraal: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

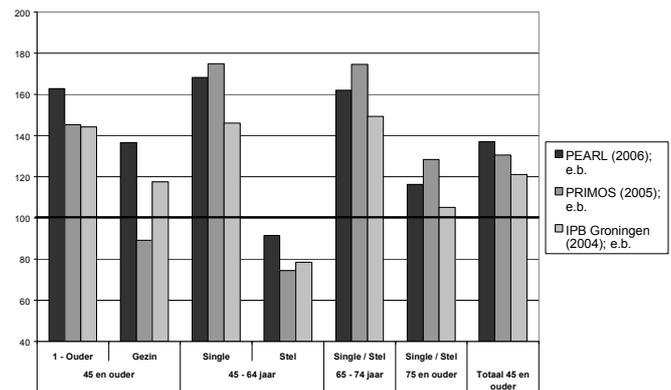
Deelrapport provincie Groningen

Voor de regio als geheel voorspellen zowel PEARL als PRIMOS een aanzienlijke bevolkingsgroei, tot respectievelijk 278 en 265 duizend inwoners in 2020. Deze toename is gereflecteerd in de verwachtingen rondom de kwantitatieve woningbehoefte. Deze zal volgens beide prognoses toenemen met zo'n 17% tot 2020, tot ongeveer 133 duizend eenheden. Zoals uit de bovenstaande figuur blijkt, verschillen de beide prognoses over de ontwikkeling van de groepen ouder dan 45 jaar: PRIMOS gaat uit van een groter aandeel 65 plussers.

De uitsplitsing naar huishoudenprofielen geeft een aantal interessante afwijkingen te zien ten opzichte van het beeld in de overige regio's. Dit wordt uiteraard veroorzaakt door de aanwezigheid van gemeente Groningen met haar afwijkende bevolkingsstructuur. Hierover meer bij de behandeling van deze gemeente. Voor de regio Centraal als geheel geldt dat er naar verwachting zo goed als geen verandering zal komen in de woningbehoefte voor huishoudens van 15 – 44 jaar, terwijl de behoefte voor de 45 plussers fors zal toenemen.

Regio Centraal: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Regio Centraal: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

In de onderstaande tabel zijn de resultaten nader uitgewerkt.

Deelrapport provincie Groningen

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	88,0	16,6	79,2	14,3	80,5	13,9	83,0	13,7
30 - 44 jaar	Single	116,9	10,8	124,4	11,0	121,3	10,3	120,3	9,7
	Stel	89,5	3,2	92,4	3,1	101,3	3,3	112,6	3,5
15 - 44 jaar	1 - Ouder	111,3	3,8	116,1	3,8	121,4	3,8	126,5	3,8
	Gezin	106,0	13,4	105,6	12,8	100,7	11,6	98,6	10,9
	Totaal	100,2	47,8	98,6	45,0	98,2	42,9	99,7	41,6
45 en ouder	1 - Ouder	122,9	4,0	143,8	4,5	162,7	4,9	181,2	5,2
	Gezin	117,1	10,3	129,0	10,9	136,5	11,0	136,0	10,5
45 - 64 jaar	Single	131,2	12,9	151,4	14,2	168,2	15,1	177,0	15,2
	Stel	102,8	9,1	94,2	8,0	91,4	7,4	92,0	7,1
65 - 74 jaar	Single / Stel	109,8	7,8	138,0	9,4	161,9	10,5	170,9	10,6
75 en ouder	Single / Stel	104,7	8,2	106,7	8,0	116,2	8,3	142,4	9,8
	Totaal	114,5	52,2	125,8	55,0	137,0	57,1	146,1	58,4
Totaal	2005 = 100	107,2	100,0	111,9	100,0	117,2	100,0	122,4	100,0
	Aantal x 1000	121,6		126,9		132,9		138,8	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	97,7	17,7	92,4	16,0	93,6	15,7		
30 - 44 jaar	Single	131,0	11,9	146,1	12,8	143,9	12,2		
	Stel	89,4	3,2	92,2	3,1	96,1	3,2		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	118,0	4,0	122,8	4,0	123,5	3,9		
	Gezin	89,2	9,1	81,8	8,0	77,0	7,3		
	Totaal	103,5	45,9	103,3	44,0	102,6	42,2		
45 en ouder	1 - Ouder	123,2	4,3	136,8	4,6	145,2	4,7		
	Gezin	92,5	7,0	88,4	6,4	89,0	6,2		
45 - 64 jaar	Single	140,1	14,5	161,2	16,0	174,9	16,8		
	Stel	97,3	9,2	83,9	7,6	74,3	6,5		
65 - 74 jaar	Single / Stel	114,8	9,1	149,7	11,4	174,5	12,9		
75 en ouder	Single / Stel	112,7	10,0	117,6	10,0	128,3	10,6		
	Totaal	113,5	54,1	122,6	56,0	130,5	57,8		
Totaal	2005 = 100	108,7	100,0	113,3	100,0	117,1	100,0		
	Aantal x 1000	124,2		129,4		133,7			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	98,1	18,7	98,4	18,5	99,5	18,4		
30 - 44 jaar	Single	103,3	10,0	99,3	9,5	92,7	8,7		
	Stel	78,4	3,0	72,7	2,7	76,3	2,8		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	101,8	3,7	98,9	3,5	99,5	3,5		
	Gezin	95,3	12,9	86,9	11,6	79,8	10,5		
	Totaal	97,1	48,4	93,5	45,8	91,0	43,9		
45 en ouder	1 - Ouder	115,8	3,8	132,0	4,3	144,1	4,6		
	Gezin	109,1	9,7	116,0	10,1	117,5	10,1		
45 - 64 jaar	Single	123,1	11,8	137,3	12,9	146,1	13,5		
	Stel	95,8	8,5	84,6	7,3	78,4	6,7		
65 - 74 jaar	Single / Stel	105,8	8,9	130,7	10,8	149,3	12,1		
75 en ouder	Single / Stel	100,9	9,0	100,6	8,8	105,1	9,1		
	Totaal	107,8	51,6	115,3	54,2	121,1	56,1		
Totaal	2005 = 100	102,3	100,0	104,2	100,0	105,8	100,0		
	Aantal x 1000	114,4		116,4		118,2			

Regio Centraal: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

De gemeente Groningen maakt in termen van inwoners nagenoeg 70% uit van de regio Centraal als geheel, en bepaalt als zodanig in hoge mate het beeld voor deze regio. De PEARL prognose is het meest optimistisch in termen van bevolkingsomvang, en komt uit op 205 duizend inwoners voor het jaar 2020, tegen 189 duizend volgens de PRIMOS prognose. Ondanks deze verschillen zijn beide landelijke prognoses het nagenoeg eens over de te verwachten kwantitatieve woningbehoefte: deze zal toenemen met 16 tot 18% tot ruim 100 duizend eenheden.

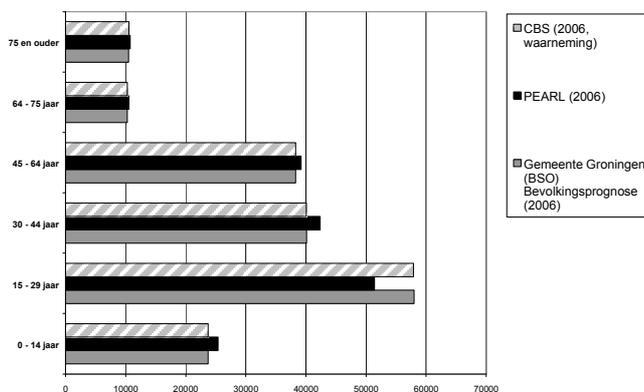
In haar eigen prognose² komt het Bureau Statistiek en Onderzoek (BSO) van de gemeente Groningen voor wat betreft de verwachte totale bevolkingsomvang dicht

² Zie 'Vlugschrift Bevolkingsprognose 2006 – 2021', www.groningen.nl.

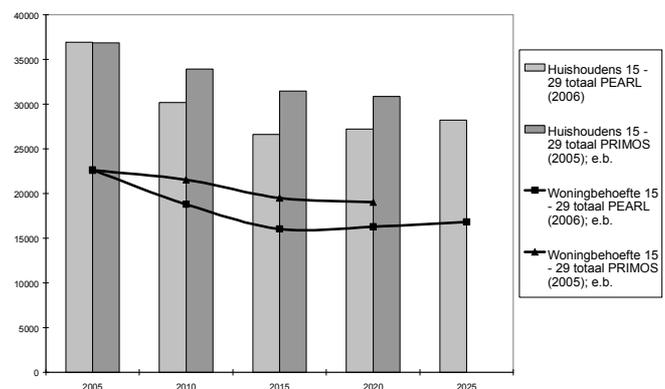
Deelrapport provincie Groningen

bij de waarden volgens PEARL uit, rond de 204 duizend inwoners in 2020. Er zijn echter ook verschillen van inzicht, bijvoorbeeld met betrekking tot de groep 15 – 29 jarigen. In de onderstaande figuur is links de situatie voor het jaar 2006 weergegeven. Hieruit blijkt dat de BSO prognose nagenoeg gelijk loopt aan de waarneming over dat jaar, terwijl PEARL met name voor de categorie 15 – 29 jaar sterk afwijkt. Naast deze afwijkende uitgangspositie, vertoont PEARL ook een negatieve trend tot 2015 voor de 15 – 29 jarigen, terwijl volgens BSO het aantal 15 – 29 jarigen trendmatig doorgroeit (niet weergegeven). Het is niet geheel duidelijk waardoor dit verschil veroorzaakt wordt.

Uit de rechter weergave blijkt dat de kwantitatieve woningbehoefte in de categorie 15 – 29 jarigen volgens PEARL en PRIMOS zal afnemen, ten gevolge van de daling van het aantal huishoudens. PEARL komt hierbij lager uit dan PRIMOS. Het gaat hier evenwel om de vraag naar zelfstandige woonruimte. Een aanzienlijk deel van de 15 – 29 jarigen is echter woonachtig in onzelfstandige woonruimten in de stad. Dit kan gerelateerd zijn aan krapte bij de zelfstandige woonruimten, maar ook aan bepaalde woonvoorkeuren. In onze analyse veronderstellen we dat de verhouding tussen de behoefte aan zelfstandige en onzelfstandige woonruimte in de tijd nagenoeg constant blijft. De hier gerapporteerde trends zijn dus het gevolg van de verwachte ontwikkeling in het aantal huishoudens met een referentiepersoon tussen 15 – 29 jaar.

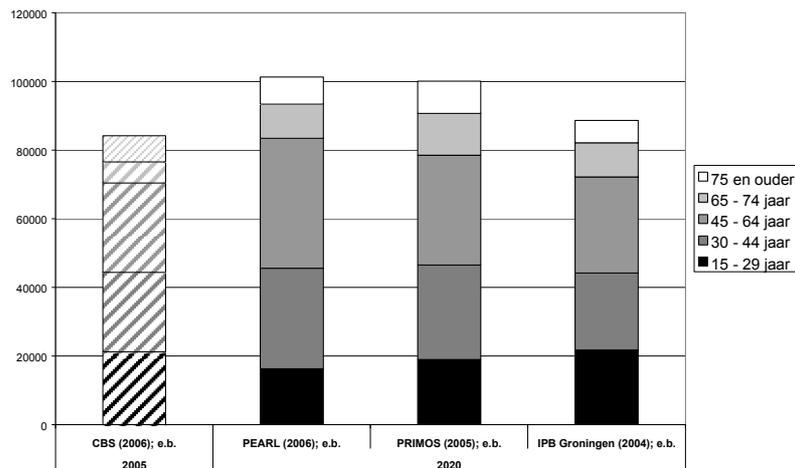
Kerngemeente Groningen: bevolking naar leeftijd voor 2006, waarneming en prognose.

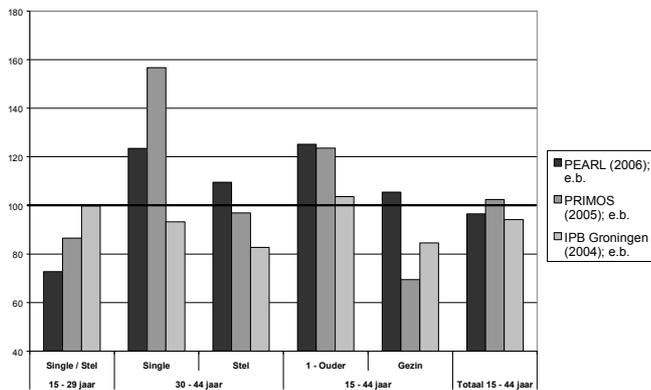
Kerngemeente Groningen: aantal huishoudens en kwantitatieve woningbehoefte, 15 – 29 jarigen, prognose

In het kader van de Regiovisie Groningen-Assen heeft de gemeente (samen met o.a. Haren) een taakstelling van 27400 nieuwe woningen tussen 2002 en 2019 gekregen. Dit betreft 10400 vervangende nieuwbouw en 17000 eenheden netto toevoeging. De verwachtingen volgens PEARL en PRIMOS komen voor de periode 2005 – 2020 neer op een netto toename van de woningbehoefte van rond de 15 duizend eenheden. De taakstelling uit het convenant is daarmee redelijk in lijn. PEARL en PRIMOS verschillen redelijk van inzicht met betrekking tot de verwachte kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, met name met betrekking tot de middengroepen.

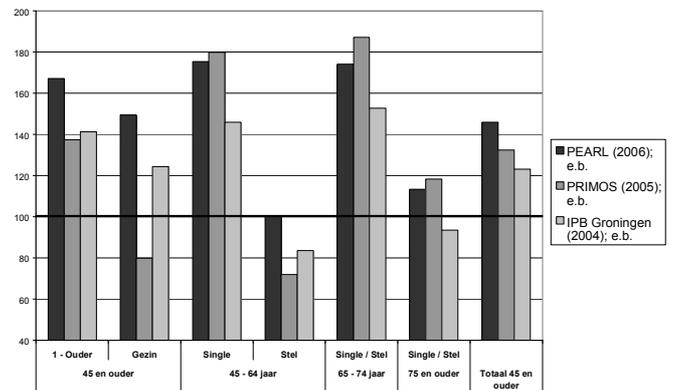
Deelrapport provincie Groningen

Kerngemeente Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

In de bovenstaande figuren en onderstaande tabel geven we de uitwerking naar huishoudenprofielen. In tegenstelling tot de patronen die we aantreffen in Friesland en Drenthe verwachten PEARL en PRIMOS een daling in de kwantitatieve woningbehoefte voor 15 – 29 jarige singles en stellen. De groep 30 – 44 jarige singles in de stad is relatief groot, PRIMOS is optimistisch over deze categorie, hetgeen de lagere verwachtingen voor met name de jonge gezinnen compenseert. PRIMOS voorspelt een lichte toename van de totale woningbehoefte onder huishoudens van 15 – 44 jaar oud. Bij de woningbehoefte voor 45 plussers is het PEARL dat de boventoon voert: een toename van ruim 45% tot 2020. Het verschil wordt met name gemaakt bij de gezinnen, waarover PRIMOS zeer pessimistisch is.

Een andere belangrijke categorie, in termen van bevolkingsaandeel, zijn de middelbare singles: zij maken 16 tot ruim 18% van de kwantitatieve woningbehoefte uit.

Deelrapport provincie Groningen

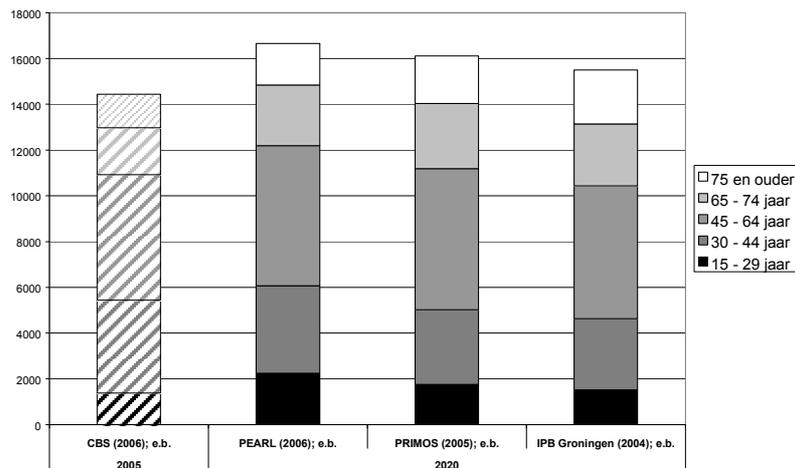
		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	83,0	18,4	71,4	15,2	72,6	14,7	75,2	14,5
30 - 44 jaar	Single	120,1	12,6	128,0	12,8	123,5	11,8	120,7	11,0
	Stel	96,4	3,0	101,6	3,0	109,5	3,1	118,9	3,2
15 - 44 jaar	1 - Ouder	114,9	4,2	120,1	4,3	125,2	4,2	129,1	4,2
	Gezin	111,4	12,9	112,3	12,5	105,5	11,1	101,2	10,2
	Totaal	100,1	51,7	97,6	47,9	96,5	45,0	97,0	43,1
45 en ouder	1 - Ouder	124,9	4,3	146,4	4,9	167,2	5,3	187,7	5,7
	Gezin	122,4	9,0	137,8	9,7	149,5	10,0	152,7	9,8
45 - 64 jaar	Single	134,2	13,9	156,1	15,5	175,4	16,6	185,9	16,8
	Stel	107,7	7,8	101,0	7,1	100,5	6,7	103,7	6,6
65 - 74 jaar	Single / Stel	109,9	6,2	142,0	7,7	174,2	9,0	189,3	9,3
75 en ouder	Single / Stel	105,8	7,6	105,0	7,2	113,3	7,4	141,0	8,8
	Totaal	118,4	48,9	131,5	52,1	145,9	55,0	158,3	56,9
Totaal	2005 = 100	108,3	100,0	112,8	100,0	118,6	100,0	124,4	100,0
	Aantal x 1000	92,4		96,3		101,3		106,2	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	96,7	21,3	88,6	18,9	86,5	18,1		
30 - 44 jaar	Single	138,5	14,6	159,1	16,1	156,8	15,6		
	Stel	93,9	3,0	98,3	3,0	97,0	2,9		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	118,1	4,4	123,4	4,4	123,6	4,3		
	Gezin	84,9	7,1	75,4	6,1	69,4	5,5		
	Totaal	105,3	50,4	105,1	48,5	102,5	46,4		
45 en ouder	1 - Ouder	120,6	4,4	130,7	4,6	137,4	4,8		
	Gezin	87,5	5,0	79,5	4,3	79,9	4,3		
45 - 64 jaar	Single	145,9	16,0	166,8	17,7	179,9	18,7		
	Stel	99,0	7,7	84,0	6,3	71,9	5,3		
65 - 74 jaar	Single / Stel	116,4	7,4	157,2	9,7	187,2	11,3		
75 en ouder	Single / Stel	111,2	9,0	111,5	8,7	118,2	9,1		
	Totaal	116,3	49,6	125,0	51,5	132,5	53,6		
Totaal	2005 = 100	110,5	100,0	114,4	100,0	116,6	100,0		
	Aantal x 1000	94,8		98,2		100,1			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	98,4	23,1	98,8	22,7	99,8	22,5		
30 - 44 jaar	Single	102,1	11,8	98,9	11,1	93,3	10,3		
	Stel	81,9	2,8	78,5	2,6	82,7	2,7		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	103,1	4,2	101,4	4,0	103,6	4,0		
	Gezin	98,5	12,5	91,7	11,4	84,6	10,3		
	Totaal	98,5	54,3	96,1	51,9	94,1	49,9		
45 en ouder	1 - Ouder	114,0	3,9	129,3	4,3	141,3	4,7		
	Gezin	111,4	8,0	120,6	8,5	124,4	8,6		
45 - 64 jaar	Single	122,3	12,3	136,8	13,4	146,0	14,1		
	Stel	98,2	6,9	88,5	6,1	83,6	5,7		
65 - 74 jaar	Single / Stel	101,9	7,1	128,4	8,7	152,7	10,2		
75 en ouder	Single / Stel	97,4	7,6	92,6	7,0	93,5	7,0		
	Totaal	107,9	45,7	116,0	48,1	123,1	50,1		
Totaal	2005 = 100	102,6	100,0	104,7	100,0	106,7	100,0		
	Aantal x 1000	85,2		87,0		88,6			

Kerngemeente Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Met betrekking tot de verwachte bevolkingsontwikkeling in de gemeente Hoogezand-Sappemeer is er redelijke overeenstemming tussen PEARL en PRIMOS: rond de 38 duizend inwoners in 2020. PEARL komt echter hoger uit met betrekking tot de woningbehoefte: een toename van 16% tot 16,7 duizend eenheden, tegen 16,1 duizend eenheden volgens PRIMOS.

Ook Hoogezand-Sappemeer heeft een taakstelling uit hoofde van het convenant Regiovisie Groningen-Assen: 7600 nieuwe woningen tot 2020, waarvan 5100 netto toevoeging in de periode 2002 - 2019. De hier besproken prognoses komen op een toename in woningbehoefte van 1700 tot 2100 eenheden, voor de periode 2005 – 2020. De taakstelling volgens de Regiovisie zit hier, ook in gemiddelden per jaar, ruim boven.

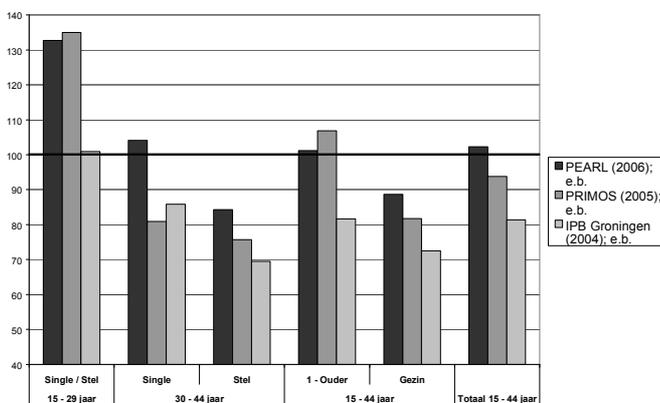
Deelrapport provincie Groningen

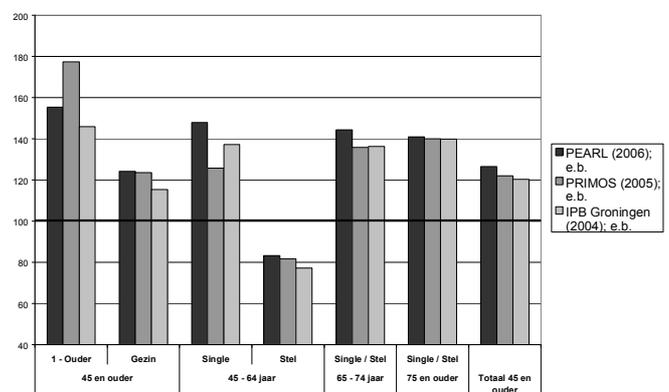
Kerngemeente Hoogezand-Sappemeer: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat PEARL uitgaat van een beduidend jongere bevolkingsopbouw voor deze gemeente. Met betrekking tot de oudere groepen lijkt er een redelijke mate van overeenstemming te zijn.

Bij de uitwerking naar huishoudenprofielen blijkt dat de voornaamste verschillen van inzicht bestaan met betrekking tot de kwantitatieve woningbehoefte voor huishoudens met een referentiepersoon in de leeftijd van 15 – 44 jaar. Het verschil wordt met name gemaakt bij de relatief grote categorie jonge gezinnen: PEARL is hier beduidend minder pessimistisch dan PRIMOS, en voorspelt stagnatie in de woningbehoefte, tegen een daling volgens PRIMOS. Opvallend, binnen de context van deze regio, is ook de groei die beide prognoses voorspellen in de woningbehoefte onder 15 – 29 jarigen. Bij de 45 plussers is er sprake van meer overeenstemming: naar verwachting neemt de totale woningbehoefte voor deze groep toe met ruim 20%.

Hoogezand-Sappemeer: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Hoogezand-Sappemeer: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

Deelrapport provincie Groningen

		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	114,8	11,1	128,8	11,7	132,7	11,6	135,8	11,4
30 - 44 jaar	Single	99,1	5,9	101,5	5,7	104,1	5,6	115,4	6,0
	Stel	78,6	3,7	75,0	3,4	84,2	3,6	100,5	4,1
15 - 44 jaar	1 - Ouder	93,9	3,1	96,2	3,0	101,2	3,0	110,7	3,1
	Gezin	96,1	15,3	90,9	13,6	88,7	12,7	92,3	12,7
	Totaal	98,8	39,2	100,3	37,4	102,3	36,5	108,9	37,3
45 en ouder	1 - Ouder	118,9	3,3	139,7	3,6	155,4	3,9	168,7	4,0
	Gezin	110,5	13,7	119,6	13,9	124,2	13,8	117,4	12,6
45 - 64 jaar	Single	120,9	10,2	136,8	10,8	148,0	11,2	150,0	10,9
	Stel	97,0	12,3	87,3	10,5	83,3	9,5	79,5	8,7
65 - 74 jaar	Single / Stel	109,2	12,4	131,8	14,1	144,4	14,7	147,6	14,5
75 en ouder	Single / Stel	109,9	9,0	124,7	9,6	141,0	10,4	169,2	12,0
	Totaal	109,1	60,8	119,1	62,6	126,6	63,5	130,0	62,7
Totaal	2005 = 100	104,8	100,0	111,3	100,0	116,5	100,0	121,2	100,0
	Aantal x 1000	15,0		15,9		16,7		17,3	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	97,8	7,3	109,2	7,8	135,0	9,2		
30 - 44 jaar	Single	86,2	4,8	79,9	4,3	80,9	4,1		
	Stel	80,5	3,9	71,5	3,3	75,7	3,3		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	103,6	3,1	105,2	3,1	106,9	2,9		
	Gezin	97,5	15,2	88,6	13,3	81,7	11,6		
	Totaal	94,1	34,2	90,6	31,8	93,8	31,2		
45 en ouder	1 - Ouder	133,0	3,9	164,2	4,7	177,4	4,8		
	Gezin	110,7	15,0	122,4	15,9	123,6	15,3		
45 - 64 jaar	Single	102,5	8,7	112,5	9,2	125,7	9,8		
	Stel	97,0	13,7	86,9	11,8	81,8	10,5		
65 - 74 jaar	Single / Stel	106,4	13,9	123,1	15,5	135,8	16,2		
75 en ouder	Single / Stel	111,3	10,7	121,0	11,2	140,1	12,3		
	Totaal	106,7	65,8	114,8	68,2	122,0	68,8		
Totaal	2005 = 100	102,0	100,0	105,8	100,0	111,6	100,0		
	Aantal x 1000	14,7		15,3		16,1			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	98,5	8,4	99,6	8,3	100,9	8,4		
30 - 44 jaar	Single	98,4	5,8	92,9	5,4	85,8	4,9		
	Stel	78,0	3,6	68,7	3,2	69,4	3,2		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	90,6	2,9	84,9	2,6	81,6	2,5		
	Gezin	94,2	14,6	82,0	12,5	72,5	10,9		
	Totaal	93,5	35,2	86,3	32,0	81,4	29,9		
45 en ouder	1 - Ouder	117,0	3,4	134,3	3,8	145,8	4,1		
	Gezin	107,9	13,6	113,5	14,1	115,4	14,2		
45 - 64 jaar	Single	117,9	10,0	129,5	10,9	137,3	11,4		
	Stel	94,6	12,2	82,7	10,5	77,3	9,7		
65 - 74 jaar	Single / Stel	109,6	13,3	129,3	15,4	136,3	16,1		
75 en ouder	Single / Stel	114,4	12,2	126,7	13,3	139,9	14,6		
	Totaal	108,4	64,8	115,7	68,0	120,4	70,1		
Totaal	2005 = 100	102,6	100,0	104,3	100,0	105,3	100,0		
	Aantal x 1000	15,1		15,4		15,5			

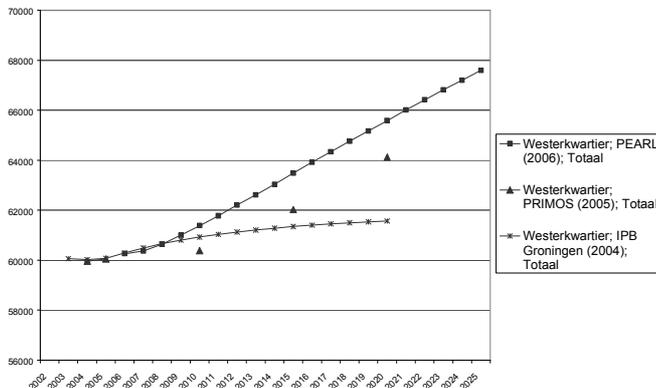
Kerngemeente Hoogezand-Sappemeer: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Groningen

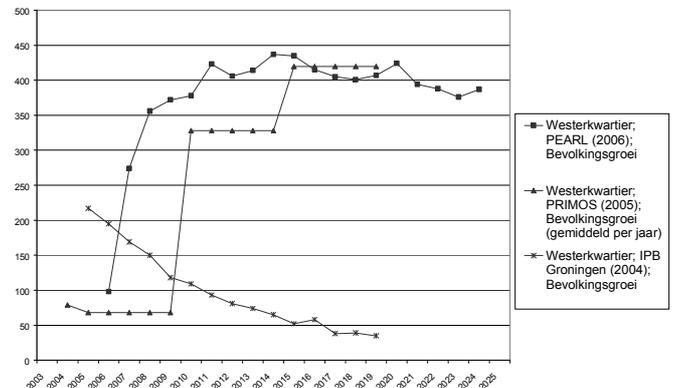
4.4 Westerkwartier

We besluiten onze bespreking van de Groninger regio's met het Westerkwartier.

4.4.1 Bevolking

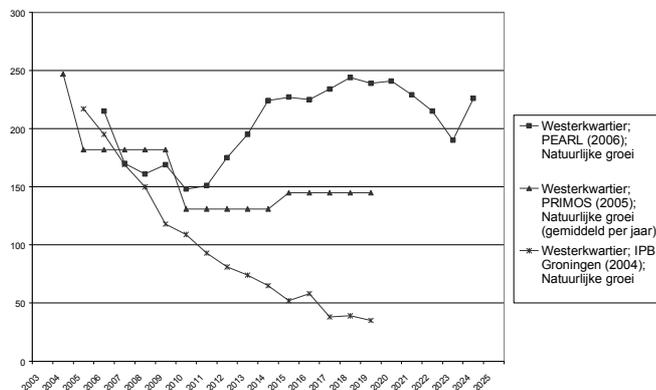

Westerkwartier: bevolking totaal, in personen

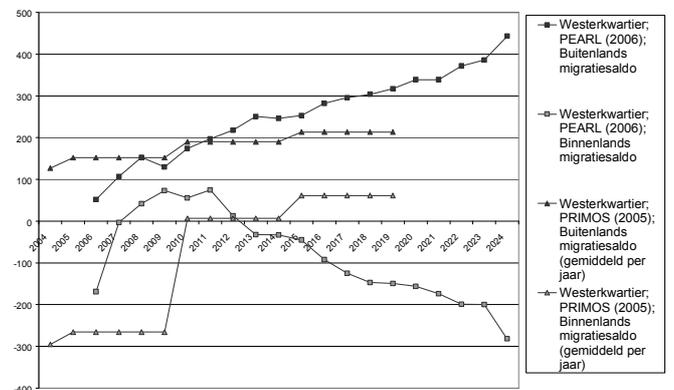

Westerkwartier: jaarlijkse bevolkingsgroei, in personen

Voor deze regio is er een onverdeeld positieve groeiverwachting, waarbij opvalt dat PEARL (2006) en PRIMOS (2005) ook wat betreft de trend in de jaar op jaar groei erg dicht bij elkaar zitten. Het verschil in totale bevolking bedraagt voor het jaar 2020 iets meer dan duizend personen.

Westerkwartier: natuurlijke groei, in personen

Westerkwartier: migratie, in personen

Uit de in de bovenstaande figuur weergegeven onderverdeling naar componenten lijkt de herkomst van deze groei onderwerp van discussie te zijn; volgens PEARL (2006) ontwikkelen natuurlijke groei en buitenlandse migratie zich positiever, terwijl de binnenlandse migratie duidelijk achterblijft. Bij PRIMOS treedt op alle fronten een stabilisatie op.

Deelrapport provincie Groningen

Uit onderstaande tabel blijkt echter dat in weerwil van de afwijkende trends de gemiddelde niveaus niet veel van elkaar verschillen. PEARL voorspelt een licht hogere gemiddelde groei, veroorzaakt door hogere verwachtingen omtrent natuurlijke groei en buitenlandse migratie. Deze patronen zijn geheel in lijn met het beeld voor de provincie Groningen.

Bron Periode	PEARL (2006) 2005 - 2025	PRIMOS (2005) 2004 - 2020	IPB Groningen (2004) 2005 - 2020
Levendgeborenen	768		
Overledenen	564		
Natuurlijke groei	204	158	100
Immigratie	549		
Emigratie	293		
Buitenlands migratiesaldo	256	182	0
Vestiging uit andere gemeente	3130		
Vertrek naar andere gemeente	3212		
Binnenlands migratiesaldo	-81	-80	0
Bevolkingsgroei	378	260	100

Westerkwartier: componenten van groei, gemiddelden per jaar, in personen

	2010		2015		2020		2025		
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
PEARL (2006)	0 tot 14 jaar	11614	18,9	11355	17,9	12135	18,5	12910	19,1
	15 tot 64 jaar	40894	66,6	41424	65,3	41379	63,1	41409	61,3
	65 en ouder	8877	14,5	10704	16,9	12073	18,4	13283	19,6
	Totaal	61385	100,0	63483	100,0	65587	100,0	67602	100,0
PRIMOS (2005)	0 tot 14 jaar	12254	20,3	11865	19,1	11843	18,5		
	15 tot 64 jaar	39124	64,8	39562	63,8	40318	62,9		
	65 en ouder	9006	14,9	10597	17,1	11962	18,7		
	Totaal	60384	100,0	62024	100,0	64123	100,0		
IPB Groningen (2004)	0 tot 14 jaar	12262	20,1	11479	18,7	10847	17,6		
	15 tot 64 jaar	39578	65,0	39010	63,6	38455	62,5		
	65 en ouder	9086	14,9	10859	17,7	12268	19,9		
	Totaal	60926	100,0	61348	100,0	61570	100,0		

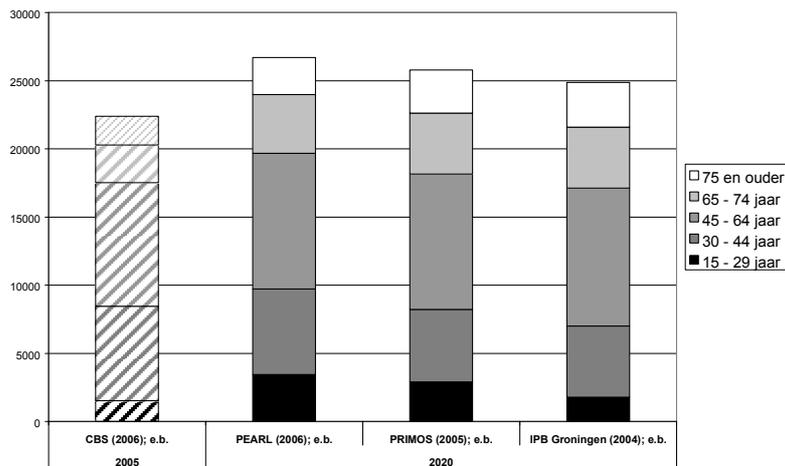
Westerkwartier: bevolking naar leeftijd, in personen

Ook wat betreft de gerealiseerde aantallen inwoners, en de leeftijdsopbouw veel eensgezindheid: PEARL (2006) komen ruim duizend personen hoger uit, een verschil dat met name gemaakt wordt in de categorie 15 – 64 jarigen. Ten opzichte van de provincie als geheel blijft het aandeel 0 – 14 jarigen in het Westerkwartier relatief hoog.

4.4.2 Kwantitatieve woningbehoefte

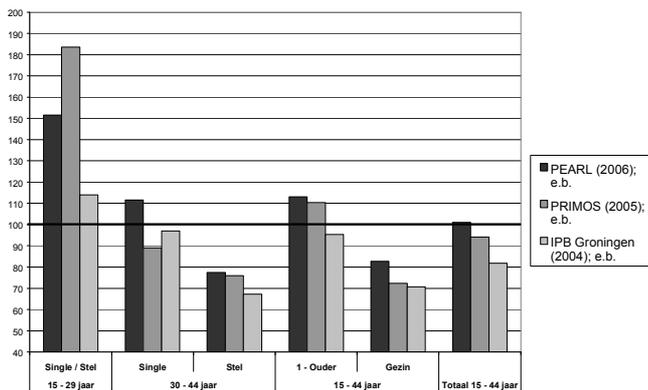
In deze sectie presenteren we de resultaten voor het Westerkwartier. PEARL komt voor deze regio met een bevolkingsprognose van 65 duizend inwoners, PRIMOS zit daar iets onder met 64 duizend. De verschillen in voorspelde woningbehoefte volgen een gelijkend patroon: PEARL voorspelt een toename van ruim 17% tot 26,7 duizend eenheden, PRIMOS voorspelt een groei van 14% tot 25,8 duizend eenheden.

Deelrapport provincie Groningen

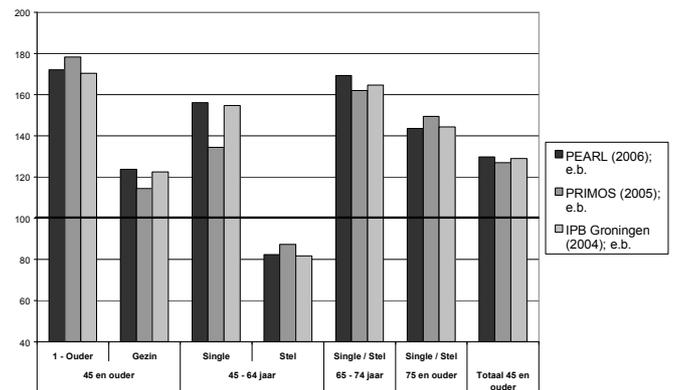

Westerkwartier: Kwantitatieve woningbehoefte naar leeftijd, waargenomen (2005) en prognose (2020).

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat de verschillen met name gemaakt worden in jongere leeftijdscategorieën.

Westerkwartier: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 15 – 44 jaar, indexcijfers (2005 = 100).

Westerkwartier: Kwantitatieve woningbehoefte naar profiel, prognose voor 2020, 45 en ouder, indexcijfers (2005 = 100).

In het licht van bovenstaande patronen is de optimistische verwachting bij met name PRIMOS ten aanzien van de 15 – 29 jarigen zeer opvallend. Voor het overige vertoont het Westerkwartier voor de groep 15 – 44 jaar het provinciale beeld. Dit geldt ook voor de groep 45 – plus, zij het dat er voor het Westerkwartier voor de meeste categorieën bovengemiddelde verwachtingen zijn.

Deelrapport provincie Groningen

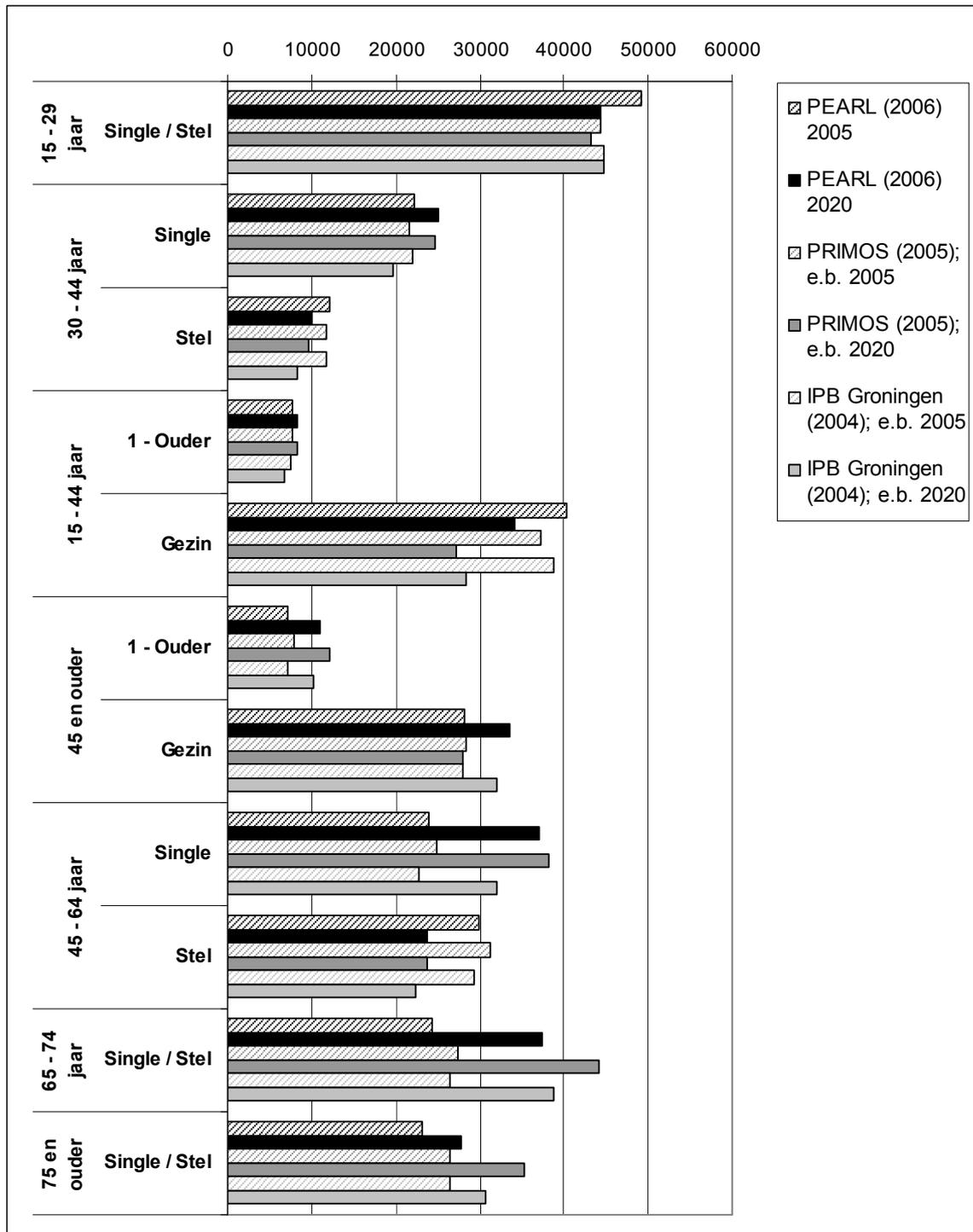
		2010		2015		2020		2025	
		2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%	2005 = 100	%
PEARL (2006); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	128,7	10,6	150,6	11,6	151,5	11,2	156,9	11,1
30 - 44 jaar	Single	96,4	4,7	100,7	4,6	111,5	4,9	125,1	5,3
	Stel	72,8	4,3	67,7	3,7	77,4	4,0	92,0	4,6
15 - 44 jaar	1 - Ouder	105,3	2,2	107,8	2,1	113,1	2,1	133,5	2,4
	Gezin	90,4	17,4	83,6	15,0	82,7	14,2	85,6	14,2
	Totaal	97,2	39,2	98,3	37,0	101,1	36,5	108,4	37,6
45 en ouder	1 - Ouder	122,7	3,5	151,6	4,0	172,0	4,3	191,2	4,6
	Gezin	112,2	15,7	122,9	16,1	123,6	15,5	114,0	13,7
45 - 64 jaar	Single	124,9	8,1	144,6	8,7	156,1	9,0	159,0	8,8
	Stel	98,2	14,2	89,3	12,1	82,3	10,7	76,5	9,5
65 - 74 jaar	Single / Stel	118,8	11,4	153,1	13,8	169,3	14,6	172,4	14,3
75 en ouder	Single / Stel	107,6	7,9	120,8	8,3	143,5	9,4	179,6	11,4
	Totaal	111,1	60,8	123,1	63,0	129,7	63,5	132,4	62,4
Totaal	2005 = 100	105,2	100,0	112,6	100,0	117,6	100,0	122,2	100,0
	Aantal x 1000	23,9		25,6		26,7		27,8	
PRIMOS (2005); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	124,1	7,2	155,7	8,6	183,6	9,6		
30 - 44 jaar	Single	82,9	3,8	81,6	3,5	89,0	3,6		
	Stel	73,6	3,9	67,3	3,4	76,0	3,6		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	112,7	2,4	114,1	2,3	110,4	2,1		
	Gezin	86,7	17,3	76,1	14,4	72,3	12,9		
	Totaal	91,7	34,6	90,0	32,2	94,2	31,9		
45 en ouder	1 - Ouder	135,0	4,5	168,2	5,3	178,3	5,3		
	Gezin	108,3	17,7	115,4	17,9	114,4	16,8		
45 - 64 jaar	Single	107,5	7,1	121,1	7,6	134,3	8,0		
	Stel	99,2	14,4	91,7	12,6	87,2	11,3		
65 - 74 jaar	Single / Stel	120,2	12,8	145,8	14,6	162,0	15,4		
75 en ouder	Single / Stel	105,4	8,9	123,4	9,9	149,4	11,3		
	Totaal	109,2	65,4	119,8	67,8	127,0	68,1		
Totaal	2005 = 100	102,4	100,0	108,2	100,0	114,3	100,0		
	Aantal x 1000	23,1		24,4		25,8			
IPB Groningen (2004); e.b.									
15 - 29 jaar	Single / Stel	103,7	6,1	109,7	6,2	114,0	6,3		
30 - 44 jaar	Single	99,7	4,7	97,0	4,5	97,0	4,3		
	Stel	75,3	4,3	65,2	3,6	67,3	3,6		
15 - 44 jaar	1 - Ouder	105,0	2,1	99,0	1,9	95,3	1,8		
	Gezin	91,5	16,8	78,4	13,9	70,7	12,2		
	Totaal	92,7	34,0	84,9	30,1	81,8	28,2		
45 en ouder	1 - Ouder	122,6	3,7	150,0	4,4	170,4	4,9		
	Gezin	111,7	16,4	121,4	17,2	122,4	16,9		
45 - 64 jaar	Single	124,3	8,4	142,9	9,4	154,7	9,8		
	Stel	97,7	14,8	88,3	12,9	81,6	11,6		
65 - 74 jaar	Single / Stel	120,8	12,7	150,1	15,2	164,7	16,2		
75 en ouder	Single / Stel	108,7	9,9	122,1	10,7	144,3	12,3		
	Totaal	111,3	66,0	122,0	69,9	129,0	71,8		
Totaal	2005 = 100	104,2	100,0	107,8	100,0	110,9	100,0		
	Aantal x 1000	23,4		24,2		24,9			

Westerkwartier: Kwantitatieve woningbehoefte naar profielen, prognose, indexcijfers (2005 = 100), aandelen, aantallen

Deelrapport provincie Groningen

Bijlage 1: Huishoudenontwikkeling naar profiel, provincie Groningen totaal

In het hoofdrapport is toegelicht hoe de kwantitatieve woningbehoefte is afgeleid van de diverse huishoudenprognoses. Voor de volledigheid geven we in de onderstaande figuur de verwachte ontwikkeling ten aanzien van de huishoudens, naar profiel, voor de jaren 2005 en 2020.

Provincie Groningen: Huishoudenprognose, naar profiel, voor 2005 en 2020.

Deelrapport provincie Groningen

Bijlage 2: Waarneming 2005

Indexcijfers en procentuele groei hebben in dit rapport, tenzij anders vermeld, betrekking op de periode 2005 – 2020. In de onderstaande tabellen geven we de waarden (bevolking en kwantitatieve woningbehoefte) over het jaar 2005 voor de diverse regio's en kerngemeenten, en de provincie als geheel. Onderstaande waarden zijn gebaseerd op cijfers van het CBS (2006). Groeicijfers binnen de diverse prognoses zijn uitgedrukt in procenten van de waarde over 2005, zoals deze door de desbetreffende prognose wordt aangeleverd. Deze wijken soms beperkt af van de CBS cijfers over dat jaar. Dit kan tot kleine verschillen in de uitkomsten leiden.

		Regio's				
		Groningen				
		Totaal	Noord	Oost	Centraal	Wester- kwartier
0 - 14 jaar		96343	21112	26293	36287	12651
15 - 64 jaar		394916	74009	101393	180072	39442
65 en ouder		83813	17086	26226	32663	7838
Totaal		575072	112207	153912	249022	59931

		Kerngemeenten					
		Delfzijl	Stadskanaal	Veendam	Winschoten	Groningen (stad)	Hoogezand- Sappemeer
0 - 14 jaar		4870	5860	4863	2854	23720	6109
15 - 64 jaar		18641	21897	18783	11876	136054	22746
65 en ouder		4935	6047	4604	3728	20830	5508
Totaal		28446	33804	28250	18458	180604	34363

Provincie Groningen: bevolking, 2005, naar regio's en kerngemeenten, CBS (2006), aantallen personen.

		Regio's				
		Groningen				
		Totaal	Noord	Oost	Centraal	Wester- kwartier
15 - 29 jaar	Single / Stel	29,4	2,8	3,6	21,8	1,2
30 - 44 jaar	Single	17,9	2,6	3,3	11,0	1,1
	Stel	10,6	1,8	2,8	5,0	1,0
15 - 44 jaar	1 - Ouder	7,5	1,2	1,8	4,1	0,5
	Gezin	35,7	7,9	10,9	12,4	4,6
45 en ouder	1 - Ouder	8,1	1,4	1,9	4,0	0,7
	Gezin	31,5	7,1	9,4	11,1	4,0
45 - 64 jaar	Single	21,5	3,7	4,8	11,6	1,5
	Stel	31,9	6,9	10,0	11,6	3,3
65 - 74 jaar	Single / Stel	25,8	5,5	8,5	9,3	2,5
75 en ouder	Single / Stel	24,4	4,5	7,4	10,5	2,0
Totaal		244,4	45,3	64,2	112,5	22,4

		Kerngemeenten					
		Delfzijl	Stadskanaal	Veendam	Winschoten	Groningen (stad)	Hoogezand- Sappemeer
15 - 29 jaar	Single / Stel	0,8	0,9	0,7	0,6	20,1	1,1
30 - 44 jaar	Single	0,7	0,7	0,6	0,6	9,4	0,9
	Stel	0,5	0,6	0,6	0,3	3,9	0,6
15 - 44 jaar	1 - Ouder	0,4	0,4	0,3	0,3	3,3	0,5
	Gezin	1,9	2,4	2,1	1,2	7,8	2,4
45 en ouder	1 - Ouder	0,4	0,4	0,4	0,2	3,2	0,4
	Gezin	1,6	2,0	1,7	1,0	7,0	1,9
45 - 64 jaar	Single	1,0	1,0	0,8	0,7	9,3	1,3
	Stel	1,8	2,0	1,8	1,1	7,3	2,2
65 - 74 jaar	Single / Stel	1,6	2,0	1,4	1,2	5,6	1,9
75 en ouder	Single / Stel	1,3	1,6	1,5	1,1	7,3	1,4
Totaal		12,0	14,0	11,8	8,3	84,1	14,4

Provincie Groningen: Kwantitatieve woningbehoefte over 2005, naar profielen, regio's en kerngemeenten, CBS (2006), eigen bewerking, aantallen x 1000.

